

66. SAYI

ŞALOM

Dergi

EKONOMİ,
EĞİTİM
&
SURİYELİ
ÇOCUKLAR

ÇIKIŞIN
HİKÂYESİ
PESAH

**YUSRA
MARDİNİ**

GÖÇMEN
BOTUNDAN
OLİMPİYATLARA

**SEMA
MORITZ**

'ŞESİM
BEYOĞLU'NDA
ASILI KALDI'

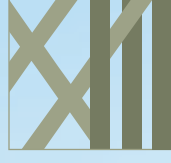
ETİYOPYA
GÖÇÜ
PNİNA
RADAİ

**Yityish
'Triti'
Aynaw**

Etiyopyalı Miss Israel

ISSN 2546-7005
9 772546 700007
NİSAN 2017 12TL

KEMERLIFE

Hem Yeşil Hem Şehir

0212 322 1 999 | kemerlife23.com.tr

Sabit kur ve
kişiyeye özel esnek
ödeme fırsatı

METAL YAPI KONUT

VAKKO

KOMŞU'DA EV ALANA OTURMA İZNI VİZESİZ HAYAT

BU İZİN KİMLER İÇİN GEÇERLİ?

EVİ ALAN KİŞİ VE EŞİ 24 YAŞINI GEÇMEMİŞ ÇOCUKLARI ANNE, BABA, KAYINVALİDE VE KAYINPEDERİ İÇİN

SÜRESİ NE KADAR?

GAYRİMENKUL SATILMADIĞI SÜRECE 5 YILDA BİR YENİLENİYOR,
KANUN DEĞİŞİKLİĞİ OLSA BİLE HAKKINI KAYBETMİYOR.

SÜREÇ NASIL İŞLİYOR?

GAYRİMENKUL BEĞENİLDİĞİ TAKDİRDE, ANLAŞMALI AVUKATLARIMIZA VERECEĞİNİZ BİR
VEKALET İLE OTURMA İZNI EVİNİZE GELİYOR, TÜM İŞLEMLER ADINIZA YÜRÜTÜLÜYOR

SEAFRONT VILLA 9, PORTO HELI

Porto Heli bölgesindeki en seçkin villalardan birisi, 4 dönüm arsa içerisinde panoramik deniz ve kıyı manzaralı olup 5 yatak odasına sahip. Kumsala sadece 100 metre mesafede, mutfak eşyaları dahil tamamen dayalı döşelidir. Villanın yakınında ev sahibinin kullanabileceği helikopter pisti de mevcuttur.

ALIMOS, ATİNA

Nefis Alimos'da yeni daireler... Atina'nın tarihi merkezine sadece 10 dakika mesafede, sahil yerleşim bölgesinde Atina Rivierası'nın bir parçası olan daireler Atina'nın en popüler marinasına sadece birkaç dakika uzaklıkta. Yazın beach club'lar ve beach party'lerle hareketlenen Alimos, Atina'nın en gözde noktalarından.

MARKOPOLO APARTMANI, ATİNA

Şehir koşuşturmasından bıkan, ancak yine de şehrin getirdiği avantajlardan yararlanmak isteyenler için Markopolo harika bir seçim. Son dönemde Atina banliyösünün yükselen değerlerinden birisi olan Markopolo, kumsallara çok yakın ve şehir merkezine 35 dakika, Atina Havaalanı'na ise sadece 10 dakika mesafede. 2 yatak odalı modern dairemiz ise tüm elektrikli mutfak aletleri dahil olmak üzere tamamen dayalı döşeli.

GAZI LOFT, ATİNA

Atina'da kolay rastlanamayacak bu loft'lar, şehrin en popüler bölgelerinden birinde yer alıyor. Şehrin tam da kalbinde, kültür merkezi, tasarımcı butikleri, restoranlar ve gece kulüpleri ile aktivitenin merkezinde olan Gazi Loft, modern mimarinin en güzel örneklerinden biri.

ST. EMILIANOS VILLA, PORTO HELI

Harika bir deniz manzarasına sahip olan bu villa, mutfak eşyaları dahil olmak üzere tamamen dayalı döşeli. Villa harika kumsalları ile ünlü olan, Avrupa jet set'inin gözde adreslerinden Spetses Adası'na sadece 10 dakika uzaklıkta.

ÇÖZÜM ORTAĞIMIZ ZONIRO SA, YUNANİSTAN'IN EN ÖNEMLİ GAYRİMENKUL GELİŞTİRME FİRMALARINDAN BİRİSİ OLUP, DOLPHIN CAPITAL INVESTORS'UN TEK SERVİS SAĞLAYICISIDIR.

**YUNANİSTAN'IN YENİ YÜKSELEN DEĞERİ,
PORTO HELI BÖLGESİNDE SİZE LÜKS BİR HAYAT
TARZI DA SUNABİLİYORUZ!**

PANORAMA, SELANİK

Merkez'den sadece 14 km mesafede olan Panorama, Selanik'in en lüks bölgelerinden biri. Bu modern apartmanlar hem şehir hayatını, hem de doğanın güzelliklerini yaşamak isteyenler için ideal.

www.zoniro.com

info@komsudaeval.com | T 0 850 346 7810

Komsuda
EvAl.com

www.komsudaeval.com

içindekiler

28 SÖYLEŞİ

Yakup

Barokas

Pnina

Radai ve

Etiyopyalı

Yahudilerin

Göçü

36 HABER Batia Keinan
Prof. Salman Zarka:
"Her el ve her ayak için savaş vermek..."

22 SERGİ
S. Nana
Tarablus
Glück
Ailesi'nin
Oturma
Odası

% 45

Klinik Olarak Depresyonda!

50 PERSPEKTİF

Ekonomi, Türkiye'de
Eğitim & Suriyeli çocuklar

60 SÖYLEŞİ

Berken Döner

Yitik

zamanın

sesi

Sema Moritz

42 YAŞAM İra Almozlinos
Yusra Mardini: Mülteci botundan
Rio Olimpiyatları'na...

66

BİR İNSAN BİR DÜNYA

Miryam Şulam

2020

Olimpiyatlarına
hazırlanan
Rotem
İbrahimzadeh
ile atların
dünyası...

10 HABER Nelly Barokas

12 KAPAK HİKÂYESİ Rayka Nayır Güven
Yityish 'Titi' Aynaw: İlk Etiyopya
göçmeni "Miss Israel"

18 ÇIKIŞ HİKÂYESİ Sara Yanaracak -
MUSA/MOŞE Liderlik - Kanun
Koyuculuk - Özgürlük

HABERLER

26 Afgan Hava Kuvvetleri'nin ilk
kadın pilotu sığınma istedi

33 Gila Erbeş - Sheryl Sandberg &
Yahudi asıllı göçmen geçmişi

34 İra Almozlinos - Hamdi Ulukaya &
Chobani Yoğurdu'nun ardındaki
başarı öyküsü...

39 ANLATI Yeon-mi Park &
kaçış serüveni

40 SÖYLEŞİ Michal Bardavit Suriyeli
mülteci çocukların sevgi umudu

48 TARİH - Afrikalı bir prens &
Gerçek bir kölelik hikâyesi

58 TARİHTE BU AY Metin Delevi

64 GÜNCEL İzel Rozental - Fenerbahçeli
olmanın dayanılmaz ağırlığı

68 FESTİVAL Suzan Nana Tarablus

Komşuda karnaval zamanı...

72 SÖYLEŞİ Doret Habib
İnsanlar hata yapan robotu seviyor

74 GEZİ Akgün Akova
Rodrigo'nun gitar konçertosu

78 YAŞAM Berken Döner
Zamanın kilitletiği kapı: Kumkapı

82 MEKAN Suzan Nana Tarablus
Aarhus Anlatısı

84 HABER Hannah Ackerman -
"Sanat araştırıyla Holokost'u anmak"

88 ARKEOLOJİ Sara Yanaracak -
Mısır'da bulunan lahitin sırrı

90 SİMGE Tına Varon - Fatima'nın Eli

92 ASTRO-AJANDA Meral Erduran Ilgaz

94 EDEBİYAT Yılmaz Çongar -
Anadolu'da bir köy gömütlüğüne
gömülmek istedi...

98 TİYATRO Serpil Çakar - İvan İvano-
viç Var mıydı? Yok muydu?

102 TİYATRO HABER Erdoğan Mitrani -
"DOT" Edinburgh yolcusu

104 SİNEMA Seyfi İşman - İnkâr

106 SERGİ Tamara Pur - Adnan
Arduman'ın Metropol Fotoğrafları
Kapıların Dışında

110 GURME Shirley Kaston - İzafiyet te-
orisine kendi yorumumu kattım

112 TEKNOLOJİ Estella Küçükbarokas -
En havalı İsrail teknolojileri

108 SANAT
AJANDASI
Karen Hodara
Kohen

KAFKAS

FUAT KIRGIZ

Tüm dost ve müşterilerimizin Pesah Bayramı'nı kutlarız.

İSTİNYE PARK

Alışveriş Merkezi Kat:1
No:35 İstinye - İstanbul
Tel: 0212 345 52 04 - 05

NIŞANTAŞI

Abdi İpekçi Cad. Isparta Palas
No: 19 Nişantaşı - İstanbul
Tel : 0212 296 38 80 - 296 92 28

ZORLU AVM

Levazım Mah. Kuru Sk.
No: 2 AVZ 150 Beşiktaş - İstanbul
Tel: 0212 353 63 50 - 51

AKASYA AVM

Çeçen Sok. No:25 1. Kat 405
Acıbadem, Üsküdar - İstanbul
Tel: 0216 510 43 21 - 22

KAPALIÇARŞI

Kalpakistanbaşı Cad. No:4-6
Kapalıçarşı - İstanbul
Tel: 0212 522 03 26 - 527 48 78

'MY HOME' VE AZINLIKLAR

İsrail doğumlu Kanadalı yönetmen **İgal Hecht** son filmi 'My Home' adlı belgeselde Kutsal Topraklarda yaşayan, Yahudi olmayan azınlık grupların ülkeye yaklaşımları üzerine odaklandı. Kanada belgesel televizyonunda, Avrupa ve ABD film festivallerinde gösterilen 'My Home', bu yıl içinde Ortadoğu ülkelerinde de BBC Arapça yayın yapan televizyon kanalında izlenebilecek. Film Müslüman ve Hıristiyan Araplar, Bedeviler ve Dürzülerle yapılmış söyleşilere yer veriyor. Ailesi Bar Mitzva'sında İgal Hecht'e Hitachi marka VHC bir video kamera hediye etmiş. O günden beri 20 yıldır İgal belgesel çekmeye devam ediyor. Bugüne dek çektiği 40 filmin büyük bölümü İsrail'de ve dünya televizyonlarında yayınlandı. 'Shadow of the Messiah'da İsrail'de Mesih bekleyen Yahudilerin yaşamına yoğunlaştı. 'Shunned'da ise cinselliklerini rahatça yaşayabilmek amacıyla İsrail'de yaşamayı tercih eden Filistinli eşcinselleri konu edindi. 'A Universal Language'da İsrail'de sahne alan Kanadalı 6 stand-up sanatçısının performanslarını yansıttı. Filmleri ödüllere layık görülen Hecht, bu yıl Latin Amerika'da Hıristiyanlığı ele alan 13 bölümlük 'House of God' serisinin ilk iki bölümünün çekimlerini yapıyor. Yönetmenin, yapımcı Aaron Mandel ile birlikte çalışmalarına başladığı diğer bir proje de, IŞİD'in Yezidilere uyguladığı katliamı ve Kanada halkının Yezidileri kurtarma yönündeki çabalarını kapsayacak. İgal Hecht daha önce Holokost ile Ruanda, Darfur ve Bengaldeş soykırımlarını yansıtan belgesellere imza atmıştı.

JOE'NUN KEMANI

'Joe's Violin', bu yıl Akademi ödüllerine belgesel dalda aday olan bir kısa film. **Kahane Cooperman**'ın yönetmenliğini yaptığı film, Polonyalı bir Holokost kurtulanının insani ilişkilerini ve umudunu yansıtıyor. Holokost kurtulanı Joe'nun 70 yıllık kemanını 12 yaşındaki bir kıza bağışlamasının ardından bu deneyimin her ikisinin yaşamı üzerindeki değişime yoğunlaşan 'Joe's Violin', aslında **Joe Feingold** adlı 93 yaşındaki Holokost kurtulanı kemancının yaşamının bir kesitinin sinemaya aktarımı. Yaşlanan Joe Feingold, günün birinde tarihi değere sahip kemanını Lincoln Center'a bağışlar. Böylece keman sayesinde 12 yaşındaki **Brianna Perez** ile tanışır. İki yabancı, keman sayesinde güzel bir ilişki kurar. Feingold'un amacı gerçekleşmiştir, bundan böyle genç biri bu kemana can verecektir.

TOM HANKS YAZAR OLDU

ABD'li oyuncu Tom Hanks bugüne dek birçok farklı role soyundu; avukat, astronot, baseball menajeri oldu. Ancak, 2017'de karşımıza tamamen farklı bir rolle çıkıyor: yazarlık. Tom Hanks'in bu yılın 24 Ekim gününü raflarda yer alacak ilk kitabının adı, 'Uncommon Type: Some Stories'. Geçtiğimiz temmuz ayında 60 yaşına basan Hanks'in 2015'ten beri yazmakta olduğu kitabı 17 öyküden oluşuyor. Hanks yaptığı açıklamada; "Son iki yıldır New York, Berlin, Budapeşte'te film çekimleri için bulundum. Çekim aralarında, otel odalarında geçirdiğim boş zamanlarda, tatillerde, evde, ofiste sürekli yazdım" demekte.

ANDY COHEN TEPKİSİZ KALMADI

ABD'de Bravo TV kanalının geç saatlerde yayınlanan talk Show programı, 'Watch What Happens Live'in sunucusu **Andy Cohen**, ülkede Yahudi mezarlıklarına yönelik saldırılara tepki verdi. Programında bu saldırılara vandalizm olarak niteleyen Cohen, büyükbabalarının ve birçok aile yakınlarının mezarlarının, talan edilen St. Louis Yahudi mezarlığında bulunduğunu söyledi. Eşcinsel olduğunu gizlemeyen ilk TV sunucusu olarak tanınan Andy Cohen'in 'Radio Andy' adlı bir radyo kanalı var.

SPIELBERG ANNESİNE VEDA ETTİ

ABD'li yönetmen **Steven Spielberg**'in annesi **Leah Adler** 97 yaşında yaşamını yitirdi. Ünlü bir klasik müzik piyanisti olan Leah, kıpkırmızı dudak boyası, papatyalara ve jeans pantolonlara tutkusu, kendine ait 'Milky Way' adlı koşer restoranda masadan masaya geçerek dans etmesi, kamp yapma, balık tutma, bulmaca çözme merakı ve etrafındakilere sevgi yayması ile anımsanacak. 70 yaşındaki Steven ile annesi arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktaydı. Hatta Steven sanata olan eğilimini ve yeteneklerini annesinden edindiğini her fırsatta dile getirirdi. Leah, dil bilimi uzmanı bir anne ile klasik gitar çalan bir müzisyenin kızıydı. Beş yaşında piyano çalmayı öğrenmiş, Cincinnati Müzik Konservatuvarı'nda eğitim görmüştü. 1945'te hayatını Arnold Meyer Spielberg ile birleştirdi. Dört çocuk sahibi olan çift - Steven, Anne, Sue ve Nancy - Ohio'dan California'ya taşındıkları 1966'da boşandı. Boşandıktan bir yıl sonra Leah elektrik mühendisi Bernie Adler ile evlendi. Los Angeles'te 'Milky Way' lokantasını açan Leah 11 torun, beş torun çocuğu sahibi oldu.

KUTSAL 'MENORA' SERGİSİ

Vatikan Müzesi ile Roma Yahudi Müzesi, Yahudiliğin en eski simgelerinden biri olan Menora'yı (yedi kollu şamdan) konu edinen eserlerden oluşan bir ortak sergi düzenliyor. Hazırlığı üç buçuk yıl alan "Menorah: Cult, History and Myth" adlı sergi 15 Mayıs - 23 Haziran tarihleri arasında ziyaretçilere açık olacak. St. Peter Meydanı'nda Vatikan Müzesi Carlo Magno sergi alanında ve Roma Büyük Sinagogu kompleksi içinde yer alan Yahudi Müzesi'nde kurulacak sergi, tüm dünyadan toplanmış Menora temalı 130 tablo, heykel ve illüstrasyonu içermekte. Sergi organizatörleri bu ortak serginin Vatikan ile Yahudi dünyası arasındaki yakın diyalogun bir ifadesi olduğunu vurgulamaktalar. Serginin Roma'da gerçekleştirilmesini duyurusunda; "Sergi Menora'nın binlerce yıllık inanılmaz ve acılar içindeki tarihinin bir anlatımı olacak" şeklinde bilgi verildi. Serginin bir bölümünde Kudüs'teki Kutsal Tapınak'ta bulunan yedi kollu altın Menora'nın Romalılar tarafından savaş ganimeti olarak Roma'ya getirilmesi yansıtılacak. Savaş ganimeti Menora'nın Yahudi eserler tarafından Roma'ya taşınmasının görüntüsü ünlü Titus Kemerü üzerinde yer almakta. Kutsal Tapınağın Menorası, Roma'nın yıkıldığı ve talan edildiği 455 yılında ortadan kayboldu. Tiber nehrine atıldığı veya Vatikan'da sıkıca korunduğu şeklinde efsaneler günümüze dek ulaştı.

ROWLING'DEN MÜSLÜMAN KAMPANYASINA DESTEK

Ocak ayından itibaren ABD Yahudi merkezleri ve kuruluşları tehdit altında kaldı, Philadelphia'daki Mount Carmel mezarlığı ve ardından St.Louis'de Cheshed Shel Emeth mezarlığındaki yüzlerce mezar taşı kırıldı, talan edildi. Bu üzücü olayın tek olumlu yanı, bazı Müslüman kuruluşlarının talan edilen mezarların onarımı için kampanya başlatmış olmaları oldu. Bu kampanyaya İngiliz yazar **J.K. Rowling**'in attığı tweet ile destek vermesi, yapılan bağışların hızla yükselmesine yol açtı. Harry Potter serisi romanlarının yazarı olan J.K.Rowling, kampanya ile ilgili haberin linkini ekleyerek attığı tweet'te, "Bu çok güzel bir hareket" ifadesini kullandı.

Yazarın tweet'i 10 bin kez retweet edildi, 30 bin beğeni aldı. Müslüman aktivistler **Linda Sarsour** ile **Tarek El-Messidi**'nin başını çektiği kampanyanın daha ilk günlerinde, mezarların onarımı için 66 bin dolar bağış toplandı. Aktivistler yayınladıkları mesajda; "Yahudi ve Müslüman kuruluşları bu kampanya sayesinde bu türden nefret ve şiddet olaylarına Amerika'da yer olmadığı mesajını veriyoruz. Bu olaylarla iyice sarsılan ABD Yahudi cemaatinin güven duygusunu yeniden kazanması için duacıyız" ifadesi kullanıldı. Saldırıya uğrayan mezarlıkların her birinde 200'e yakın mezar taşının talan edildiği tespit edildi.

KAPAK HİKÂYESİ - Rayka Nayır Güven

Önce orduda teğmen,
Sonra da ilk siyahî güzellik kraliçesi

İlk
Etiyopya
göçmeni
“Miss
Israel”

Yityish 'Titi' Aynaw

**Titi, 12 yaşında
ağabeyi ile
Gondar –
Etiyopya'dan
İsrail'e göç etti.**

**...Ve kendini hiç
yüzme bilmeyen
biri olarak derin
suların içinde
buldu.**

**...Ve hayatı en
yakın arkadaşı
sayesinde
tamamen değişti.**

“2013 Miss Israel” seçilen, 23 Haziran 1991 doğumlu **Yityish 'Titi' Aynaw**, İsrail'deki ilk Etiyopyalı güzel unvanını almasının yanı sıra ülkesindeki ilk siyahî güzellik kraliçesi oldu.

Etiyopya'da Gondar şehrinin Chahawit köyünde doğup büyüyen Aynaw, babasını 2, annesini ise 10 yaşında kaybetmesine rağmen çocukluğu sorulduğunda, “*Fakir ama mutlu bir çocukluk yaşadım,*” diye anlatıyor.

12 yaşında ağabeyi Yellek Aynaw ile İsrail'e göç eden Titi, büyükanne ve büyükbabasıyla Netanya'da hayatını sürdürür. Aynaw, ilk başlarda yaşadığı çevreye alışmakta oldukça güçlük çeker. “*Yeni bir ülkeye, kültüre, çevreye alışmak ve hiç bilmediğim bir dili öğrenmek ilk başlarda çok zor geldi. Yine de o dönemi kısa sürede atlattığımı düşünüyorum. Bunda, gittiğim okulun ve sistemin büyük etkisi var. Ulpan'a (dil okulu) gitmedim. Sadece, Etiyopyalıların olduğu bir okul yerine mahallemizdeki devlet okuluna gittim ve birden kendimi hiç yüzme bilmeyen biri olarak derin suların içinde buldum. Bu da benim bir an önce yüzmeyi öğrenmeme ve suyun yüzeyine çıkmama neden oldu,*” diyerek Aynaw İsrail'deki ilk günlerini anlatır.

Tüm güçlüklerle rağmen kısa süre içinde İbranice öğrenir ve lisede birçok kulüpte aktif olarak rol alır. Okulda öğrenci birliği başkanı seçilen Titi, aynı zamanda atletizm takımına katılır ve öğrenciler arası yapılan bir film yarışmasında birinci olur.

Titi, liseden mezun olduktan sonra 19 yaşında İsrail ordusunda inzibat teğmeni olarak görev yapar. Askerlik görevini tamamladıktan sonra bir kıyafet mağazasında satış elemanı olarak çalışan Titi'nin hayatı, en yakın arkadaşı sayesinde tamamen değişir.

Babasını 2, annesini ise 10 yaşında kaybetmesine rağmen çocukluğu sorulduğunda, "Fakir ama mutlu bir çocukluk yaşadım."

"MISS ISRAEL 2013"

Arkadaşının başvurusuyla Miss Israel yarışmasına katılan Aynaw, daha önce hiç modellik yapmamıştı. 21 yaşında Miss Israel seçilerek kraliçelik tacını giyen Titi bir anda hem iç hem de dış basının odak noktası olur. Aynaw, yarışma sırasında jüri tarafından sorulan bir

soruyu, "Bu yarışmayı mutlaka kazanmam gerekiyor, çünkü siyahî Etiyopyalı bir kadının bu unvanı almasının zamanı çoktan geldi. İsrail'de birçok farklı etnik grup ve renkte topluluk var ve bunu dünya-ya göstermemiz gerekiyor," şeklinde cevaplar ve büyük alkış alır. En çok hangi tarihi karakterden etkilendiği sorusuna, Martin Luther King diye cevap veren Aynaw, "Martin Luther King adalet ve eşitlik için mücadele etti. Benim, bugün burada olma nedenlerimden biri de bu. Ülkemde, medyada yansıtılanların aksine bir sürü güzel şey de oluyor, bunları herkese göstermek istiyorum. İsrail'in farklı yönlerini göstermeyi bir misyon olarak görüyorum," diyerek konuşmasını sürdürür.

Gelecekteki hedefleri sorulan Titi, "İsrail'de yeterince siyahî manken yok. Bu yarışma sayesinde başarılı bir manken olup, koyu renkli mankenlere yönelik ön yargıları da yıkmayı umuyorum. Ayrıca, bu ülkedeki ilk Etiyopyalı TV sunucusu olup, İsrail'in Tyra Banks'i olmak istiyorum," cevabını verir.

Güzellik yarışmasının direktörü Iris Cohen sonradan yaptığı açıklamada, "Aynaw sahneye çıktığında onu görmezden gelmeniz imkânsız," yorumunu yapar.

Yarışmanın ilk günlerinde 'kast ajansı', etnik kökeni farklı olan tüm İsrail güzellerinin adını İbraniceye çevirdiğini söyleyerek İsrail'in ilk güzellik kraliçesi Almanya doğumlu Giselle Freilich'in Miriam Yaron adını almasını ve Yemenli Ora Jamili'nin de soyadını değiştirerek Vered soyadını kullanmasını örnek vererek Aynaw'ın da aynısını yapmasını ister.

Doğumu sırasındaki koşullar göz önüne alınarak adının konduğunu söyleyen Aynaw, "Doğduğumda hasta bir bebekmişim ancak annem yaşayacağıma inanmış ve bana bu ismi vermiş. Bu yüzden kesinlikle ismimi değiştirmeyeceğim," diyerek bu teklifi reddeder.

Yityish, Etiyopya'nın resmi dili Amharca'da 'geleceğe bakmak' anlamına gelmekte.

Aynaw'ın "Miss Israel" seçilmesi bazı çevreler tarafından ülkede 'ırkçı önyargılar sona eriyor' şeklinde değerlendirilir.

Yarışma sonrası yapılan bir röportajda kendisinin hiçbir zaman ırkçılığa maruz kalmamasına rağmen birçok

OBAMA İLE TANIŞMA

Şubat ayında kraliçe seçilen Aynaw, Mart 2013'te dönemin ABD Başkanı Barack Obama ve Beyaz Saray yönetimi tarafından Şimon Peres'in de katılacağı gala yemeğine davet edilir. Obama İsrail'e yaptığı bu ilk davette, İsrail'i siyahî bir genç kıızı güzellik kraliçesi seçmekten dolayı överken, Titi de Obama'yı 'rol model'i olarak gördüğünü açıklar.

İsrail'i, "2013 Miss Universe" yarışmasında temsil eden Titi, ülkenin ana akım gazetelerinden The Jerusalem Post tarafından yılın en etkili 39. Yahudisi olarak seçilir.

arkadaşının derisinin renginden dolayı sorun yaşadığını belirten Aynaw, "Hiç başıma gelmemesine rağmen, bu duygunun ne olduğunu çok iyi biliyorum. Irkçılık ne yazık ki, hem ülkemde hem de tüm dünyada mevcut ancak mutlaka kurtulmamız gereken bir olgu," diyerek konuyla ilgili düşüncelerini dile getirir.

“MISS UNIVERSE 2013” & SURVIVOR

Titi, Moskova’da yapılan 2013 Miss Universe yarışmasında favoriler arasında gösterilmesine rağmen dereceye giremez. Yarışma öncesi yapılan röportajda, “Miss Israel olarak sadece Etiyopyalı İsrailileri değil, bütün İsrailileri uluslararası platformda temsil etmekten büyük onur duyuyorum,” diye konuşur.

Daha sonra İsrail’de ‘Survivor: Honduras’ adlı ünlü televizyon şovuna katılan güzellik kraliçesi, yarışmayı ikincilikle bitirir.

GELECEK HAYALLERİ

Yarışma gereği dünyanın birçok yerini gezdikten sonra ülkesine dönen Titi, moda sektöründe çalışmaya başlar ve okul hayatına geri döner. Üniversitede Uluslararası İlişkiler öğrenimi gören Aynaw, aynı zamanda kendi toplumuna örnek olmak istediğini ve geniş bir aileye sahip olup çocuklarına kendisinin sahip olmadığı imkânları sunmak istediğini belirtir.

Netanya’da yaşayan Etiyopyalı gençler için oluşturulacak bir gençlik merkezinin kuruluşunda aktif olarak çalışan siyahî kraliçe, bu merkezle hedeflerinin, okuldan sonra gidecek yerleri olmayan risk altındaki gençlere vakit geçirebilecekleri güvenli bir ortam sunmak olduğunu açıklar.

Sosyal medyayı oldukça etkin bir şekilde kullanan Titi, 18 bin üzerindeki Facebook ve Instagram hesaplarında sadece yaptığı çekimleri değil, mensubu olduğu yardım kuruluşlarının etkinlik ve organizasyonlarını da paylaşıyor ve her fırsatta ülkesine olan sevgisini dile getiriyor. Kasım 2016’da, “Media Watch International” ve “The Jewish National Fund” tarafından düzenlenen ABD gezisi kapsamında New York’a giden Aynaw, yaptığı konuşmalarda Yahudilerin ne denli farklı ve özel olduklarından söz eder. Kendisine yöneltilen bir soruya da şöyle cevap verir, “Benim Yahudi olduğumu öğrendiğimde şaşırın Amerikalılar oldu. Aynı kişiler İsrail ordusunda teğmen olarak görev aldığımı ve ‘Miss Israel’ olduğumu söylediğimde daha da şaşkınlara uğradılar. Bu onlara çok garip geldi. Benim hikâyemi anlamakta güçlük çektiler. Bugün burada temsil ettiğim her şey çok güzel ve onlar bu güzel şeylerin İsrail’de yaşandığını fark edemiyorlar.”

“Doğduğumda hasta bir bebekmişim ancak annem yaşayacağıma inanmış ve bana bu ismi vermiş. Bu yüzden kesinlikle ismimi değiştirmeyeceğim,” diyerek İbranice bir isim alma teklifini reddeder. Yityish, Amharca’da ‘geleceğe bakmak’ anlamını taşımakta.

GÖKTÜRK

Kids Country Preschool

**Çocuğunuz için
iyi bir
başlangıç...**

0212 227 64 25 - 0542 894 18 95

"23 Nisan Pazar günü
saat 11:30 - 14:30 arası
Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramına
tüm çocuklar davetlidir"

www.kidscountrypreschool.com

MUSA/MOŞE

LİDERLİK - KANUN KOYUCULUK - ÖZGÜRLÜK

Firavun I. Ramses bir gece gördüğü bir rüyayı sarayının münecimlerine yorumlatınca, İbranilere yeni bir felaket haberi ulaştı. Firavunun rüyasında gördüğü üzere, o yıl doğacak olan İbrani bir erkek bebek, ileride Firavunun tahtını tehlikeye sokabileceğinden ötürü, o yıl doğan bütün İbrani erkek bebeklerin hayatı, henüz doğdukları anda ebeleri tarafından sonlandırılacaktı.

TEHLİKE ALTINDA DOĞMUŞTU...

Goşen'de yaşayan Levi çiftinin bebeği tehlike altındaydı. Amram ve Yoheved ne yapacaklarını bilemiyordu. Bebek çok kötü bir zamanda doğmuştu. İbraniler hızla çoğaldıklarından, arada bir yaptırıldığı acımasız katliamlarla, Firavun, ülkesinin nüfus oranını dengelemeye çalışıyordu. Vermiş olduğu erkek bebeklerin katledilmesi emri, bu soruna 'daha akıllıca' bir çözüm olacak, İbranilerin kişi sayısı denetim altında tutulacaktı.

Bebeğin annesi Yoheved, yeni doğan oğlunu üç ay boyunca gizlemeyi başardı. Bebek üç aylık olunca onu papirüsten yapılmış bir sepete yerleştirerek, Nil Nehri'ne kavuşacak olan bir çayda suya bıraktı. Yoheved'in en büyük çocuğu olan abla Miryam, sazlıkların arasında ilerleyerek, sepeti takip edecekti. Annesinin elinden minik oğlu için daha fazlası gelmiyordu. Yaradan onun hayatı hakkında en doğru kararı verecekti...

Bebeği taşıyan sepet bir süre sonra Nil Nehri'ne kavuştu ve o sırada Ramses'in kızlarından birinin nehrin kıyısında yapmakta olduğu hamam sefasına rast geldi. Genç prenses sepeti görünce, hizmetkârlarına onu kendisine getirmelerini emretti. Sepetin içinde canlı ve gülbüz bir bebek vardı. Ağlıyordu, muhtemelen karnı açtı... Uzaktan her şeyi izleyen abla Miryam, prensese yaklaşarak, arzu ettiği takdirde bebeğe bir sütanne getirebileceğini söyledi. Sözüünü ettiği sütanne ise bebeğin öz annesi Yoheved idi.

Çocuk sahibi olamayan prenses bebeği evlat edindi ve bebeğe "Moşe" adını verdi. Bu isim, eski Mısır dilinde "Sulardan Çıkarılmış" anlamına geliyordu. Çocuk Firavunun sarayında mutluluk ve ihtişam içinde büyüdü. Mükemmel bir eğitim aldı ve bu doğrultuda sosyal ilişkilerinde de son derece özgüvenli bir kişi oldu.

O yıllarda Moşe, acaba İbrani köklerinden ve kendi kültüründen haberdar mıydı? Hiç onları düşünür müydü? Yoksa her şeyden tamamen habersiz olarak kendini gerçek bir Mısırlı olarak mı görüyordu? Bunların hepsi hiçbir zaman cevaplanamayacak sorular...

İbraniler 4 yüz yıl boyunca Mısır boyunduruğu altında köle olarak yaşıyorlardı. Aşağı Mısır'daki yeni Kentin yakınındaki Goşen köyünde çok kötü şartlarda, piramitlerin inşaatı sırasında kırbaç altında, köle olarak işçilik yapmaya mecbur ediliyorlardı.

MOŞE, GÜVENLİKLİ OLAN SARAYI TERK EDİYOR...

Birgün Moşe, piramit inşaatlarının olduğu alanda dolaşırken, bir Mısırlının, bir İbrani'yi, günahsız yere acımasızca dövdüğüne şahit oldu. O anda öfkesine hâkim olamayarak Mısırlıyı oracıkta öldürdü. İşlediği suçun büyük olduğunu bilen Moşe, henüz kimsenin haberi bile olmadan ülkeyi terk etti. Çöle kaçan Moşe uzun yıllar boyunca, orada göçebe olarak yaşadı. O sırada 40 yaşındaydı.

O yılların sonunda birgün Yitro ile yedi kızının yaşadığı şehre vardı. Yitro o dönemin çok önemli bir dini lideriydi. Tapınak rahibiydi. Moşe, Yitro'nun en büyük kızı Tsipora ile evlendi, bu evlilikten iki oğlu doğdu: Gerşom ve Eliezer. Eşi Midyanlı olan Moşe orada çoban olarak çalışıyordu ve 60 yaşındaydı.

O dönemlerde tam olarak neler olduğunu bilemiyorsak da, Mısırlıların, İbranileri köle olarak çalıştırdıklarına dair yazılı kayıtlar mevcuttur. Tevrat'ta ise, Moşe'nin burada devreye girdiği ve lider olduğu anlatılmakta...

TANRI MOŞE'YE NE YAPACAĞINI ANLATTI...

Birgün Moşe dağın eteklerinde hayvanlarını otlatırken, tepelere doğru bir yerde yanan bir çalı yığına gözüne çarptı. İçinde yankılanan bir ses ona, "Halkımı Mısır'dan çıkar," diyordu. Moşe bunun kolay bir şey olmadığını anlatmaya çalışırken, Tanrı ona "Ben, Ben olanım," diyerek kendini açıkladı. İstediği görevi nasıl yapacağını ona öğretti. Ayrıca Moşe'ye mucize gösterebilmenin gücünü de bağışladı. Nedir ki Moşe, belagat yoksunu bir adamdı. Etkili ve güzel söz söyleme yeteneği yoktu. Tanrı ona Mısır'da yaşayan abisi Aaron'u yanına konuşmacı olarak almasını emretti. Moşe o dönemde 80 yaşındaydı.

Tanrı'nın yönergeleri ile Firavunla yüz yüze gelen Moşe, halkını alıp gitme konusunda onun onayını alamadı. Bunun karşılığında, Tanrı'nın yardımı ile Mısırlıların başına 10 Bela'yı musallat etti. Bu belalar sırasıyla:

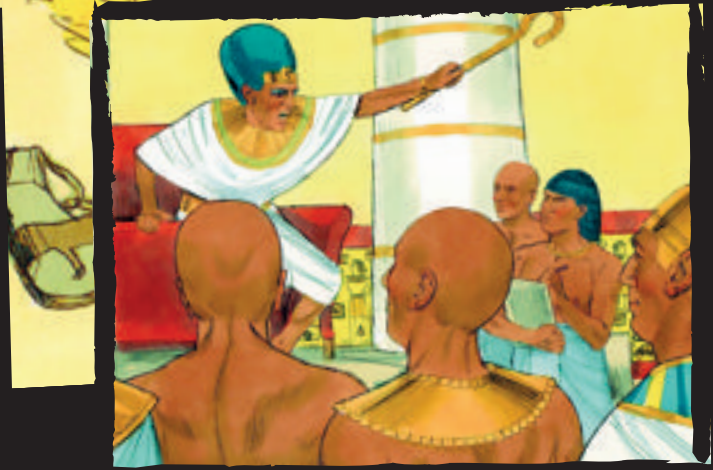
- 1- Sular kana dönüştü.
- 2- Kurbağalar her tarafı istila etti.
- 3- Sivrisinekler ve ısırın her türlü haşarat, her yeri istila etti.
- 4- Hastalık taşıyan karasinekler, her tarafı istila etti.
- 5- Sığırın ve besi hayvanlarının hepsi telef oldu.
- 6- İnsanların yüzleri iyileşmeyen çıbanlarla kaplandı.
- 7- Dolu fırtınası bütün mahsulleri mahvetti.
- 8- Çekirge sürüleri tüm ekinleri, tarlaları yedi yuttu.
- 9- Kesif bir karanlık bütün ülkenin her tarafına çöktü.
- 10- Ve en büyük felaket olan bela ise, her yaştan ve nesilden, Mısırlı olan ilk doğan erkekler öldürüldü.

Bu ceza, Moşe'nin doğduğu dönemde yeni doğan İbrani erkek bebeklerin öldürülmesine bir karşılıktır.

İlk doğan Mısırlı erkeklerin ölmesi belasında İbraniler, ilk Pesah (atlama) olayını kutladılar. Bu, Yahudi tarihinde ve Tevrat Kitabında görülen en eşsiz olaydır.

Bu kadar büyük bir felaket dizisinin ardından, Firavun nihayet İbranilerin Mısır'ı terk etmesine izin verdi.

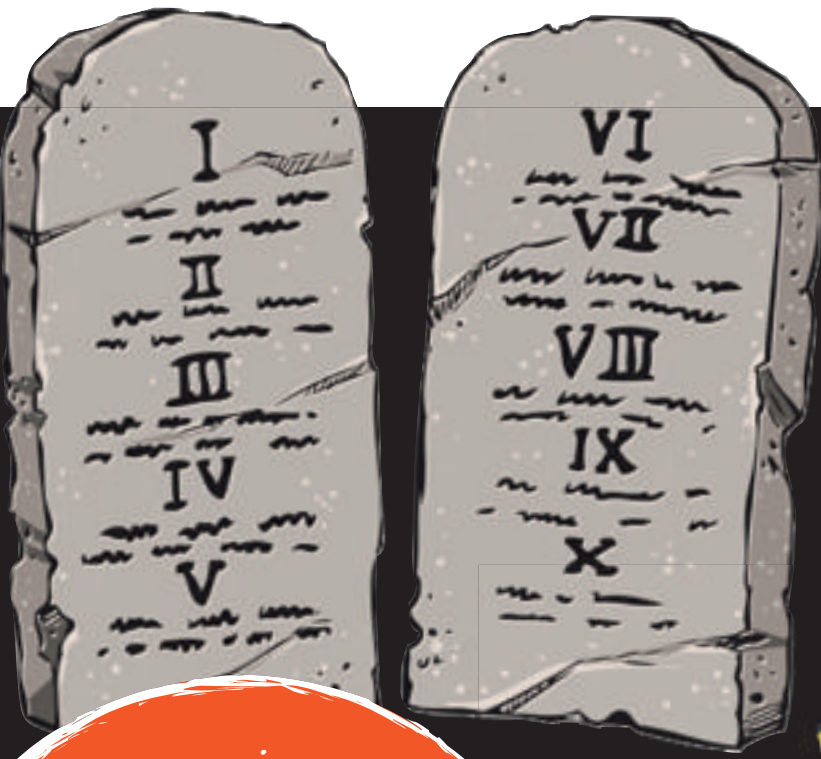
İbrani kavmi Mısır'ı terk ettiği zaman, Tanrı bir bulut sütünü şeklinde onların yanında ilerliyordu. Bu bulut Tanrı'nın kendini halkına gösterme şekliydi. Tanrı halkına gündüzleri bulut, geceleri ise ateş sütünü şeklinde eşlik ediyordu. Böylece onlar da Tanrı'nın varlığını somut olarak görüp, cesaret kazanıyorlardı. İbranilerin başında Moşe, abisi Aaron ve ablası Miryam vardı.

KIZILDENİZİN YARILMASI...

Firavun yine öfkesine yenilmiş ve onları takip etmeye karar vermişti. Ordusunu Kızıldeniz'e doğru sürdü. Mısır Ordusu orada bir felakete daha uğradı. Moşe'nin, asası ile ikiye yararak İbranileri geçirdiği Kızıldeniz, Mısır Ordusu'nun üzerine kapandı. Moşe ve Miryam'ın şükran ve zafer şarkısı olan "Şirat Hayam" (Denizin Şarkısı), işte tam orada söylendi. Bundan sonra, çöldeki uzun ve zorlu süreç başladı. Böylece İbraniler kuşaklar boyunca, yine Yosef öncesi dönemlerinde yaşadıkları gibi yaşamaya başladılar - göçebe sığır çobanı oldular.

10 EMİR..

Sina Dağı'nın eteklerine vardıklarında, Moşe'ye 10 Emri almak üzere vahiy geldi. Moşe dağa çıktı, orada uzun zaman kaldı. Aşağı indiğinde ellerinde iki taş tablete Tanrı Eli kazınmış 10 Emir levhaları vardı. Aynı dönemde İbrani dini tesis edildi. Bunlar dini vecibeler ve sosyal hukuk yasalarıdır. Örneğin, kölelerin yönetim ve hakları, miras yasaları, tazminat yasası, şiddet ve hırsızlık yasaları, yıl içinde kutlanan dini bayramlar ve şartları, sosyal ve dinsel yasalar, Sabatik yıl vs... Bu karmaşık hukuki yasalar, İbranilere ve giderek Yahudilere, asırlar boyunca hizmet vermekte.

ALTIN BUZAĞI - SAHTE TANRI

Moşe'nin Sina Dağı'nda, Tanrı'ya son derece derin bir biçimde odaklandığı bu uzun dönemde, insanlar atalarının bu Tanrı'sına kalben tam olarak bağlanamamışlardı. Mısır'da 400 yıl boyunca yaşadıkları zamanlarda, Mısır tanrılarından etkilenip, onlara daha fazla inanır olmuşlardı. Moşe'nin dayattığı atalarının Tanrısına gönülsüzce yaklaşıyorlardı. Moşe'nin uzun süren yokluğunu fırsat bilip, ellerindeki altınları eriterek kendilerine bir Altın Buzağı heykeli yaptılar. Aaron ve Miryam'ı, tüm uyarılarına rağmen dinlemeyi reddettiler.

Moşe dağdan indiğinde halkını bu vaziyette bulunca, korkunç bir öfkeye kapıldı; Altın Buzağıyı paramparça etti ve kavminin bundan böyle bu ibadetleri yapmalarını kesinlikle yasakladı.

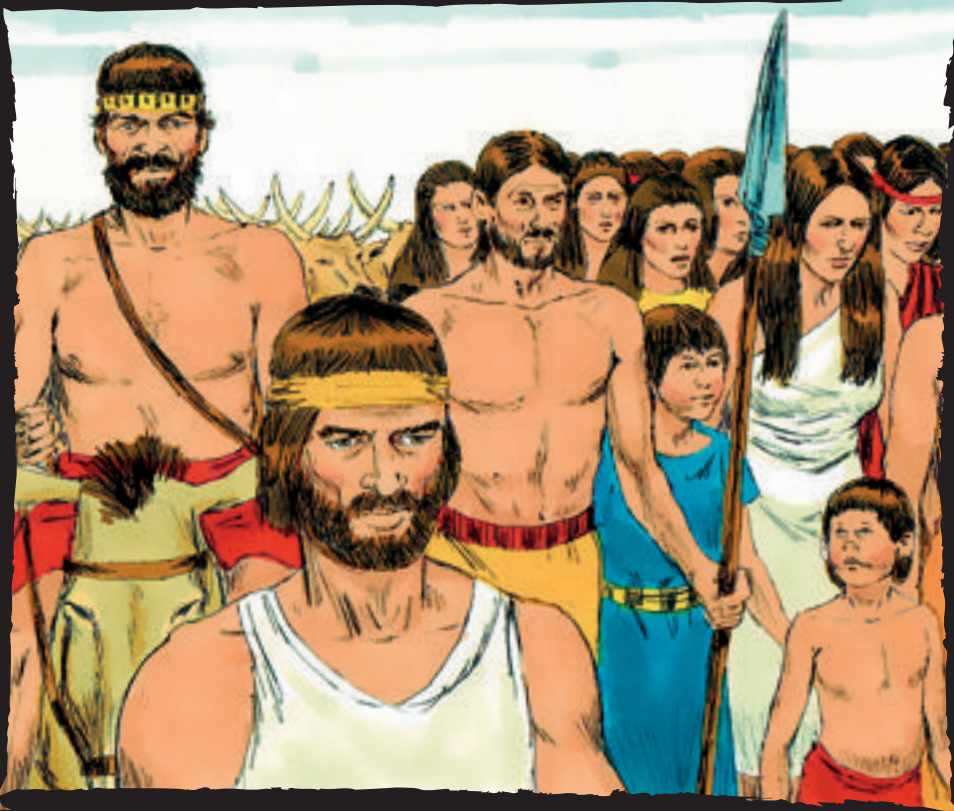
Bunun yanı sıra onlara, bu putu yapanları ve Tanrı'yı unutup puta ibadet edenleri diğerlerinden ayırıp ölümle cezalandıracağını söyledi. Bu dönem, Tanrı'nın halkıyla olan akdinin kan ile mühürlendiği zamandır. Moşe'nin abisi Aaron'un İbrani kavmi üzerindeki otoritesi yetersiz kaldığından, o günden sonra yönetim Yeoşua'ya verildi. Bu genç adam, sağlam karakterli, donanımlı bir ordu komutanı ve verilen yeni yasaları uygulamaya muktedir mükemmel bir yargıçtı. Ve nihayetinde Moşe'nin halefi olarak kutsanmıştı.

GÖREV TAMAMLANMIŞTI..

12 İbrani genç, Kenaan topraklarından içeriye gizlice girdiler ve kendilerine Tanrı tarafından vaat edilmiş olan toprakları incelediler: Ülke toprakları iyi korunmuş sınırlara sahipti. En az istenen dağlık tepelik bölgeler yerleşmeye müsaitti. Aradan 40 yıl geçmiş, Mısır'ı terk ederken çocuk olanlar, şimdi vaat edilmiş topraklara Yeoşua liderliğinde girmeye hazırlanmaktaydı. İsrailoğulları, özgür ve Tevrat'ı (Tora'yı) hazmetmiş genç bir nesil olarak vaat edilmiş topraklara kök salacaklardı. Moşe, Kenaan topraklarını uzaktan görür. Bu yeni memleketin, göçün bittiği sınırlarda, Moab'ın Nebo Dağı'na çıkar ve sonsuzluğa karışır. Moşe öldüğünde 120 yaşında idi. Moşe'nin sarsılmaz imanı, cesareti ve insanüstü sabrı ile yaptığı tüm işler, bir kavmi Mısır'daki kölelikten çıkartıp özgür bir ulus haline getirmiştir. İsrailoğulları günümüze değin aynı iman ve sevgiyle yaşamakta...

MOŞE'DEN GÜNÜMÜZE GÖÇMENLİK

18 Aralık, her yıl Uluslararası Mülteci Günü olarak kutlanmaktadır. 18 Aralık 1990 tarihinde, Birleşmiş Milletler Kurulu Uluslararası Konvansiyonu, göçmen işçilerin ve onların aile üyelerinin haklarını koruma kararı almıştır.

Göç ve göçmenlik olayı, tarih kadar eski bir olgudur. İnsanlar her dönemde, kendilerine yapılan zulümlerden korkarak, evlerinden kaçmaya, daha iyi bir yaşam şartları için göçe zorlanmışlardır.

Günümüzdeki çağdaş mülteci yasalarına gelinceye kadar, Tevrat'ta söz edilen; Musa Peygamberin liderliğinde Mısır'dan Sina Çölü'ne çıkan ve orada konargöçer biçimde 40 yıl geçiren İsrailoğulları'nın yaşadıkları, tipik bir göçmenlik olayıdır.

Geçtiğimiz son 40-50 yıl içinde dünya üzerindeki göç ve mülteci sorunları katlanarak artmaktadır. Az gelişmiş ülkelerin halkları, ileri medeniyet seviyesine ulaşan ülkelere insanca yaşamak istediklerinden, yasadışı bir biçimde ve kötü koşullar altında bu ülkelere girmeye çalışmaktadır. Göç yollarında hayatını da kaybeden bu insanlar, çoğunlukla geldikleri ülkelerin ekonomisini ve ahengini bozup, zora sokmaktadırlar. Günümüzde mülteci sorunları ülkeler arası barışı da tehdit altına almaktadır.

Bugün bunun en somut örneğini, savaştan kaçan ve daha iyi yaşam şartları arayan Suriyeli mültecilerin sorunlarını ve göç ettikleri yerlerde oluşan problemlerle nasıl boğuştuklarını maalesef canlı canlı izliyoruz.

ÖZGÜRLÜK ŞARKISI

"Aşağı İn Moşe" - Go Down Moses

"Go Down Moses" adlı ilahi, Amerika'da Kuzey-Güney savaşından önce, güneyde yaşayan siyahî köleler tarafından bestelendi. İlahi, İbrani lider Moşe'nin, halkını Mısır'dan, kölelikten kurtarışını anlatır. Şarkıda, Tanrı Moşe'yi Firavuna göndermekte ve halkını özgür bırakmasını söyletmekte.

Let my people go / Bırak halkımı gitsin
Go Down Moses/ Aşağı in Moşe

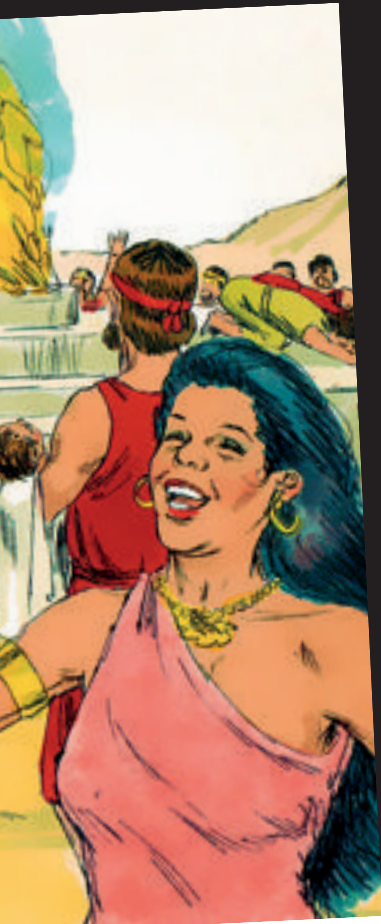
İsrailoğulları Mısır ülkesindeyken,
Bırak halkımı gitsin.
O kadar baskıya maruz kaldılar ki, artık
orada yaşayamazlardı,
Bırak halkımı gitsin.

...
Aşağı in Moşe,
Doğru Mısır diyarına git,
Yaşlı Firavuna de ki,
Bırak halkımı gitsin.

...
"Bu Tanrı'nın buyruğudur," dedi Moşe cesurca
Bırak halkımı gitsin.
Eğer bırakmazsan ilk doğanlarından vura-
cağım
Bırak halkımı gitsin.

...
Aşağı in Moşe
Doğru Mısır diyarına git.
Yaşlı Firavuna de ki,
Bırak halkımı gitsin.

...
Zahmetli köleliği daha fazla çekmesinler,
Bırak halkımı gitsin.
Mısırlıların yaptıklarını konuşsunlar,
Bırak halkımı gitsin.

Glück Ailesi'nin Oturma Odası

Glück Ailesi'nin Oturma Odası... Buraya kısa bir süre için konuk olduğumuzda, tipik Viyana tarzı bir zarafete tanık oluyoruz, 1920'lerin ilk yıllarına ait yapımı ile...

Lâkin... Mobilyanın öyküsü var... "Oturma Odası", bir ailenin 1900'lerde Viyana'ya varışı, kentteki yerleşik yaşamı, oradan kaçıışı ve göçünün tarihini izletiyor. "Oturma Odası" bir Yahudi ailesinin yüz yılı aşkın öyküsünü anlatan nesnelere, kanıtlara, tanıklıklarına dönüşüyor. Ait olduğu yerde, yapım yerinde - Viyana'da!

Viyana Yahudi Müzesi'ndeyiz. Buradaki bir bölüm, bir "enstalasyon" - bir yerleştirmeye dönüştürülmüş...

Nesneler bir oturma odasının bütününe dolduracak parçalar:

L-koltuk bir köşede. İki de koltuğa uyumlu tabureler, çocuklar veya gençlerin ilişeceği cinsten.

Kare bir sehpa, ortalarında...

Bir büfe, iki yanı kapaklı, ortası ise çekmeceli...

Aynı modelin devamı olarak daha yüksekçe bir vitrin-büfe: her iki yanında ikişer kapak, ortasında da ailenin değerlilerinin sergilediği bir camekân...

Sıradışı bir öykü

Tüm bunları, sıradan mobilyaların görüntüsünden daha ilginç kılan sıra dışı öyküye gelince...

1938 yılında Avusturya, Naziler tarafından ilhak edildiğinde tüm Yahudi mal varlıkları gibi Yahudilerin mobilyaları da "Aryanlaştırılmıştı"... Yani Alman malları addedilerek ele geçirilmiş, sahiplenilmişti.

Anlatı şöyle başlayabilir...

Avusturya-Macaristan İmparatorluğu topraklarının en kuzey-doğusundan göç etmiş Glück Ailesi... Yahudi bir aile...

Ailece kürkçü!

Usta bir şapka yapımcısı ve kürkçü idi, Hersch Glück. 1900'lerin başlarında (şimdilerde Ukrayna'nın batısında bulunan) Tarnopol (Ternopil) kentindeki yerel pogromlardan kaçarak Viyana'ya gelmiş ve toplumunun önde gelen kişilerinden biri olmuştu...

Aynen Galiçya'dan gelenler gibi...

Habsburg İmparatorluğu'nun kalbine, Viyana'ya gelmişlerdi, daha iyi bir yaşam umutlarıyla dopdolu... Hersch'in karısı

Judith Widder günümüzün batı Slovakya'sının Neutra (Nitra) şehrindeydi. Benzer kültürlerden.

İki oğulları olmuştu - Erwin ve Walter.

Her ikisi de baba mesleğini öğrendiler, yaşamları boyunca onları refah içinde yaşatan kürkçülüğü...

Aryanlaştırılan mobilyalar

1938 yılında, Avusturya Naziler tarafından ilhak edildiğinde tüm Yahudi mal varlıkları gibi Yahudilerin mobilyaları da "Aryanlaştırılmıştı"... Yani Alman malları addedilerek ele geçirilmiş, sahiplenilmişti.

Glück Ailesinin Oturma Odası ise bu akıbetten kurtulmuş, 1938'de önce Paris'e, bir yıl sonrasında da New York'a ulaştırılmıştı.

Henry (Heinz) Glück

Viyana'da doğdu, 1934'te.

Fransa'da Holokost'tan kurtuldu.

Evlendiklerinde anne-babasının yaptırdığı "Oturma Odası"nı, New York'tan Viyana'ya - yapımının gerçekleştiği kente iadesi, Viyana Yahudi Müzesi'ne bağışlaması şans eseri olmadı. 2012'de ölen Henry'nin üvey annesi Herta Kleeblatt Glück, New York Yahudi Müzesi'nin küratörlüğünü yapan Norman Kleeblatt'ın babası ile kuzendi. Norman da, Henry gibi bu mobilyanın sergilenmesi ve sahiplenmesi gereken yegâne yerin Viyana'daki müze olduğu konusunda hemfikirdi. Dışişleri Bakanlığı'nın desteğiyle New York'tan yola çıkan "Oturma Odası" çok özel ve kişisel içeriğiyle Glück Ailesi'nin tarihçesinin merkezinde oturan bir eşya. Bu sadece özgün Viyanalı Yahudi bir ailenin öyküsü olmakla kalmayıp aynı zamanda Viyanalı Glück Ailesi'nin 20. yüzyılda, kaçış - kurtuluş ve göçünün de hikâyesi.

Erwin Glück oğlu Heinz ile

Lily 1942'de Fransa'nın Nice kentinde, bir polis baskınına takiben saklandığı yerde yakalanmış, tutuklanmış ve Auschwitz'e nakledilmişti. Tabii ki... Orada da hazin kaçınılmaz sonu!

Yeni evli çifte oturma odası takımı

Ve Viyana'ya yerleştiklerinde takvimler 1900 yılını gösteriyordu. Viyana'nın I. Bölgesi'nde, en şık mahallede...

Oturma Odası, onların ta... 1938'de Amerika'ya kaçmalarına değin sürecek Viyana'daki ikametlerinin simgesi âdeta! 1904 yılında doğan Erwin Glück ailenin ilk Viyana doğumlusu oldu. Daha sonrasında kardeşi Walter de bir Viyanalı olarak doğmuştu.

Erwin 1924'te Lily Greif ile aşka düşmüş, evlendiklerinde mobilyalarını Viyanalı bir marangoza yaptırmışlardı. İşte Glück Ailesi'nin Oturma Odası bu aşamada hayatına başlamış oldu.

Bu mobilyalar, Erwin ile Lily'nin oğulları Heinz'ın (Henry) Viyana'da, 1934 yılındaki doğumuna da tanıklık etmişti.

...ve Nazi çizmeleri Viyana'da

Nazi çizmeleri topraklarına girmeğe başlayıp da Viyana Almanlar tarafından ilhak edilir edilmez, Glück'lerin imalâthanelerine ve dükkânlarına el konuldu.

Bunun üzerine, Erwin ve Walter Glück Kardeşler aileleriyle birlikte kenti terk edebilmişti - 1938'in Nisan ayında...

Walter'in ailesi önce Paris'e daha sonra da Amerika'ya uzanan kaçırlarına eşlik edebildiyse de işyerlerinin her ikisinde de çalışan Lily ile oğlu Heinz geride kalmışlardı - Fransa'ya ancak 1939'un Mayıs ayında ulaşabilmişlerdi.

Lily 1942'de Fransa'nın Nice kentinde, bir polis baskınına takiben saklandığı yerde yakalanmış, tutuklanmış ve Auschwitz'e nakledilmişti.

Tabii ki... Orada da hazin kaçınılmaz sonu!

Lily'nin annesi Johanna ile Erwin'in babası Hersch de 1941'de Naziler tarafından Kaunas'ta (şimdilerde Litvanya) katledilmişlerdi.

Heinz'a gelince... O sekiz yaşındaydı, annesi tutuklanıp götürüldüğünde. Kısa bir süre Dominik rahipleri tarafından bir manastır - yatılı okulda saklandı.

Bu yatılı okulun öyküsü ise, yapımcı Louis Malle'nin 1987 tarihli filmi "Au revoir les enfants" ("Elveda Çocuklar") adlı filmine konu olmuştu.

Henry, daha sonrasında, 1943'ten itibaren Aix-en-Provence'ta, Fransız-Katolik Vigué Ailesi tarafından sahte kimliklerle saklandı.

Bu arada, Fransa'dan kaçarak New York'a yerleşen Erwin Glück beraberinde Viyana'daki Oturma Odasını da taşıyabilmişti.

Erwin&Lily Glück bir yaşındaki oğulları Heinz ile, 1935

Lily Glück Heinz ile, 1938-39

**Glück Ailesi'nin Oturma Odası
New York, RegoPark'taki daire 2014'te
boşaltılmadan önce**

**Henry Glück üvey annesi Herta ile
(1999)**

Yahudilerin mobilyaları da "Aryanlaştırılmıştı" ... Yani Alman malları addedilerek ele geçirilmiş, sahiplenilmişti. Glück Ailesinin Oturma Odası ise bu akıbetten kurtulmuş, 1938'de önce Paris'e, bir yıl sonrasında da New York'a ulaştırılmıştı.

Oturma odasının son durağı New York değil

Erwin Amerika'ya varır varmaz, o günlerin şartlarında New York'ta kırkçülük yapabilmek için ismini Irving olarak değiştirmişti! İkinci karısı, bir Alman göçmeni Herta Kleeblatt ile evlendi, Seligenstadt'tan... O da kaçabilmişti. O da 7th Avenue'da bir kırk imalathanesinde çalışıyordu. 1946'da savaş son bulur bulmaz, bir Yahudi yardım kuruluşu sayesinde oğluna ulaştı ve Heinz'ı New York'a getirttiğinde oğlu 12 yaşındaydı. Daha sonra da adını Henry olarak değiştirdi.

Yeni vatanlarında, Queens'teki apartman dairelerinde Viyana'daki Oturma Odası'nda hep birlikte yaşam sürdürdüler.

Irving Glück 1979'da yaşama veda ettiğinde ikinci karısı Herta Kleeblatt Glück, Rego Park'ta daha küçük bir daireye taşındıysa da Oturma Odası'ndan ayrı kalmadı.

Henry'e gelince...

O, 1957'de Fransa'ya geri döndü, orada üniversiteye gitti ve orada yerleşti. Üvey annesi Herta 2012 yılında öldüğünde, Queens'teki evi boşaltma görevi ona düştü.

Henry, yapımı 1920'lerin başlarına rastlayan "Glück Ailesi'nin Oturma Odası"nı Viyana Yahudi Müzesi'ne bağışlamaya o günlerde karar verdi. Küratörlüğü Adina Seeger, yerleştirmesi Stefan Fuhrer tarafından gerçekleşen "Glück Ailesi'nin Oturma Odası" 28 Eylül 2016 - 26 Mart 2017 tarihleri arasında Viyana'daki Yahudi Müzesi'nde ziyaretçilerini kabul etmekte.

Holokost'ta o küçük çocuğu gizleyen, hayatta kalmasını sağlayan kadın Marie-Françoise Vigué Patré 2009 yılında Yad Vashem tarafından "Uluslararası Dürüst Nişanı"yla onurlandırıldığında, bunu Henry (veya Heinz) Glück'ün şahitliğine borçlu olduğunu bilemedi... Ödülünü alan, ailesi oldu. Çünkü o, 1978'de 79 yaşında, Aix en Provence, Bouches du Rhone, Fransa'da Heinz'i sakladığı yerde ölmüştü.

Afgan Hava Kuvvetleri'nin ilk kadın pilotu sığınma istedi

Nilüfer Rahmani, üç yıl kadar öncelerinde Afgan Hava Kuvvetleri'nden kanatlarını kazanarak kaptan pilot oldu.

Rahmani, ülkesinde ve uluslararası kamuyunda Taliban sonrası dönemde “kadınların güçlenmesi, özgürlüğünün ve cesaretin” simgesine dönüşmesinin ardından anavatanında yaşama hakkını yitirmek zorunda kaldı. Nilüfer Rahmani geçtiğimiz yıl Amerika Birleşik Devletleri'nden sığınma talebinde bulundu.

Kaptan pilot Rahmani, kendisi için Afganistan'da yaşamının güvenli olmadığını söyledi. Avukatı Kimberley Motley ise müvekkilinin, Taliban'dan sayısız ölüm tehditleri aldığını ve bazı hükümet yetkililerinin suçlamalarına maruz bırakıldığını belirtti.

Rahmani 2013 yılında, 25 yaşında, Afgan Hava Kuvvetleri'nin en gelişmiş uçaklarını kullanabilme kapasitesiyle pilotluk brövesini kazanmıştı:

“Her zaman bir pilot olmak istedim... Ancak pilotluk aslen babamın hayaliydi.”

Nilüfer'in amacının, babasının hayalini gerçeğe dönüştürmek bir yana, dünyaya, “Afganistan'da da erkeklerin yaptığı işlerin kızlar tarafından yapılabiliyor...” olmasını

anlatmak idi. Avukatı Motley, Nilüfer Rahmani'nin kadınlar için, mülteciler için, dünyadaki Müslümanlar için parlayan bir umut yıldızı olduğunu belirtti.

Rol modellikten paratonerliğe...

Yıllar içinde Nilüfer Rahmani giderek bir rol modeline dönüştükçe, şimşekleri de bir o kadar üzerine çekmekte gecikmedi, özellikle Afgan Askerinin tepe yönetiminin tepkilerini...

Sığınma talebi üzerine, Afganistan Savunma Bakanlığı sözcüsü General Muhammed Radmani Amerikan yönetiminden pilotunun isteğinin reddedilmesini talep ederken, Rahmani'nin iltica etmek için yalan söylediğini ileri sürdü.

Kişisel tehditlerin dışında, Rahmani'nin ailesine de ölüm tehditleri ulaşmakta. Geçtiğimiz yıl boyunca Kaptan Pilot, ABD'nin güneyindeki çeşitli üslerde nakliye uçakları ile ilgili eğitim almıştı.

"Savaş var. Savaşta da şiddet var. Afganistan'da tabii ki kadınlara ayrımcılık söz konusu..."

"Cesaret Ödülü"

ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından "Cesaret Ödülü" verilen Nilüfer Rahmani, ödülü First Lady Michelle Obama'nın elinden almıştı. Rahmani ile CNN'de bir televizyon röportajı yapan gazeteci Jake Tapper, yeni Başkan Donald Trump'a, Rahmani'nin bütün diğer Müslüman kadınları da kapsayan mesajını iletmeyi görev edindi.

Rahmani programda şöyle konuştu:

"İŞİD'in ve Müslüman olduklarını söyleyen kişilerin yarattığı sorunu anlayabiliyorum. Ve bunların yaptıklarının, dünyaya Müslümanların ne denli kötü oldukları ifadesini içerdiğini de anlayabiliyorum. Maalesef, Müslüman bir Afgan kadını olarak her zaman, İŞİD'e karşı savaşmaya çalışıyorum."

Nilüfer Rahmani'nin sığınma talebi beklemede.

Kaynakça: CNN

GÖÇMEN KRİZİ ESNASINDA AŞK

Iraklı göçmen kız & Makedonyalı subayın aşkı

Göçmen krizinin hüznü ve acı dolu serüveninde bir aşk öyküsü, taşıdığı iyimserlik ile gündeme taşınmakta gecikmedi.

Ailesiyle birlikte Irak'ın Diyala kentinden kaçan 20 yaşındaki genç kız, Noora Arkavazi, Makedonya sınırına ulaştıklarında takvimler Mart 2016'yı gösteriyordu.

Nora'nın ateşi çok yükselmişti ve bir doktora görünmesi gerekmişti. Yardımına yetişen sınır güvenlik subayı Bobi Dodevski oldu.

...Ve ilk görüşte aşk!

35 yaşındaki Dodevski, BBC'ye verdiği demeçte konu hakkında şöyle söyledi:

"Çok... Birçok kıza rastlıyorum. Fakat

Noora'nın gözlerini gördüğümde, 'işte bu' dedim ve onun hayatımın kadını olmasını gerçekten istedim."

Genç çiftin birbirlerini tanıma evresinde Noora Kızıl Haç bünyesinde görev aldı. Bobi ise, boş zamanlarında mülteci çocuklarıyla oynamayı sürdürdü.

Noora Arkavazi, Müslüman bir Kürt kızı iken Bobi Dodevski Ortodoks bir Hıristiyan idi.

Makedonya sınırında mülteci akınları, yetkililerin hayli gergin ve zaman zaman sertleşen tutumlarına rağmen, genç çift - Noora ve Bobi, takvimler Temmuz 2016'yı gösterdiğinde ülkenin kuzeyinde bulunan Kumano-vo kentinde dünya evine girdi...

Pnina Radai & Etiyopyalı Yahudilerin Göçü

Pnina Radai, 1986 yılında altı buçuk yaşında, büyükbabası ve büyükannesi ile Etiyopya'nın Gondar bölgesinden İsrail'e göç etti. Sosyal Bilimler ve İletişim okuyan, Lisansüstü tezini Kurum Yönetimi konusunda veren Pnina Radai, Etiyopyalı gençlerin toplum içinde ilerlemelerini sağlamak için devlet tarafından yeni oluşturulan bir projede eğitim vermekte. Kendisi ile Etiyopyalıların göçleri, Falaşmuralar ile olan farklılıkları ve yaşanan hayal kırıklıkları hakkında konuştuk.

Gösterilere katılan genç kızlar

Kendinizden ve ailenizden söz eder misiniz?

Gerçek adım Penta. İsrail'e geldiğimizde bizlere İbranice isimler verildi. Bizden sonra ikinci göçte, Süleyman Operasyonu'nda gelenlerin isimleri ise değiştirilmedi. İsrail'e büyükbabam ve büyükannem ile geldim. Gondar diye anılan bir bölgeden, Maça köyünden... Yahudilerin yüzde doksanı bu bölgede yaşamaktaydı. Yahudiler genelde köylüydü. Addis Ababa'da yaşayanlar da vardı ama azdılar. Köy bir nevi sığınağımızdı. Ancak, köyün dışına çıkıldığında Yahudi kimliğinin gizlenmesi gerekiyordu. Yahudi olmak son derece tehlikeliydi, şiddetli bir antisemitizm söz konusuydu. 18. ve 19. yüzyıllarda Avrupa'dan çok sayıda misyoner geldi. Amaçları, mümkün olduğunca çok Afri-

kalıyı Hıristiyanlaştırmaktı. Misyonerler okul ve hastaneler açtılar, başarılı oldular. Ancak, Kes diye adlandırılan Yahudi din adamları Hıristiyanlaşmaya karşı direndi. Din değiştirip köyü terk edenler de oldu. Bunlara Falaşmura denmektedir. Falaşmuralar tamamen Hıristiyanlaşmadı, Yahudi akrabaları vardı. O dönemde Hıristiyanlar son derece katı idiler, Falaşmuraları dışladılar. Onlar da ayrı bir grup olarak varlıklarını sürdürdüler.

Etiyopya'da göç öncesi yaşam nasıldı?

Yetmişli yıllarda İmparator Haile Selassie hala iktidarda idi. Onun döneminde ülke çok kalkındı, ABD ile ilişkiler geliştirildi. Ancak Yahudiler ikinci sınıf vatandaştı. İyi bir tahsil edinme imkânları yoktu, çiftçilikle uğraşmak zorunda idiler ve toprak vergisi ödüyorlardı. 1973'te ise askeri bir darbe sonrasında iktidara komünist Mengistu Hail Mariam geldi. O, ABD yerine Küba gibi ülkelerle ilişkileri geliştirdi. Bu dönemde Yahudiler tahsil görebilmekteydiler. Ancak, toprakları ellerinden alınmıştı.

Anlatmaya çalıştığım, Yahudilerin Etiyopya'da her dönemde sosyal haklarından mahrum yaşadıklarıydı. İyi bir hayatımız, atlarımız, eşeklerimiz, yiyeceğimiz, suyumuz vardı. Ancak dinsel özgürlükler açısından her daim tehdit altındaydık. Etiyopya açlık, hastalık ve salgınlarla yüz yüze, 89 milyonluk çok büyük bir ülke. Oysaki Yahudiler için açlık söz konusu değildi ve söylenenlerin aksine Etiyopyalı Yahudiler açlık nedeniyle göç etmedi-

ler. Etiyopyalıların göçleri gerçekleştirmeseydi, günümüzde Etiyopya Yahudiliğinden hiçbir şey kalmayacaktı. Ne yazık ki, Etiyopya'da çoğu Yahudi ya kimliğini yitirdi, ya da Hıristiyanlaştı. Biz Etiyopya Yahudiliğinin arta kalan çok küçük bir bölümüyüz.

Anne ve babanızla değil de niçin büyükbaba ve büyükannenizle göç ettiniz?

Bir yaşımda iken babam askere alındı. 1991 yılına kadar Eritre ile bir iç savaş vardı. Bu savaş Eritre'nin bağımsızlığını kazanmasına dek sürdü. Babam ordudan bize para gönderiyordu. Yahudilerin askerlikten muaf tutulmaları veya salıverilmeleri söz konusu değildi. Ben dört yaşımda iken gençler Avrupa yolu ile ve sahte pasaportlarla, her yoldan kaçmaya, göç etmeye çalışıyorlardı. Annem de onlarla kaçtı. Beni büyükannem ve büyükbabama bıraktı. Bu bakımdan onlara çok bağıyım, beni onlar büyüttü. Annem sonradan babamın da göç etmesini sağladı.

Toplum içindeki görevleriniz nedir?

Yönetim konusunda eğitim veriyorum. Bu, yeni başlatılan bir proje... Etiyopyalı gençler ister Lisans, ister Lisansüstü eğitimlerini tamamlamış olsunlar, mesleklerini kendi toplumları içinde yapmaktadırlar. Bu durum ne Etiyopyalılar, ne de İsrail toplumu için verimli olabilir. Birlikte çalışmayan, birbirini tanımayan kesimler önyargılara sahip olup diğerini ötekileştirebilirler. Yükseköğrenim görmüş Etiyopyalı gençlerin toplum içinde ilerlemele-

Gösterilere polis müdahalesi

rini, uygun görevlerde çalışmalarını amaç edinen bir kurumda çalıştım. Daha önce de toplumun farklı kesimleri arasında yakınlaşmayı sağlamaya çalışan bir kuruluşta görev gördüm. Bu ülkede bazı kesimler, kendilerini İsraili olarak hissetmiyorlar. Örneğin İsraili Araplar da kendilerini yurttaş gibi algılamıyorlar. Dindar kesimin bir bölümü zaten çalışmıyor. Etiyopyalılar da aynı yabancılaşma duygusu içindeler. Özetlersek, sekiz yıldır sosyal alanlarda görev görüyorum. Daha evvelce dokuz yıl askerde subaydım. Ancak askeri kariyerimden ayrılıp sosyal yapının uyum içinde olması yönünde çalışmayı tercih ettim.

Falaşmura deyiminin Hıristiyanlaşan Yahudiler için kullanıldığını söylediniz. Peki, biz hangi ismi kullanmalıyız? Beta İsrail mi, yoksa Etiyopyalı Yahudiler mi?

Falaşmuraların göçleri sık sık gündeme gelmektedir. Falaşmura deyiminin, Yahudi kimliğini kaybeden Etiyopyalı Yahudiler için kullanıldığı doğrudur. Ancak bunların ailelerinin bir bölümü Yahudi kaldı... Ayrıca İsrail devleti kanunlarına göre Yahudi bir soyadın varsa veya göç edeceğin ülkedeki yetkililer tarafından sana Yahudi gözüyle bakıldıysa, göç etme

AVRAHAM FERDO'NUN RESSAMLIK SERÜVENİ

Büyükbabam çok yaşlı, 91 yaşında. Yıllar önce dua etmek için Ağlama Duvarı'na gitti. Orada bir kaza geçirdi ve sakat kaldı. Baston ile zor yürüyor. Oysa onun düğün, Brit Mila gibi cemaatin her olayına katılması sanki bir zorunluluktur. Büyükbabam ise sıkılıyordu, ayrıca eli de sakat kalmıştı. Fizik tedavi yapması gerekiyordu. Bir şeyler karalamaya da yatkınlığı vardı. Ama Etiyopyalılarda toprak ile uğraşmak esastır, sanat zaman kaybı olarak görülür. Biz eline boya ve fırçaları verdik. O günden beri resim yapıyor. Yaptıkları naif resim olarak adlandırılıyor. Resimden anlayan arkadaşlarımın teşviki ile iki sergi açtı. Yediyoth Ahronot Gazetesi'nde sergi ile ilgili bir yazı çıktı. Şimdi de İsrail Müzesinde hem resimleri sergilenecek, hem hakkında yazılan kitabın tanıtımı yapılacak.

hakkına sahipsin. Falaşmuralar ayrıca, yasaların öngördüğü diğer bazı koşulları da yerine getiriyorlar. Ne var ki, Etiyopyalı Yahudiler arasından da Falaşmuraların göçüne karşı çıkanlar var. Toplumumuz kimliğini korumak için çok mücadele etti. Örneğin Rabanik bir aileden

gelen babam, Falaşmuraların göçüne karşıdır. Gerçekten konu, topluluğumuz içinde dahi oldukça tartışmalı. Falaşmuralar da kendilerini bizden farklı görmekte.

Beta İsrail, Etiyopya'daki Yahudilerin adıdır. İsrail'de bizi, "Beta İsrail" diye değil, "Etiyopya kökenli Yahudiler" olarak adlandırmaktalar.

Etiyopyalı Yahudilerin kökenleri konusunda farklı görüşler var; onları Saba Melikesine bağlayan bir görüşün yanı sıra, kaybolan Dan kabilesine ait olduklarını savunanlar da var. Sizce hangi görüş gerçeğe yakın?

Saba Melikesinden geldiğimiz görüşü, tarafımızdan kesinlikle benimsemiş bir görüş değildir. Bu, Hıristiyanların ortaya attıkları bir

varsayımdır. Dan veya bir başkası, hangi kabileye ait olduğumuz önemli değil. Etiyopyalı Yahudiler, 10 kableden herhangi birine ait olup, Diaspora'ya dağıldıktan sonra Mısır yolu ile Etiyopya'ya ulaştılar. 17. yüzyılda Etiyopya'da, Yahudilerin bağımsız bir krallıkları olduğunu okudum. Bu doğru olabilir mi?

Beta İsrail'in, belli bir dönemde bağımsız bir yönetime sahip olduğu çok güzel bir hikâyledir. Ancak Beta İsrail, Tora'yı bile yazılı olarak değil, sözlü olarak kuşaktan kuşağa geçirdi. Kendi tarihlerini dahi kaleme almadılar ne yazık ki. Biz tarihimizi Etiyopya

devletinin kayıtlarından, yazılı belgelerinden

öğrenmekteyiz. Ben Yahudilerin bir dönem bağımsız olduklarına inanıyorum.

Beta İsrail'in Yahudi kimliği nasıl ortaya çıktı ve İsrail devletinin sizi Yahudi olarak tanıması nasıl gerçekleşti?

Araştırmacılar Etiyopya köylerinde

Yahudilerin yaşadıklarını gördüler, Tora'nın aynı Tora olduğunun farkına vardılar. Ancak, İsrail devletinin kuruluş yıllarında yük olacak Yahudilere kapılar açılmadı. Olanaklar bu tür bir göçü karşılamaya yeterli değildi. En iyilerin gelmesine çalışıldı. 1960'lı ve 1970'li yıllarda, Etiyopyalıların Yahudi olup olmadıkları ile ilgili tartışmalar yoğunlaştı. ABD Yahudilerinden İsrail hükümetine, göçe izin verilmesi yönünde baskılar başladı. Pek çok mitingler düzenlendi. 1977'de, dönemin Sefarad Hahambaşısı Rav Ovadya Yosef'in, Etiyopyalı Yahudilerin göçlerinin bir an önce gerçekleşmesi gerektiğini söylemesinden sonra durum değişti.

Ben Gurion'un Etiyopyalıların göçleri ile ilgili olarak; "Şimdi çok daha önemli işler var" dediği söylenir.

Ben Gurion'un Etiyopyalı Yahudileri küçümsediği doğrudur. O dönemde İmparator Haile Selassie ile İsrail'in ilişkileri çok iyi idi. İmparator'dan göç izni istendiğinde; "Yok, Yahudiler bu ülkenin zenginliğidir" diyerek ret etmişti. Bunda, hanedanlığının Saba Melikesi ve Kral Süleyman soyundan geldiği yönündeki inancı da etkiliydi. Tüm Arap ülkeleri İsrail düşmanı iken, Ben Gurion Afrika'nın en önemli devleti olan Habeşistan (Etiyopya'nın o dönemdeki adı) ile iyi ilişkilerin sürdürülmesini, oradaki Yahudi varlığından daha önemli görüyordu ve Selassie'yi alındırmaktan kaçındı. Bu stratejik bir karardı. İsrail Etiyopya'ya silah yardımıyla bulundu, en iyi komutanlarını Selassie'nin ordusunu eğitmek üzere yolladı.

Musa Operasyonu'nun ardından Süleyman Operasyonu göçün başlangıcı oldu. 2015 yılında hükümet Etiyopya'daki tüm Yahudilerin getirilmesine karar verdi. Bu taahhüt yerine getirilecek mi, şu anda Etiyopya'da kaç Yahudi kaldı?

Siz Falaşmuralardan söz ediyorsunuz. Bu yönde bir taahhüt yerine getirilemez. Çünkü Etiyopyalı Yahudilerin göçü 1991 yılında Süleyman Operasyonu ile tamamlanmıştır. Günümüzde, İsrail'de doğan birinci kuşak dâhil ülkedeki Etiyopyalı Ya-

Yakup Barokas ve Pnina Radai

hudilerin sayısı 140 bindir. Sonraki göçler hep Falaşmuralar ile ilgilidir. Ve bu göç İsrail için çözümlenmesi son derece karmaşık ve zor bir sorundur. Yasalara göre Yahudi olmasan dahi, ailede bir Yahudi varsa göç etmeye hakkın var, ailelerin birleşmesi durumu var. Bu tabii ki Ruslar için de aynı. Ancak Falaşmuraların durumu son derece karışık. Bu göçün ucu açık. Günümüzde 89 milyon insanın yaşadığı Etiyopya, ilkel bir ülke ve ekonomik sorunlarla boğuşuyor.

Göç yolu açıldığında çok sayıda kişi, Yahudilikle bir ilişki kurmaya çalışarak İsrail'e göç etmeyi isteyebilir. Bu durum biz Etiyopyalı Yahudiler tarafından da hoş karşılanmıyor. Çünkü Yahudi kimliğimizi tehlikeye sokuyor. İki kuşak Hıristiyan yaşamı sürmüş olan Falaşmuralar, İsrail'de Yahudi olsalar dahi eski inançlarını korumaktadırlar. Etiyopya'da Hıristiyanlığın, Rusya'dan farklı olarak çok güçlü olduğunu da belirtiyim. Bu göçmenlerin çocuklarının bizim çocuklarımızla karma evlilikler yapma olasılığı bizleri endişelendiriyor.

Etiyopyalı Yahudi göçünün İsrail'de başarılı olduğu söylenebilir mi?

Bence hayır. İlk, ülkede doğanlar nüfusun yüzde 50'sini oluşturmak-

ta. Bu gençlerin durumlarının iyi olduğu söylenemez. Hapishanelerdeki mahkûmlar arasında Etiyopyalı gençlerin oranı çok yüksek. Etiyopyalılar çok düşük ücretlerle çalıştırılmakta. Hatta üniversite mezunları dahi İsraili meslektaşlarından daha düşük ücretler almakta. Ayrımcılık çok yaygın... Etiyopyalı Yahudiler birçok şehirde en kötü semtlerde getto halinde yaşamakta. Eğitim düzeyi düşük okullarda eğitim alıyorlar. Tabii ki, aralarında son derece başarılı olanlar da var. Ancak, ista-

Hükümet yüksek eğitim gören Etiyopya kökenli gençlere pozitif bir ayrımcılık da uyguluyor. Diğer gençlere tanınmayan burs olanakları sunuluyor.

tistik verilerle bakılırsa başarı oranı çok düşük... Bu durum, başlangıçta istenmeden yapılan hatalardan da kaynaklanıyor olabilir. Belki bu hataların öngörülmesi, önlenmesi mümkündür. İlk gelenlerin isimleri değiştirilerek hata yapıldı, yerleşim yerlerinin ayrık tutulması ile hata yapıldı. Bilmiyorum bunlar hata mı idi, yoksa bilinçli bir tutum muydu?

Geçmişte İsraililerin Etiyopyalı komşu istemedikleri söylenir.

Bugün de durum değişmedi. Gizli kamera ile, Kiryat Malahi'de kat maliklerinin Etiyopyalılara ev kira-

BETA İSRAEL'İN GÖÇÜ

- **1921** yılında Kutsal Toprakların Baş Hahamı Rav Kook, Beta İsrail'i Yahudi olarak tanıır.
- İsrail'in kuruluşunda ise dönemin baş hahamı bu tanımayı kabul etmez. **1958**'de Sohnut (Yahudi Ajansı), Etiyopya'daki Yahudi okullarını parasal nedenlerle kapatır.
- **1950 - 1960** yılları arasında tanımamaya rağmen Beta İsrail, Ortodoks Yahudiliğine daha çok yaklaşıır.
- **1973** yılında Sefarad Baş Hahamı Ovadya Yossef, Beta İsrail'in Yahudiliğini kabul eder.
- **1975** yılında Başbakan Yitzhak Rabin resmi olarak Beta İsrail'in Geri Dönüş Yasası'ndan yararlanmasının önünü açar.
- **1984** yılında, ABD'nin de müdahalesi ile "Ölüm Yolculuğu" sonrası başlatılan Musa Operasyonu'nda, Sudan'daki mülteci kamplarına sığınan 7.200 göçmenin Avrupa'ya, oradan da İsrail'e göçü sağlanır. 4.000 kişi açlık ve salgın hastalıklardan kamplarda can verirler.
- **4 Ocak 1985** tarihine kadar süren bu operasyonun basında açığa çıkması üzerine, göç, Sudan hükümeti tarafından durdurulur. CIA, Saba Melikesi Operasyonu ile Sudan'da kalan 650 kişiyi kurtarır.
- **1985 - 1989** yılları arasında Etiyopya hükümeti, Sudan topraklarına doğru kaçıı engeller ve göç durdurulur.
- **1991** yılında Etiyopya'da komünist rejimin çökmesi üzerine, Süleyman Operasyonu'nda, iki gün içinde İsrail Havayolları EL-AL'in 34 sefer ile Addis Ababa'da sığınan 14.324 Beta İsrail'in İsrail'e göçü gerçekleştirilir.
- **1992** yılı sonuna kadar Quara ve Qwara bölgesinde bulunan son Beta İsrail, Sudan'daki kamplarda elemeye tabi tutulmaksızın göç eder. Bu tarihten sonraki göçler Beta İsrail'in değil, Falaşmuraların göçleridir. Yahudi olmayan bu Etiyopyalıların vatandaşlığa kabul edilmeleri ancak Ortodoks dini kurallarına göre Yahudiliğe kabul edilmelerinden sonra mümkün olmaktadır.
- **1996 ve 2006** yıllarında iki kez Etiyopyalıların bağışladıkları kanların HIV'li olabilir gerekçesi ile gizlice çöpe atıldığının ortaya çıkması üzerine, beyaz-siyah ayırımı daha da derinleşir ve polisle şiddetli çatışmaların yaşandığı gösteriler düzenlenir.

lamama yönünde yazılı taahhütte buldukları görüntü- lendi. Hatta aralarından biri; "Etiyopyalı bir Genel Kurmay Başkanı gelse ona ev kiralamam" diye açıklamada bulundu. İsrail toplumunda ırkçılığa doğru bir kayış var. Bu eğilimin bütün topluma mal edilmesi doğru değilse bile, böylesi bir eğilim mevcut.

Bir yıl kadar önce, polisin Etiyopyalı bir askeri dövmesi basına yansıdı ve önemli tepkilere neden oldu...

Son derece uysal, motosikletinde giden Etiyopyalı bir askerden söz ediyoruz. Polis,

asker üniforması içindeki bu genci dövüyor. Bu asker beyaz olsaydı polisin onu dövme- si düşünülemezdi. Polis bir askeri dövemez, her ikisi de güvenlik güçlerinde görevli. Polisin onu dövmesine imkân tanıyan, askerin derisinin rengidir. İnsanlar tahsillerine, görevlerine, yeteneklerine göre değil derilerinin rengine göre değerlendiriliyorlar. Bu durum, Etiyopyalı Yahudi gençlik nez- dinde büyük bir hayal kırıklığı, aşağılanma duygusu yarattı.

Son yıllarda siyaset, müzik, moda gibi farklı alanlarda başarılı olan Etiyopyalı Yahudilerin adları duyuluyor. Bu durum gençlere bir motivasyon sağlamıyor mu?

Günümüzde, birinci kuşak gençlikte bir uyanış var. Bu uyanış, yanında öfkeyi de getiriyor. Gençler, kendilerine

karşı mevcut ayrımcılığın ne- denini sorgular oldular. Kim- liklerine daha çok bağlandılar. Ancak, bunun yanı sıra olumlu şeyler de var. Hükümet yüksek eğitim gören Etiyopya kökenli gençlere pozitif bir ayrımcılık da uyguluyor. Diğer gençlere tanınmayan burs olanakları sunuluyor. Keza ev alımında çok daha fazla kolaylıklar sağ- lanıyor. Bazı başarı öyküleri tabii ki mevcut, ancak Beta İsrail çok daha başarılı ola- bilirdi... Etiyopyalı Yahudiler karşılıklı saygı, yardımlaşma duygusu, aile sevgisi gibi pek çok önemli değerlere sahipler.

Gençlik bu değerleri koruyabiliyor mu?

Hayır, tam olarak koruyamı- yor. Çocuklar bir arada, yatılı okullara gönderildiler. Amaç iyi niyetli idi, 12 çocuklu bir ailenin onlara bakamayacakla- rı düşünüldü. Ancak çocuklar ailelerinin konuştuğu Amharca lisanını konuşamaz, aileleri ile iletişim kuramaz hale geldiler. Bu bir hataydı, bu topluma uymayan bir yöntem uygulan- dı. Çünkü Etiyopyalılar kabile halinde yaşamaya, bir arada olmaya alışmışlardı. Örneğin bu hata önlenebilirdi. Doğru, geçmişteki hataların telafisi için bugün çok şey yapıyor. Geçen yıl Ayalon hızlı yolunun Etiyopyalı göstericiler tarafın- dan trafiğe kapatılmasından ve şiddet eylemlerinden sonra Adalet Bakanlığı 200 sayfalık Palmor Raporu'nu kabul etti ve bu rapor doğrultusunda birçok iyileştirme yöntemleri uygulanmaya başlandı. Sa- vaşmadan bazı hakların elde edilmesi mümkün değil, bu tüm gelir düzeyi düşük gruplar açısından da geçerli.

Gelecekte ayrımcılığın ortadan kalkacağı, kişilerin hangi köken- den gelirlerse gelsinler, herkesin eşit görüleceği bir toplum dileyerek söyleşimizi sonlandırdık.

Sheryl Sandberg

& ailesinin göçmen geçmişi

Büyük büyükannesi, Yahudi olduğundan Litvanya'dan kaçmak zorunda kalmıştı. Sheryl Sandberg, Başkan Trump'ın getirmek istediği yasağa tepki olarak göçmen bir ailenin mensubu olduğunu belirterek hikâyesini Facebook'ta paylaştı.

Facebook'un COO'su - Operasyonlardan Sorumlu Başkanı Sheryl Sandberg, Donald Trump'ın getirdiği vize yasağından sonra Yahudi asıllı ailesinin göçmen geçmişi gündeme getirdi. Facebook sayfasındaki duyurusunda, Yahudi köklerini samimi bir dille anlatan Sandberg, büyük büyükannesinin, dininden dolayı gördüğü zulüm nedeniyle anavatanı Litvanya'dan nasıl kaçmak zorunda kaldığını yazdı.

Trump'ın getirmek istediği bu yasak, göçmen bir aileye mensup kişileri aşılamakta. Bu nedenle Sandberg, göçmen olan ailesinin hikâyesini paylaşarak, bir yerde kendisini kamuoyuna karşı savunmasız bir noktaya koymuş oluyor. Ancak, aynı zamanda Amerika'nın, kuruluşunun dayandığı ve bugüne kadar tuttuğu değerlerini de göstermiş oluyor. Tüm bunlar, Sandberg'in, ailesiyle ilgili paylaştığı hikâyesini çok güçlü kılıyor. Sheryl Sandberg sayfasında şunları yazdı: "Büyük büyükannem Chana Bassa, dininden dolayı uygulanan zulüm nedeniyle Vilnius, Litvanya'daki evini terk etmek zorunda kaldı. 1889 Haziran'ında Ellis Adası'na vardı.

Chana, bu zorlu yolculuğu göze almasaydı, ben bugün burada olamazdım. Ailem, büyük bir ihtimalle II. Dünya Savaşı'nda toplama kamplarında yok olurdu. Büyük büyükannemin cesareti ve bu ülkenin onu kabul etmiş olması gerçeği, aslında ailemizin geleceğini de yaratmış oldu. Başkan'ın vize yasağı konusunda yayınladığı karar, ulusumuzun özünü ve varlık nedeni olan değerleri adeta hiçe saymakta. Aileler parçalandı. Ebeveynlerinden ayrı, korku içindeki çocuklar havaalanlarında gözaltına alındı. Sığınma arayan insanlar reddedildiler ve bir şekilde kurtulmayı başardıkları tehlikeye geri yollandılar. Bu, Amerika'da böyle olmamalı."

Sandberg, göç yasalarının özellikle kadınlar ve onların çocukları için haksız bir uygulama olduğunu belirtti ve devam etti:

"Henüz yeterince dikkat çekmeyen konu ise bu insafsız göç ikliminin, özellikle kadınlar için çok acımasız olduğu. Aileyi birbirinden koparan ve çocuklarda ruhsal travmalara neden olabilecek her şeyin, kadınlar ve evlatları üzerinde çok büyük etkisi var.

Amerika Birleşik Devletleri, şiddetten kaçan ve kendileri ve çocukları için yeni yaşamlar arayan insanları geri çevirdiğinde; tıpkı büyük büyükannem Chana gibi hayalleri, gelecekleri ve güvenceleri belirsizliklerle dolu küçük kızları ve genç kadınları düşünmekten kendimi alamıyorum.

Ülkemiz kurulduğundan beri her nesilde, göçmenler yeni vatandaş oldular ve gelişmemize ve kuvvetli olmamıza yardımcı oldular. Dünyadaki en çok kırılan olan insanlara nasıl davrandığımız, aslında bizim kim olduğumuzu anlatır. Bu tarihimizi, işte bugün hatırlamamız ve onurlandırmamız gerekiyor."

Kaynakça: www.kveller.com

EN GÜÇLÜ
50 KADINDAN
BİRİ...

SHERYL SANDBERG

Facebook'da COO (Chief Operating Officer - Operasyonlardan Sorumlu Başkan) görevini üstlenen 1969 doğumlu Sheryl Sandberg, Mark Zuckerberg'den sonraki en güçlü yöneticidir. İş dünyasında oldukça saygın bir isim olan Sandberg, Fortune Dergisi tarafından en güçlü 50 kadından biri seçildi.

Mültecilere Kucak Açan Girişimci Göçmen HAMDİ ULUKAYA & *Chobani Yoğurdu*'nun ardındaki başarı öyküsü...

Erzincan'ın İliç ilçesinde süt besiciliği yapan bir ailenin ferdi olan Hamdi Ulukaya, Erzincan'da başlayan okul yıllarını takiben Ankara Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi eğitimi aldıktan sonra 1994 yılında İngilizce öğrenmek ve İşletme okumak için ABD'ye gitti ve 1997 yılında Albany Üniversitesi'ndeki öğrenimine başladı. ABD'ye İngilizce öğrenmeye gitti,

CHOBANI yoğurdunun kurucusu Hamdi Ulukaya bugün 3.000 çalışanı ile ABD'de satılan en iyi süzme yoğurt markasının sahibidir.

krediyle fabrika aldı. Hamdi Ulukaya, 2002'de babasının tavsiyesiyle küçük bir beyaz peynir fabrikası kurdu. 2005 yılına geldiğinde, New York eyaletinin kuzeyinde, kapatılmış durumda olan 95 yıllık eski, tam

teçhizatlı büyük bir yoğurt fabrikasını krediyle satın aldığı anda, gerçek başarı kapılarını ardına kadar açtığını henüz bilmiyordu. Çünkü büyük risk almıştı, büyük bir borç ile...

Üretime beş kişiyle başlayan Ulukaya, ilk iki yılını yoğurt üretmekle geçirdi. Yoğurt işinde tecrübe sahibi olmasına rağmen bir imparatorluk haline getirdiği CHOBANI'yi, beş yıldan kısa bir sürede yıllık satışla-

rını bir milyar doların üzerine çıkararak, 2011'de ABD'nin lider yoğurt markası olmayı başardı.

İki haftada bir yayınlanan önemli bir iş dergisi Forbes'a göre, 2014 yılında serveti 1,92 milyar dolar olan Hamdi Ulukaya, 2013 yılında "Yılın Girişimcisi" ilan edildi.

Jüri Başkanı Rodrigo Herrera, Ulukaya'ya ödülünü verirken, "Hamdi Ulukaya, girişimcilik ruhunu temsil ediyor ve girişimci olmak isteyenlere örnek olarak, onları cesaretlendiriyor," diyerek genç gi-

TENT FOUNDATION

2015 yılında Hamdi Ulukaya tarafından kurulan "Tent Foundation" mülteci sorunlarına yönelik çalışmalar yürütmektedir. Ulukaya, Tent'i, doğrudan yardım faaliyetlerine fon sağlamak, yeniliklere yatırım yapmak ve yerinden edilmiş insanların sahip oldukları potansiyelleri tam anlamıyla hayata geçirmelerine yardımcı olacak politika ve işbirliklerini desteklemek amacıyla kurdu. Vakıf, dünyanın dört bir yanında insanların yaşadıkları yerlerden zorla çıkartılmalarına son verme amacını da güdüyor. "Tent Alliance" bünyesinde, aralarında Airbnb, Cisco, Johnson & Johnson, İkea, LinkedIn, UPS, Master Card gibi 30 kadar özel sektör şirketi yer alıyor. Bu şirketler, doğrudan mal ya da hizmet sunmanın yanı sıra, istihdam fırsatı da yaratıyor veya tedarik zincirlerini mültecileri istihdam eden ya da mülteci örgütlerine destek veren tedarikçilerden alım yaparak şekillendiriyor.

TENT'in özel sektöre odaklanmasının nedeni ise yenilikçi yaklaşımı, yaratıcılığı ve girişimcilik ruhu ile özel sektörün, kaynakları seferber ederek mülteci krizinin sona erdirilmesine katkıda bulunmak için son derece elverişli bir konuma sahip olması.

Ulukaya her fırsatta, özel sektörün bu çabaya ortak olmasının sadece bir fırsat değil aynı zamanda bir yükümlülük de olduğunu vurgulamakta.

rişimciyi onurlandırdı.

Ulukaya törende yaptığı konuşmada, ödülünü çalışanlarına ve Chobani-severlere adanmak istediğini, onlar olmasaydı başarılarının hiçbirinin mümkün olamayacağını söyledi.

Büyüyen Pazarlar Global Başkan Yardımcısı Maria Pinelli ise şöyle bir yorum yaptı:

"Hamdi Ulukaya, her göçmenin hayallerinde yer eden Amerikan rüyasının sembolü oldu."

Hamdi Ulukaya şimdilerde ABD'de 3.000 kişiye istihdam sağlamakta. Idaho'da dünyanın en büyük yoğurt fabrikasını işletmekte.

Günlük süt üretimi 1,5 milyon kilogram olduğu söylenmekte.

Her geçen yıl şirketin geliri katlanmaktadır.

Mültecileri istihdam ediyor "Mülteci olan kişi, bir iş bulduğunda artık mülteci değildir."

Bu sözlerin sahibi Hamdi Ulukaya, 300'den fazla mülteciyi istihdam ediyor. Mültecilere yardım edebilmek için, ırkçı saldırılara aldırış etmeden, "Tent Foundation" (Çadır Vakfı) isimli bir kuruluşa ön ayak oldu. Ulukaya'nın kurduğu bu vakfın amacı dünya çapında, evlerini terk

etmek zorunda kalmış 65 milyonun üzerinde göçmen ve mülteci için özel sektörü harekete geçirmek.

Bu arada Ulukaya, Amerikan Dışişleri Bakanlığı'na bağlı "Mülteciler İçin İşbirliği" girişiminin yönetimini üstlendi. BM Genel Merkezi'nde geçtiğimiz 19 Eylül'de toplanan Göçmenler Zirvesi'nde söz alan Hamdi Ulukaya, bu krize verilecek olan tepkinin insanlığın geleceğini belirleyeceğini vurguladı.

Kararlı bir hayırsever olan Hamdi Ulukaya, 2015 yılında "The Giving Pledge" (Bağış Taahhüdü) metnini imzalayarak servetinin büyük bir kısmını küresel mülteci krizine çözüm bulmaya ayırdı.

Kaynakça:

<https://onedio.com>
www.milliyet.com.tr

Akıllı cep telefonunuza indirdiğiniz QR code okuyucu ile Başkan Bill Clinton'ın Şubat 2016'da Hamdi Ulukaya ile yaptığı söyleşinin videosunu izleyebilirsiniz.

Prof. Salman Zarka

“Her el ve her ayak için savaş vermek...”

İsrail'in kuzeyinde, Ürdün ile Suriye sınırlarına çok yakın bir kent Safed; İbranicesi Tsfat... 30.000 kadar bir nüfus. Yahudiliğin dört kutsal şehriden biri... Kabala Mistisizmi'nin de merkezi. Ilıman yazları ve karlı kışlarıyla ünlü iken, şimdilerde Ziv Hastanesi ile tanınır oldu, özellikle yurtdışı medyada.

Prof. Salman Zarka, Ziv Hastanesi'nin başhekimini. Aynı zamanda da bir İsrail Hastanesi'ne Başhekim olan ilk Dürzi... Hayfa Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nden mezun olduktan sonra Kudüs'ten Halk Sağlığı (MPH) yüksek lisans ve Hayfa Üniversitesi'nden Siyaset Bilimi alanında lisansüstü - Master derecesi aldı. İsrail ordusunun çeşitli kademelerinde 25 yıl görev yaptıktan sonra Albaylıktan emekli... Son görevi de, orduda tıbbi hizmetler verecek merkezler oluşturma konusuna başkanlık etmekte. Son yıllarda ise Prof. Zarka, Golan Tepeleri'nde, ayırım gözetmeksizin her insana hizmet veren bir hastaneyi işletmekte. Suriye sınırında bir Sahra hastanesi kurdu ve iç savaşta yaralanan Suriyelilere, öncelikle ilk

Başhekim Prof. Salman Zarka

İsrail'in kuzeyindeki Safed kentinde iç savaştan kaçarak İsrail'e sığınan Suriyeli yaralılara şifa vermeye çalışan Ziv Hastanesi'nin sözcüsü, Sosyal Hizmetler Görevlisi Fares Issa anlatıyor...

yardım ve sağlık hizmetleri sağlamakta.

Prof. Salman Zarka şöyle vurguluyor: “Her el ve her ayak için savaşmak bizim işimiz.”

İsrail Ordusu, ilk kritik yaralı 7 Suriyeli sivil vatandaşı, 2013'ün Eylül ayında Ziv Tıp Merkezi'nin acil servisine taşıdı. O tarihten

bu yana, %17'si çocuk olmak üzere büyük bir çoğunluğu kritik durumda olan 650 Suriyeli, bu merkezde tedavi gördü. Şimdilere değin gelen yaralılardan en genci, ağır yanıklar içinde olan 2 yaşındaki bir erkek çocuk ile gözlerinden yaralanan 3 yaşındaki bir kız çocuğu oldu.

Hastanenin Pediatri ekibi, sağladığı özveriyle bakımın yanı sıra Arapça bilen bir sosyal hizmet uzmanını ve 250.000 kadar kişinin yaşadığı bölgede Yahudi ve Arap herkesin takdirini kazanmış bir psikiyatri timini de barındırıyor.

Travmalarla savaşan tıbbi ekibin işi genelde hayli zor! Yaralıların birçoğunun acil ameliyata alınması

da sıradan olgular arasında... Fiziki yaralanmaların eşliğinde duygusal yaralar belki de daha derin. Ailelerin her biri ağır kayıplar vermiş durumda.

Sancı çok büyük. Şok dehşetengiz. Onca acı ve hüznün içindeyken, “düşman” bildiklerinden iyilik görmek...

Çelişkilerin belki de en yamanı... Böylece...

Ziv Tıp Merkezi aynı zamanda bir psiko-sosyal güven mekanizması... Kriz Sendromu taşıyan insanlar **düşman** bildikleri tarafından tedavi ediliyor. Fiziksel darbeler, kurşunlar, gökten yağdırılan ölüm, bir veya daha fazla patlama ertesi...

Şok durumda insanlar.

Akıllara sığmayacak karmaşıklıkta duygular.

Derin bir azamette korku dolu bir yalnızlık duygusu...

Yitirilen onca yakın.

Anlaşılan o ki, Ziv Hastanesi, Suriyeli yaralılara uzun süre daha tıbbi yardımda bulunacak. Hastanenin Sosyal Hizmetler Müdürü **Yaniv Ben-Shushan**, “Bölgede tıbbi hizmetlerin yanı sıra sosyal hizmet sağlayan yegâne hastaneyiz. Hastanemiz bu yaralı akışına giderek daha hazırlıklı olmayı öğreniyor,” diyerek sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Arapça konuşan bir sosyal hizmet görevlisi çalışmaya başladıktan sonra, hastaların bölümler arasında aranmasını engellemek amacıyla koordinasyon çerçevesinde hareket edebilmeleri sağlandı. Bazı yaralıların genç kadın hastabakıcılarına nasıl davranmaları gerektiğini bilmediklerini de saptadık.” Böylelikle sosyal hizmetler görevlisi Fares Issa, İsrail’de bulunmayan bir göreve soyundu. Hastane çalışanların da cömert katkılarıyla, parçalanmış giysiler içinde hastaneye ulaşabilen yaralılara giysi temin ediyor.

Fares Issa, “Şimdilerde bir depo dolu su giysiye sahibiz ve bütün ihtiyaçlarımızı gideriyoruz,” diyor. Fares

aynı zamanda kentteki iki okulda – Safed ile Tel Hai Kolejlerinin öğrencilerine Arapça dersleri de veriyor. Böylece, yaralıları rahatlatan, yalnızlıklarına merhem olarak kendisine yardımcı sağlayan yetmişmiş bir gönüllü genç ordusuna da sahip oluyor.

Yaralılar hastaneye ulaşır ulaşmaz bu kişiler öncelikle travmatoloji ünitesine acilen alınıp teşhisleri en hızlı şekilde konuluyor. Daha sonra, ağır yaralıların tedavisi, yaşam tehlikesi içinde olanların da ameliyatları gerçekleşiyor.

Acil bölümü ekibinde ise, yaralılarla iletişim içinde olabilmek için, Arapça konuşan en azından bir doktor hazır bulunuyor.

Sosyal Hizmetler Görevlisi Fares Issa

Sosyal hizmetler görevlisi Issa, Ziv Hastanesi’nde yaralıların aynı zamanda psiko-sosyal tedavi gördüklerini, bu şekilde de düşman bir ülkede güven duygularını oluşturmalarına ön ayak olduğunu belirtiyor. Giysi, temizlik-bakım ürünleri ve takma uzuvların – kolların, bacakların giderlerini karşılamak üzere Kızıl Haç ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının katkıları ile sahada çalışacak gönüllülerin örgütlendiğini anlatıyor.

Issa, İsrail için önemli bir maliyet oluştursa da yurtdışından çeşitli insani yardım hareketlerinden gönül-

Fares Issa:
“En zoru, iyileştiklerinde onları cehenneme geri yollamak...”

lülerin katılımlarının gerçekleştiğini ve bu kişilerin gözlem ve denetim yaptıklarını da ekliyor.

Fares Issa: “Hastaneye varışlarında yaralıları travmatoloji odasında – acilde bekliyoruz. Onlara Arapça konuşuyor, bedenlerine uygulanacak tedaviyi anlatıyoruz. Doktorlarla gerçekleşen bu doğrudan temas, Suriyeli yaralıların kendi bedenleri konusunda kendi kararlarını verme şansını tanırken aynı zamanda da taşıdıkları baskıyı da azaltmış oluyor.”

Fares Issa: “Hastaları her gün ziyaret etmeye çalışıyorum. Onlara radyo, kitap, iskambil kâğıtları, tavla, dini kitaplar götürüyorum. Onlarla sık sık sohbet ediyorum. Bazılarını bahçeye çıkarıyorum. Derinliklerinde arta kalan gücü yüzeye taşımaya çaba harcıyorum. Çocukları bilgisayar tabletler eşliğinde ameliyatlara taşıyoruz.

Yaniv Ben-Shushan:
“Aynı kurtarıcı elin, korkunç acılara maruz kalmış Suriyeli yaralıları ulaştırılması bizim için bir geri ödeme, bir ahlaki yükümlülük...”

Önemli olan kişiye özel tedavi sağlamak...”

Tedarik edebildikleri, genellikle halktan gelen ferdi bağışlardan sağlanıyor.

“Medyayı da seferber edebileceğimizi öğrendik. Hastanemizin ayrılmaz bir parçasına dönüşen psiko-sosyal hizmet, burayı benzersiz bir tıp merkezine dönüştürmekte,” diye konuşan Sosyal Hizmetler Müdürü Yaniv Ben-Shushan, iyi kalpli Fransızlar tarafından hayatta kalabilen ikinci nesil bir Holokost Kurtulanı... “Aynı kurtarıcı elin, korkunç acılara maruz kalmış Suriyeli yaralıları ulaştırılması bizim için bir geri ödeme, bir ahlaki yükümlülük...”

Prof. Salman Zarka, İsrail Kuzey Ordusu’nun Tıbbi Birliği’nin 25 yıllık emektar Albayı. İç savaşları esnasında Suriyelilere yardım amaçlı kurulan Askeri Sahra Hastanesi’nin komutanıydı. 2014 yılından bu yana

Prof. Salman Zarka:

“Bizler birer doktor olarak tüm insanlığuna, düşmanımız da olsa, can kurtaracak tıbbi tedaviyi uygulamak üzere yemin verdik.”

Safed’deki Ziv Hastanesi Genel Müdürlüğü’ne atanan Zarka, bir İsrail hastanesine başhekimlik yapan ilk Dürzi vatandaşı... Ziv’deki görevine yeni getirildiğinde, ABD’de konuşma yapan Prof. Zarka, İsrail sınırına ulaşmayı başararak yardım almak isteyen yaralı Suriyelileri tedavi etmek konusundaki benzersiz politikasından söz ederken şunları söylemişti:

“Bizler birer doktor olarak tüm insanlığuna, düşmanımız da olsa, can kurtaracak tıbbi tedaviyi uygulamak üzere yemin verdik.”

Prof. Salman Zarka ve Safed’deki Ziv Hastanesi ekibi, her el ve her ayak için savaşmayı sürdürüyor.

WHO: “İsrail sahra hastaneleri dünyanın en iyisi”

Birleşmiş Milletler, İsrail Savunma Kuvvetleri’nin (IDF) kurduğu sahra hastanelerinin dünyada en iyi olduğunu duyurdu. Bu hastaneler Dünya Sağlık Örgütü’nden (WHO) üç yıldız alan tek hastane oldu.

WHO tarafından ihtiyaç bölgesine tıbbi yardım göndermeye hak kazanmış 17 ülkeden biri. 1 yıldız, 2 yıldız olarak derecelendirilen sahra hastanelerinden İsrail’inkiler cerrahi müdahalede bulunabildiğinden, ilk ve tek 3 yıldızlı hastane oldu. WHO başkanının “İsrail’den öğrenilmesi gereken çok şey var,” diyerek duyurduğu başarı için İsrail ekibi Hong Kong’daki törene katılmaya hazırlanıyor. Doğal felaketler konusunda çok tecrübeli olan İsrail hükümeti, İsrail ordusu ve yardım kuruluşları genelde ihtiyaç bölgesine ilk ulaşan ekipler oluyor. 2015 Nepal depreminde İsrail 122 tıbbi çalışan, 45 doktor ve 95 ton tıbbi yardım ile 60 yataklı bir hastane kurmuştu. Bu hastanede 1.600 hastaya bakılmış, 85 ameliyat yapılmış ve 8 bebek doğmuştu. Benzer şekilde İsrail, 2013 yılında kasırga sonrası Filipinlere ve 2010 yılında deprem sonrası Haiti’ye tıbbi destek yollamıştı.

Kaynak: <https://unitedwithisrael.org/world-health-organization-ranks-idf-field-hospital-as-worlds-best/>

Yeon-mi Park & kaçış serüveni

Bunu anlatmam gerek. Çünkü burada anlatılan sadece ben değilim. Anlattıklarım bir halkın dünyaya haykırarak istedikleri!

Tahminlere sığamayacak bir ülke, Kuzey Kore. Tek bir TV kanalı var. İnternet hiç yok. Şarkı söyleme,

konuşma, giyinme veya istediğimizi düşünme özgürlüğümüz bile yok. Kuzey Kore dünyada uluslararası telefon görüşmeleri yapmanın yasak olduğu tek ülke. Kuzey Koreliler bugün korkunun tehdidi içinde.

Kuzey Kore’de büyürken... Erkekler ve kadınlar arasında hiçbir aşk öyküsüne rastlamadım. Aşk üzerine hiçbir şey... Ne kitap, ne şarkı, ne yayın, ne film... Romeo ve Jülyet hiç olmadı! Her öykü, Kim diktatörlüğünün propagandası ile beyinlerimizi yıkamak içindi.

1993’te doğdum ve doğar doğmaz kaçırıldım. Henüz “özgürlük” veya “insan hakları” sözcüklerini tanımadan... Şimdi, şu anda, Kuzey Koreliler özgürlüğü umarsızca arıyor ve ölüyorlar. Dokuz yaşında iken, halka açık bir alanda infaz edildi. Suçu mu? Bir Hollywood filmi izlemek...

Rejimin büyüklüğü konusunda şüphe ifadesi taşımak ailenizin üç neslinin hapsedilmesi, infaz edilmesi anlamını taşıyor.

Dört yaşında iken, annem hiç fısılda-mamamı tembihlemişti... Böylece kuşlar ile fareler beni duymayacaklardı. İtiraf ediyorum: Kuzey Kore diktatö-

Hayatta kalabilmek için kaçtı, Kuzey Kore’den. Kaçış öyküsünü, özgürlüğe geçişini anlatıyor... Özgürlüğün değerini vurgulayarak, anlatıyor... Her yıl düzenlenen “One Young World” Gençlik zirvesinde **Kuzey Koreli genç kız, Yeon-mi Park**

rünün, aklımdan geçenleri okuduğuna inanmıştım.

Babam Kuzey Kore’den kaçarken Çin’de öldüğünde, onu sabahın üçünde gizlice gömmem gerekti - o gün on dört yaşımdaydım. Belki Kuzey Kore’ye geri yollarım korkusuyla ağlayamamıştım bile.

Kuzey Kore’den kaçtığım gün annemin tecavüze uğradığını izledim; tecavüzcü Çinli bir komisyoncuymdu. Asıl hedefindeki bendim. O gün on üç yaşımdaydım. Kuzey Kore’de bir deyiş vardır: “*Kadın zayıftır ama anneler çok güçlüdür.*” Annem, beni korumak için kendisine tecavüz edilmesine razı olmuştu.

Kuzey Koreli 300.000 kadar mülteci Çin’de son derece savunmasızlar... Kuzey Koreli genç kız ve kadınlar feci şekilde mağdurlar, bazen 200 dolar gibi miktarlara satılmaktalar.

Gobi Çölü’nü yürüterek aştık, bir pusulanın rehberliğinde. Sonra pusula bozuldu. Biz de yıldızları takip ederek özgürlüğe kavuştuk. Sadece yıldızlarla olduğumuzu hissettim.

Moğolistan’daydı ilk özgürlük anı! Onur ya da ölüm! Bıçaklar kuşanmıştık, Kore’ye geri yollarıma ihtimalinde kendimizi öldürmek için... Çünkü yaşamaksa, insan gibi yaşamak istedik.

İnsanlar bana hep soruyorlar: “Kuzey Korelilere nasıl yardım edebiliriz?”

Yardım etmenin pek çok yolu olsa da, özellikle şu üçünden söz etmek istiyorum:

1. Kuzey Kore’deki insanlık krizi konusunda bir farkındalık uyandırmak üzere bilginin.

2. Özgürlüklerine kaçamakta olan Kuzey Koreli mültecilere yardım edin.

3. Kuzey Koreli mültecileri ülkelerine geri yollamaması için Çin’e dilekçeler yağdırın.

Dünyanın bu en karanlık noktasına hep birlikte bir ışık tutmalıyız.

Bu, sadece Kuzey Kore’nin insan hakları konusu değil! Kuzey Kore diktatörlerinin yetmiş yıldır çiğnediği hepimizin hakları!

Dünya çapında tüm ulusların, mültecileri geri yollamaması doğrultusunda Çin’e baskı uygulaması gerek. Özellikle “One Young World”, bunun sözcülüğünü yapmakta rol alabilir.

Kuzey Kore tarif edilemez... Doğduğu yeri seçemeyen hiçbir insan ezilmeyi hak etmez.

Rejime odaklanmaktansa oradaki insanlar unutulmuşluğa terk edilmemeli. “One Young World” olarak, onları biz görünür kılalım.

Kurulunuzdaki üyeler, lütfen bana katılın, Kuzey Korelilerin özgürlüğünü küresel bir harekete dönüştürelim.

Ölüm korkusuyla iç içe Gobi Çölü’nü aşarken, kimsenin umurunda olmadığını, sadece yıldızların beni takip ettiğini düşünmüştüm.

MİCHAL BARDAVİT

Suriyeli mülteci çocukların sevgi umudu

MİCHAL BARDAVİT uluslararası bir gazeteci. Şimdilerde Türkiye’de Çin devlet televizyonu için çalışıyor.

Gazeteci kimliğinin yanı sıra, insani nitelikleriyle de öne çıkan Michal Bardavit, Suriyeli mülteci çocuklarına yönelik bir farkındalık uyandırmak için geçtiğimiz Kasım ayında “#iamchild” hareketini başlattı; o çocuklara onca kaybın yanı sıra sevgi vermek için... Umut vermek için... Michal Bardavit Şalom Dergi’ye projesini anlattı...

Michal Bardavit Suriyeli mülteci çocuklarla birlikte

Göreviniz gereği sık sık mülteci kamplarına gidiyorsunuz... Oradaki şartları bize biraz anlatır mısınız?

Kampta yaşamak tabii ki çok zor... Türk Devleti çok önemli desteklerde bulunuyor, kampların çoğunda koşullar özellikle diğer ülkelerle karşılaştırınca oldukça iyi... Ama ne olursa olsun - en güzel kamp bile günün sonunda bir kamp. Elbette savaştan kurtulmuş olmak, canlarını kurtarmış olmaları en mühimi. Ancak evinizden olmak, bir tek taşıyabildiğiniz eşyalarınızla bir yol yapıp sonra da kamplarda ailenizle, çocuklarınızla yaşamak hem fiziksel olarak hem de psikolojik olarak çok zorlayıcı. Bazı yerlerde kalabalık bir odada yaşıyorlar, bazı yerler soğuk olabiliyor, kendi eşyaları yok, çocukların oyuncakları yok... Durumu kabullenmek kolay değil...

Barış umutları var mı? Ülkelerine dönmeyi hayal ediyorlar mı?

Birçoğu eninde sonunda barışın geleceğini bekliyor, umutları var... Çoğu konuştuğum kişi de Suriye’ye ileride geri dönmek istiyor, sonuçta memleketleri orası. Ancak çok zor olduğunu ve yakın zamanda bunun olamayacağını onlar da farkında. Ülkelerinin yarısından fazlası yıkım içinde, tekrar yaşanabilir bir hale gelmesinin en az 10 sene süreceğini söylüyorlar... Alt yapı, binalar... Her şey yerle bir...

Ya çocuklar? Onların hayalleri?

Çocukların maalesef - 2016 rakamlarına göre - 500 bini okula gidemiyor hala... Şu anda Türkiye’de bir buçuk milyonun üzerinde çocuk var. Türk Devleti mümkün olduğu kadar bunu halletmeye çalışıyor, geçici eğitim merkezleri açıldı bir sürü... Çalışmalar da devam ediyor, çocuklar arada Türkçe öğreniyorlar. Hayalleri var tabii ki! Olmaz mı? Onlar hala çocuk sonuçta, acı olan da bu zaten... Bir çoğu psikolojik travma içinde, ama hepsi çocuk ve çocukluklarını yaşamalı... Şartlar yüzünden maalesef çok çalışmak zorunda olan pek çok çocuk var ailelerini desteklemek için. Ya da bir çocuğun almaması gereken sorumlulukları taşıyor - annesine yardım ediyor, evdeki işleri yapıyor, kardeşlerine annelik ediyor vs. Diğer yandan onlarla konuştuğumda birer öğretmen, pilot, doktor olmayı hayal ediyorlar.

“#iamchild” hareketini anlatır mısınız?

“#iamchild” hareketi, mülteci çocuklara küçük de olsa manevi destek vermek ve farkındalık yaratmak için başlatıldı. “iamchild”, 5 Arapça cümle ve onlara eşlik eden hareketten oluşuyor. Bu cümleleri çocuklar yüksek sesle söylerken sevidiklerini, güvende olduklarını, güzel ve sadece birer çocuk olduklarını tekrarlayıp, onları destekleyen hareketleri yaparken olumlama tekniği ile kendilerine bu mesajları hatırlatıyor. Amaç hem onların pozitif mesajlar almaları hem de birlikte bir etkileşim içerisinde bir paylaşım yaşamak. Hareketleri öğrenirken kendimizi sevmenin öneminden bahsediyoruz, kendimize sınıksız sarılıyoruz, çocuk gibi zıplıyoruz... Hem güzel sözler söyleyip hem de eğleniyoruz birlikte.

Bu hareketleri Türk veya yabancı çocuklarla da yapıyorum, orada amaç Türk çocuklarında farkındalık uyandırmak ve çocuklar arasında dayanışma yaratmak. Ayrıca 20 Kasım’da bu hareketleri ve projeyi anlatan bir video yayınladık, orada da insanları, hareketleri yaparak “#iamchild” projesine katılmaya çağırıldık.

Suriyeli Mülteci çocuklar bu etkinliğe ne boyutta katıldı?

Bugüne kadar yaklaşık 650 Suriyeli, 450 de Türk çocuğuyla şahsen “#iamchild” hareketlerini yaptım...

“#iamchild” ile katkıda bulunduğunuz farkındalık nerelere kadar ulaştı? Nasıl bir geri dönüşü oldu?

Bize de internette 150’nin üzerinde video geldi. En çok hoşuma giden, Türkiye’nin farklı şehirlerinden gelmiş olması, Erzurum, Konya, Hatay, İzmir... Beklediğimden çok daha fazla şehirden video geldi. Pek çok öğretmen bu hareketleri sınıflarında yaptırdı ve en önemlisi neden yaptıklarını anlatarak doğrudan öğrencilerine - çocuklara yaptırmış olmaları... Yani savaş mağduru çocuklara sevgilerini, desteklendiklerini göstermek için yaptıklarını anlatmışlar videolarda. Bu beni çok duygulandırdı. Bazı yerlerde Türk ve Suriyeli öğrencilere beraber yaptırmışlar, çocuklar birlikte ağlamışlar, gülmüşler, sarılmışlar birbirlerine... Duygusal anlar yaşanmış, o ka-

dar mutlu oldum ki! Duyarlı ne kadar çok insan, ne kadar güzel öğretmenlerimiz var onu gördüm, onu hissettim. Bana o kadar çok sevgi mesajları geldi ki, kalbim eridi, umutlandım...

Ayrıca yurt dışından da videolar geldi, İsrail, Almanya, Hollanda, Amerika... Hatta Güney Kore’den bile bize bir video geldi!

Diğer insanlarda farkındalık yaratmanın dışında bu videoların yapılmasının önemli bir sebebi daha var - ben şimdi tekrar Suriyeli çocuklarla bir araya geldiğimde, bir projeksiyon açıyorum ve videoları izletip ‘Bakın size Ankara’dan sevgi gönderdiler, bakın bu İzmir’den, bu Zonguldak’tan... Bu Irak, bu Almanya’dan’ diyorum, ‘bu bir doktor, bu şarkıcı, bu şef,’ diye anlatıyorum ve şaşkınlık içinde seyrediyorlar. İşte o zaman gelen her video daha da kıymetli oluyor...

Bazı yabancı medya kanallarında haber olduk, BBC World, Güney Kore’de EBS ve Amerika’da Ovation TV gibi, bunlar da sevimizin duyulmasında önemli rol oynadı.

Sizce bölgemizdeki mültecileri nasıl bir gelecek bekliyor?

Maalesef kolay bir gelecek olmadığı kesin. Çocukların ilk önce dil eğitimi almaları gerekiyor, genel eğitimi tamamlamak için... Yetişkinlerin ise hayata tekrar başlamak için bir işe girmeleri, geçim kaynağı bulmaları gerekiyor, ki bu Türkler için bile artık zor, işsizlik oranı o kadar yüksekken... Yabancı bir ülkede normal şartlarda bile yeni bir hayat kurmak zorken, mülteci olarak kat be kat daha zor. Bir de üstüne üstlük atlatmaları uzun zaman alacak ağır acılar, ağır kayıplar yaşıyorlar... O yüzden ben en azından çocuklara elimden geldiği kadarıyla biraz sevgi biraz destek göstermek için bu hareketi başlattım... Ne yapsam, nasıl dokunsak şeklinde düşündüm... Sevgi vermenin kimseye zararı yok ki!

“#iamchild”, beş Arapça cümle ve onlara eşlik eden hareketten oluşuyor. Amaç hem onların pozitif mesajlar almaları hem de birlikte bir etkileşim içerisinde bir paylaşım yaşamak.

YUSRA MARDINI

Mülteci botundan Rio Olimpiyatları'na...

**Adı Yusra
Mardini...
Yaşamak için
yüzen bir genç
kız. Aslında
Suriye'den
kaçabilen
milyonlarca
mülteci
sadece bir
tanesi...**

Suriyeli Hıristiyan bir ailenin çocuğu olarak Şam'da doğdu ve büyüdü. Babası yüzme antrenörü olan Yusra, küçük yaşlarda başladığı yüzme sporunda kariyerini uluslararası düzeye taşıdı. 2012 yılında Türkiye'de düzenlenen Dünya Kısa Kulvar yüzme şampiyonasında Suriye adına kadınlar 200 metre ferdi karışık ve 400 metre serbestte yarıştı. Suriye'deki iç savaş başlamadan bir evi, ailesi, bir vatani, günlük sorunlarının yanı sıra aidiyeti ve hayalleri vardı.

Savaş bütün yaşamını altüst etti... 2011'de savaş başladığında, Yusra 13 yaşındaydı ve hayatının değişmeye başladığını gördü. Okullar günlerce tatil oluyordu. Bazen etrafa ateş edenlerin arasından koşması gerekiyordu. Lâkin arkadaşları arasında yaşamları normal devam ediyordu ve savaştan asla söz etmiyorlardı. Gençlerin yaşam felsefesi, "Tamam, öleceksek ölelim ama bırakın hayatımızı yaşayalım," şeklindedir. 2012'de Mardini Ailesi'nin evi Daraaya Katliamı'nda yerle bir oldu. Bu, savaşın başlangıcından itibaren

yüzlerce sivilin katledildiği en büyük katliamdı.

Her şey kötüleşmeye devam ediyordu.

İki çok sevdiği yüzücü arkadaşı öldürüldü.

Yusra anılarında, bazen savaş yüzünden egzersiz yapamadığını ve yüzme salonlarının uçan çatılarından söz eder.

Hayalleri savaşla birlikte yok oldu...

Yusra bir yandan üniversitede eğitim görürken, diğer yandan da yüzmeyi ve adını dünyaya tanıtmayı planlamaktaydı. Lâkin Şam'ın artık yaşanılmaz olduğunu anladığında, hayatta kalabilmek için ablası ile birlikte Suriye'den kaçmaya karar verdi. Savaş, hayallerini alıp götürmüştü...

2015'in Ağustos ayında Lübnan üzerinden Türkiye'ye geçtiğinde, evini ve vatanını geride bırakırken kimliğini de kaybettiğini anlamıştı.

Yeni kimliği, "MÜLTECİ"dir

Daha iyi bir hayat uğruna Sarah ve Yusra, artık mültecidirler.

Türkiye'den Midilli Adası'na geçmeye karar verirler. Birinci kaçma girişimleri Türk Sahil Güvenliği tarafından engellenince, ikinci denemede şişme bir botla Ege Denizi'ne açılır iki kız kardeş... Yolculuk başladıktan kısa bir süre sonra motor bozulur, bot suda ilerleyemez hale gelir ve yavaş yavaş su almaya başlar. Ablası Sarah ile suya atlayan Yusra yaklaşık 3 saat boyunca yüzerek, 20 kişinin olduğu botu güvenli bir alana cesaretle iterler. Midilli Adası sahiline vardıklarında botun içinde bulunan 20 kişi, iki kız kardeş sayesinde burnu kanamadan kurtulmuş olur.

"Yolda ölebilirdim, ama zaten ülkemde ölmüş gibiydim."

"Bir yüzücü olarak suda ölsem kendimden utanırdım," der Yusra,

Yusra Mardini'nin Suriye'den Almanya'ya süren 25 günlük yolculuğu

Berlin'deki mülteci kampına vardığında. İki kız kardeşin zorlu yolculukları Yunanistan'ın ardından Makedonya, Sırbistan, Macaristan ve Avusturya üzerinden Berlin'e kadar devam eder. 2015'in Eylül ayında Almanya'ya yerleşen Yusra ve Sarah'nın peşinden anne ve babaları Suriye'yi terk ederek, kızlarının yanına gelip Berlin'e yerleşirler. En eski yüzme kulüplerinin biri olan

"Wasserfreunde Spandau 04"te çalışmalarına başlayan Yusra, kısa zamanda beklenenin hayli üzerinde bir performansla antrenörlerinin ilgisini çeker. Öğreniminin yanı sıra günde 2-3 saat antrenman yapan Mardini, 200 metre serbestte Rio Olimpiyatı'na katılma şansını yakalar. 18 yaşındaki Yusra, Olimpiyatlarda tüm sığınmacıları gururlandırmayı hedefler.

2016'nın Ağustos ayında, Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarihinde ilk kez, 10 kişiden oluşan "Mülteci Olimpiyat Takımı" nı kurdu. Sığınmacıların beşi Güney Sudan'dan, ikisi Suriye, ikisi Kongo ve biri Etiyopya'dan seçilen sporcuların 2'si judo, 6'sı atletizm ve 2'si yüzmede yarıştı.

100 metre kelebek yüzüşüyle Rio Olimpiyatları'nın ilk gününde iyi bir derece alan 18 yaşındaki Yusra Mardini, yarı finali geçip madalya kazanamadı ancak genç kız ümidini kaybetmedi. 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda daha başarılı olacağına inanıyor.

"Ülkemi özledim, özellikle de evimi ve yatağımı."

Yusra Mardini, Almanya'da yeni bir hayat kurduysa da kendisini evinden çok uzakta, adeta sürgünde hissetmekte. Savaş çılgınlığının bir gün biteceğine inanıyor. Evine,

"Ben Yusra Mardini. Evet, ben bir mülteciyim ve dünya barışı için şiddetin karşısında olmanın gururunu yaşıyorum..."

vatanı Suriye'ye geri döneceği günün hayalini kuruyor. Bütün bu yaşadıklarını ve tecrübelerini halkıyla paylaşmayı arzuluyor.

Ailesi ile geldiği ülkedeki yeni hayatlarına adaptasyon sürecinde yaşadıkları zorluklar arasında: Yeni bir lisan öğrenmek, Avrupa'da çitanın çok yüksek olması, eğitim seviyesindeki farklılıklar, bütün mültecilerin ortak sorunları... Ancak, belki de dönüşü olmayan bu yeni yaşamlarında başarmak için herkesten daha çok çalışmaları gerektiğini söylüyor, Yusra:

“İnsanlara acıdan ve fırtınadan sonra sakin günlerin geleceğini göstermek ve hiç kimsenin hayallerinden vazgeçmemesini söylemek istiyorum.”

“İmkânsız görüldüğünde bile herkesin kalbinden geçenleri gerçekleştirmesini diliyorum.”

“Savaş bitince tecrübe kazanmış olarak yurduma geri döneceğim.”

“Mülteci olmanın utanç duyulacak bir yanı yok...”

...Ve şöyle devam ediyor, Yusra:

“Asla kim olduğunuzu unutmayın...”

Mülteci olmak bir seçim değil. Bizler de anneyiz, babayız, kardeşiz...

Bizi öksüz bırakan savaş. Her şeyimizi geride bırakarak soykırımdan çocuklarımızı kurtarmak ve barış ve huzur içinde yaşayabilmek için kaçtık.”

Günümüzde dünyada milyonlarca kişi, şiddetten, soykırımlardan ve savaştan kaçarak mülteci konumunda yaşıyor. Bir anda günlük yaşamlarını, köklerini, evlerini, yerlerini, yurtlarını, aidiyetlerini hayallerini terk etmek zorunda kalıyor. Hiçbir hazırlıkları olmadan maceraya atılan bu insanlar, kimi kez kendilerini denizin ortasında ümitsizliğin kucağında görür-

ken, bazen de tel örgülerin ardında aşağılanmanın utancını yaşamakta. Her şeylerini kaybetmiş olan bu insanlar, ne kadar zor da olsa, geri dönüşün imkânsız olduğunu biliyorlar. Tek çareleri, kendilerine huzur içinde barınacakları bir yer bulana kadar koşmak...

Kaynakça:

<https://www.weforum.org>
<http://www.unhcr.org/>
<http://www.eurosport.com/>

Haĝ Pesah Sameah

*Amerikan Hastanesi olarak
Pesah Bayramı'nızı en içten dileklerimizle kutlar,
size ve tüm ailenize mutluluklar getirmesini dileriz.*

però

YENİKÖY

Yeniköy'ün
yenisi...

Peró Yeniköy; personeli, lezzetli kokteylleri ve özel sunumlarıyla harikalar yaratan dünya mutfağına sahip, denizle bütünleşmiş muhteşem bir mekân...

Peró Yeniköy'ü bize nasıl anlatırsınız?

Yeniköy'ün en yenisi "Però Yeniköy" dünya mutfağına sahip bir Kokteyl Bar. İç mimar Erdem Hamza ve ekibinin her detayını düşünerek tasarladığı konsept mekanın iç kısmında, oldukça büyük bir Bar bulunmaktadır. Duvarlarında sanatçıların çalışmalarının bulunduğu iç kısmın toplam oturma kapasitesi 35. Buna Bar da eklenince iç mekânda toplam 50 kişiye servis verilebilmekte. Rihtım kısmında ise 30 kişi keyifli vakit geçirebilmektedir. Hafta içi 10:00-24:00, hafta sonu 10:00-02:00 saatleri arası hizmet veren ve zaman zaman da DJ eşliğinde hareketlenen mekânda zengin bir içki menüsü de bulunmaktadır.

Davet ve organizasyonlara ev sahipliği yapıyor musunuz?

Özel davet ve organizasyonlara uygun konsept ve menüye sahip olan mekân bu faaliyetlerde yaklaşık 80 kişiye ev sahipliği yapabilmektedir.

Sizi rakiplerinizden ayıran özellikleriniz nelerdir?

- Yeniköy'ün tarihi dokusundan Boğaz'ın en güzel noktalarından birine açılan bir kapı olması
- Boğaz'ın en güzel yalılarından birinde World Class 2015 ödüllü personelin sunumuyla muhteşem kokteylleri
- Portekiz ve İtalya'da yaşamış, dünya mutfağında tecrübeli şefi ile denize nazır, tadına doyum olmaz lezzetleri...

Köybaşı Cad. Daire Sok. No: 5/A Yeniköy-İstanbul

0212 223 77 77

www.peroyenikoy.com peroyenikoy

Afrikalı bir prens & Gerçek bir kölelik öyküsü

Günümüzün Gine'sinde dünyaya geldi, Abdül Rahman İbrahim İbn Sori (Abdül Rahman), Batı Afrika'daki Timbo'da, Jallon Kabilesine...

Oraların kralıydı babası. Oğlunu 1771'de Mali, Timbuktu'ya okumaya gönderen zengin bir kraldı. Timbuktu.

Abdül Rahman'ın gittiği Sankore Üniversitesi, 15. - 16. yüzyıllarda Afrika'da İslam'ın yayılmasında etkin bir role sahip entelektüel ve ruhani bir merkezdi.

Abdül Rahman orada hukuk ve felsefe okudu ve öğrenimini tamamladığında babasının meclisinin etkinliklerine katılmak için yurduna döndü.

İbrahim Abdül Rahman, babasının yönetimindeki topraklara döner dönmez ordunun içinde üst düzey rütbeleriyle yerini aldı. Aynı sıralarda bölgede sorunlar baş göstermeye başlamıştı.

1788 yılında, tam 26 yaşında iken, İbrahim birliğin başında kendini savaşın ortasında buldu.

Ne var ki, savaş kaybedildi ve genç

Prens Abdül Rahman, düşman kabilelerden biri olan "Heboh"ların esaretine düştü.

Ardından da köle tacirleri... Elden ele birçok satış...

Uzun bir yolun en sonunda, Afrikalı Prens 1788 yılında, köle pazarındaki bir açık arttırmada ABD'nin Mississippi Bölgesi'nde Albay Thomas Foster'ın pamuk tarlalarında çalıştırılmak üzere satıldı.

İbrahim, pamuk yetiştirme konusunda çok yetkindi. Böylece plantas-

yonda fiilen ustabaşı oldu. Orada çalışırken, günlerin birinde Dr. John Cox'a rastladı.

Cox Afrika sularında seyrederken gemisi karaya oturmuş ve hastalanmıştı. Büyük bir rastlantı eseri olarak Abdül Rahman'ın Kral babası tarafından kurtarılmıştı. Cox başından geçenleri plantasyonun sahibi Albay Foster'a anlattı ve

genç adamı ondan satın alıp ülkesine yollamak istediğini söyledi. Foster'a gelince... Bu öneriyi, şiddetle reddetti; çünkü İbrahim onun en iyi ve en değerli kölesiydi.

İbrahim 1826 yılında ABD başkanı John Quincy Adams ile Mağribilerin koruyucusu Fas Sultanı Abd al-Rahman İbn Hişam'a bir mektup yazarak, ABD ile Fas arasında 1776'da imzalanan Dostluk Anlaşması'nın 2, 6, 16 ile 20 numara-

ralı maddeleri uyarınca haklarının iadesini talep etti.

Mektup Fas Sultanı tarafından okunur okunmaz, Başkan Adams ile ABD Başkan Yardımcısı Henry Clay'den İbrahim Abdül Rahman'ın hemen serbest bırakılarak ülkesine iade edilmesini sağladı.

Kaynakça: <https://m.thevintagenews.com>

ENGELLENMEMİŞ KIZLAR

KIZLARIMIZI CİNSİYET ROLÜNE UYGUN DAVRANMA BASKISINDAN KURTARABİLİR;
TOPLUM İÇİNDE OLDUKLARI, HİSSETTİKLERİ GİBİ VAR OLMANIN MUTLULUĞUNU TATMALARINA YARDIM EDEBİLİRİZ.

İki kız annesi, ödüllü gazeteci yazar Tanith Carey'den dış görünüşün saplantı haline geldiği bir dünyada özdeğer sahibi kızlar yetiştirmek üzerine bir başucu kitabı.

Engellenmemiş Kızlar, sadece kız değil erkek çocuk ebeveynlerinin de okuması gereken bir kitap çünkü çocuklarımız hepimizin sorumluluğunda...

%100
Koton
Kitap

 [instagram.com/kotonkitap](https://www.instagram.com/kotonkitap)

 twitter.com/KotonKitap

 [facebook.com/KotonKitap](https://www.facebook.com/KotonKitap)

%100
OKUNAN
KİTAPLAR
www.kotonkitap.com

Ekonomi, Türkiye’de Eğitim & Suriyeli çocuklar

Doç. Dr. Selçuk Şirin’in elinden, işi gereği, Türkiye’ye dair yüzlerce veri geçiyor... Eğitimden istihdama, ekonomiden iş güvenliğine...

Türkiye’nin genel bir fotoğrafını çizdiğimiz zaman, bu konuda onun söyleyecekleri şöyle: “Durum pek iç açıcı değil. Fakat bu beni hiç umutsuzluğa itmiyor; çünkü bu topraklarda, bu coğrafyada umutsuz olmaya şansımız yok. Tarihimize baktığımızda, bu toprakta en zor koşullarda bile kendi içerisinden bir çare çıkarılmış. Fakat bir veri var ki, bu beni son derece endişelendiriyor.”

Sözü kendisine, Selçuk Şirin’e, bir Türkiye sevdalısına bırakıyoruz.

Türkiye’nin başlıca ekonomik verilerine işaret eden Doç. Dr. Selçuk Şirin şunları söylüyor: Son beş-altı yılda Türkiye’ye katılan nüfusun iki milyonu 18 yaş altı çocuklar. Burada sözünü ettiğim gayet insani bir tartışma, aynı zamanda güvenlikle ilgili çok önemli bir nokta. Bu çocuklara kendi çocuklarımızdan daha fazla yatırım yapma gibi bir zorunluluğumuz var. Bunu nasıl yapacağız derken doğal olarak öncelikle kendi çocuklarımızı düşünüyoruz.

“Türkiye’de çocukların yarısı hayal kurmuyor

Bu, Intel’in yaptığı bir araştırma! Yetişkinlerin de yalnız %14’ü hayal kuruyor.

Türkiye’de biz hayal kurmayı bilmiyoruz.

Bu çocuklar ne hayal kuruyor diye biraz irdelediğinizde, hayallerin büyük bir kısmı ev sahibi olmak... İnşaat!

İş sahibi olmak... Öğretmenlik, polislik...

Bunları geçince, maalesef büyük hayaller yok.

Bu beni son derece kaygılandırıyor çünkü büyük hayaller kurmadan hem teknolojik, hem toplum, hem de birey olarak gelişmemiz, kalkınmamız, ilerlememiz mümkün değil.

Bunu nereden mi biliyorum?

Bunu, kendi bireysel hikâyemden biliyorum: Bir köyde doğdum, ilkokulu orada okudum. Liseyi bitirdiğim il/ilçe, Türkiye'nin üniversite sınavlarında her sene çok istikrarlı bir şekilde en başarısız olan ili. Mezun olduğum lise, o ilin en başarısız lisesi. Ben o liseden ikmale kalarak mezun oldum. Peki, nasıl oldu da o liseden ODTÜ'yü kazandım? Nasıl oldu da şimdi New York Üniversitesi'nin en genç kürsü profesörlerinden biri oldum? Muhtemelen kafanızda şöyle bir fotoğraf canlandı: – İşte köyde doğmuş bir dâhi! – İlgisi yok!

Bunun tek bir sebebi var: Annem ile babam! Ortaokul 3. sınıftayken babam bana bir fotoğraf gösterdi: Bir öğrencisinin mezuniyet fotoğrafı. Bu fotoğrafta ben ODTÜ'nün mezunlarını gördüm – çok güzel, şık elbiseler giymişler... O fotoğrafı gördüğümde ürperdim ve dedim ki, "Bu fotoğrafta ben de olmak isterdim." Orada bir hayal canlandı. Üniversite sınavına belki gitmeyecektim... Lise 1'deyken köyde bir bakkal dükkânı açtım. Lise 2'deyken bir sevgilim vardı. Lise 3'deyken çoğu arkadaşım evlenmişti. Zaten Lise 3'deyken benim büyük hayalim: "Gideceğim, bakkal dükkânımın başına geçeceğim," şeklindeydi. Üniversite sınavına sırf il merkezini görmek için gittim – daha önce hiç gitmemiştim oraya. Nasıl oldu da böyle bir çocuk oradan çıktı, ODTÜ'ye geldi ve sonrası?

Bunun tek nedeni, Orta 3'de bana sadece o hayali vermediler, aynı zamanda eve büyük bir kütüphane kurdular. Beş kardeşiz; evde üç Doktora ve iki Master var! Buradan yola çıkarak size biraz karamsar bir hikâye anlatmak istiyorum...

Yaklaşık yirmi yıldır yurtdışında çalışıyorum. Son on yılda, neredeyse beş yılımı burada geçirdim – her ay New York'a gidip geliyorum. En son yaptığım çalışmayı paylaşmak istiyorum.

Bahçeşehir Üniversitesi Suriyeli Çocuklar Projesi

Biliyorsunuz Türkiye'nin çok ciddi sorunları var. Bizim kendi çocuklarımızla ilgili bazı verileri paylaşacağım, ama son beş yıl içerisinde bize üç milyon nüfus katıldı. Bunun iki milyonu çocuk – yani 18 yaşın altında. Bu çocuklar kimdir? Neye ihtiyaçları var? Nereye gidecekler? Ve biz bu çocuklarla ne yapacağız? Bu sorular beni çok düşündürüyor. Çünkü bu olay 2012'de mültecilerin gelmesiyle başladığında, New York

DOÇ. DR. SELÇUK ŞİRİN'İN KİTABI: "YOL AYIRIMINDA TÜRKİYE"

NYU - New York Üniversitesi'nde istatistik ve davranış bilim görevlisi olan Şirin, Türkiye'nin yetiştirdiği en iyi araştırmacılarından biri. Son dönemde bütün dünyayı etkisi altına alan veri analizi konusunda sayılı uzmanlardan olan Şirin, gelir dağılımı, eğitim ve sosyo-politik gündem gibi kritik konuları özgün bir bakış açısıyla irdeliyor.

Üniversitesi'ndeki asistanım, Pakistanlı Doktora öğrencim geldi, bana şunları söyledi: "Aman bunları iyi anlamaya çalışın; çünkü bunlar Pakistan'a ilk geldiklerinde hiç dert etmedik. O zamanlar biz Hindistan'la yarışan bir ülkeydik. Şimdi Hindistan uzağa gidiyor, biz ortaçağa geri döndük. Aman siz aynı hatayı yapmayın."

Peki, bu çocuklar kim?

Ekibimizle yaptığımız araştırmada bulduğumuz birkaç veriye göre bu çocukların %74'ü ailesinden birini kaybetmiş. Yani her 4 kişiden 3'ü ya yetim

ya da bir kardeşini savaşta kaybetmiş. Bu çocukların %30'u, her üç tanesinden biri, bireysel olarak, fiziki veya silahlı şiddet mağduru... Bu kadar kayıp ve şiddet nereye gidiyor? Travma! Biz buna, "post travmatik stres bozukluğu" diyoruz. Bunu yaşayan çocukların oranı %35. Bu %35 nedir diye düşünürseniz? Normal popülasyonun on katı! Vietnam'dan dönen Amerikalı askerlerden daha yüksek bir oran bu. Biz aynı zamanda onların depresyonunu da ölçtük: Bu çocukların yarısı klinik manada depresyonda. Yani kendisini öldürmek istiyor... Uyumak istiyor, uyuyamıyor.

Yemek sorunu var...

İki milyon çocuktan söz ediyoruz. Bu kadar travma yaşamış bir nüfus var. Peki, şimdi bu çocuklar nerede? Nerede olmaları gerekiyor?

Okullarda olmaları lazım!

Psikolojik ihtiyaçlarını geçtim, en azından bir yerde düzenli bir hayat içinde olmaları lazım.

İlkokul çağındakilerin yalnız yarısı okulda - onlar da derme çatma okullar!

Bu çocukların, ortaokul çağında olanlarının %70'i okullarda değil. Sokakta...

Lise çağındakilerin %90'ı okulda değil. Şimdi karşımızda çok tehlikeli bir alayım var: Travma yaşamış bir grup ve okula gitmiyorlar, dilini bilmedikleri bir ülkeye yerleşmiş durumdadalar.

Bunun nereye varacağını anlamak için dünyaya bakmamız lazım.

Üç coğrafyaya bakın.

Asya'ya bakın: Pakistan-Afganistan sınırı sadece bir tanesi. Oradaki mülteci kamplarından **Taliban** çıktı. Afrika'ya bakın: Oradaki mülteci kamplarından **Boko Haram** çıktı.

Ortadoğu'ya bakın... Ortadoğu'yu biliyorsunuz zaten. Önümüzde böyle bir tehlike var.

Bizim bu çocukları kurtarmak için yapmamız gereken tek bir şey var: Onlara daha iyi bir yaşam umudu vermemiz lazım.

- Peki, bu çocuklarda bu umut, bu potansiyel var mı?

- Evet var!

- Her şeye rağmen "Barış Hayali"!

Bu çocuklar halen hayal kurabiliyorlar. Kendileri için daha iyi bir dünya, daha yaşanabilir bir dünya hayalini kurabiliyorlar. Fakat bunun da sınırları var... Üç - dört yıl daha... Ondan sonra vazgeçiyorlar.

Eğer biz daha önce onlara ulaşamazsak, bu çocuklar suç örgütlerinin, terör organizasyonlarının, fuhuş çetelerinin elinde maalesef yem olarak kalacaklar. Böyle bir tercih yapmak zorundayız:

Biz mi erken ulaşacağız? Yoksa onlar mı?

Bu verileri Twitter ve benzeri ortamlarda paylaşınca genelde tepki geliyor, şöyle söylüyorlar:

"Türkiye'nin kendi sorunları zaten var. Bu çocuklar niye geldi? Bunlar neden burada?"

Şu an buraya nasıl geldiklerinin hiçbir önemi yok. Şu an burada olmaları yeterli.

Politik olarak bunun pek çok sebebi var. Tartışabilir, birilerini suçlayabiliriz.

Güzel, ama bu onların tercihi değil zaten.

Bunlar ideolojik tartışmalar...

Burada sözünü ettiğim ise gayet insani bir nokta ancak, aynı zamanda güvenlikle ilgili çok önemli bir nokta.

Bu çocuklara kendi çocuklarımızdan daha fazla yatırım yapma gibi bir zorunluluğu-

Kendi çocuklarımız nerede? Bu sonuçlar da beni endişelendiriyor.

Türkiye'deki eğitim sisteminin nerede olduğunu anlamak için elimizde düzgün veri yok. Standart, uluslararası, kıyaslayabilir veri yok. Sadece PISA verisi var. Bunu da zaten Dünya Bankası'yla birlikte yapıyoruz.

PISA	2003	2006	2009	2012
Matematik	35	43	43	43. Sırada
Fen	33	44	43	43. Sırada
Okuma Becerisi	35	37	41	41. Sırada

Bizim çocuklarımızın eğitim durumu: Fen bilgisi, Matematik ve (Türkçe) okuduğunu anlamakta, dünyada ilk 40 arasında yoklar.

muz var. Bunu nasıl yapacağız derken, doğal olarak öncelikle kendi çocuklarımızı düşünüyoruz.

"Orta Gelir Tuzağı"

Biliyorsunuz, Türkiye, G20 ülkesi. Nüfusunun yarısı 30 yaşın altında ve çocuklarımız ilk 40'ta yok. Bunun için çok fazla matematik bilmenize gerek yok. Ekonomik büyüklükte ilk 20'deyiz - çocuklarımız ilk 40'ta yok. Nereye gideceğiz biz?

Sadece bu değil... Aynı zamanda bizim, bir başka daha büyük bir sorunumuz var - ekonomik durumumuz: Kişi başına milli gelir son 10 yılda yerinde sayıyor. Buna biz, ekonomi literatüründe, "Orta Gelir Tuzağı" diyoruz. Bundan kurtarmanın yolu da: "Katma Değeri Yüksek Ekonomi"ye geçiş - biraz teknik bir deyim.

Ben bundan kurtulmanın yolunun, "Hayal Ekonomisi"ne geçişle olduğunu düşünüyorum. Katma Değeri Yüksek Ekonomi'nin diğer bir tanesi, inovasyon ekonomisi. İnovasyon demek, hayal gücü yüksek, beceri seviyesi yüksek insanların üretmesi demek.

Peki, biz buradan nasıl kurtulacağız?

Dünyada, kişi başına milli gelirden 3.000 Dolardan 10.000 Dolara gelen onlarca ülke var. Bu rakamlara inşaatla, yollar yaparak ulaşabilirsiniz. Fındık satarak, hammadde ile ulaşabilirsiniz.

Fakat 10.000 Dolardan 20.000 Dolara hammadde satarak, inşaat yaparak ulaşamazsınız. Bu seviyeye gelebilmek için yapacağınız her işe katma değer katmanız lazım.

"Katma Değer Ekonomisi" nedir?

Akıl, zekâ, fikir, tasarım, sanat... Bütün bunları katmadan ürettiğiniz her şey, bizim kişi başına milli gelirimizi 10.000 Dolardan 20.000 Dolara götürmez.

Hayal ekonomisine pek çok örnek verebiliriz. Bir örnek vermek gerekirse:

En son, UBER diye bir şey çıktı.

UBER, bir çöpçatan servisi.

Bir tarafta, aracı olanlar var. Öbür tarafta taksi ihtiyacı olanlar var.

Bir yazılım yapılmış. O yazılım, aracı olanlar ile taksiye – araca ihtiyacı olanları buluşturuyor. Ortada filo yok – şoför yok. Sadece yazılım var.

Bu yazılım firması bir hayalle başlıyor. Bu şirketin piyasa değeri ise elli küsur milyar dolar.

50 milyar \$ deyince belki anlaşılıyor... Ama benim

Türkiye'deki para birimim Türk Hava Yolları...

– Kaç THY eder UBER?

– 10 tane THY ediyor!

Fındık hikâyesi

Aynı hikâyeyi fındık üzerinde de anlatıyorum:

Geçen sene bir haber yayımlandı: “Türkiye’de fındık ihracatında rekor kırıldı.”

– Kaç lira?

– Üç milyar dolar.

Cumhuriyet tarihi boyunca en yüksek ihracat yaptığımız yıl diye kutlamalar yapıldı.

Araştırdım: Bu fındığı kim alıyor ve ne yapıyor?

Bu fındığı, gökten değil ağaçtan düşen fındığın dört tanesinden birini,

İtalya’da bir şirket alıyor ve üstüne bir marka koyuyor. Bu şirketin yıllık satışı on küsur milyar dolar.

Biz Türkiye’de Güney Doğu’dan gelen, zorla çalıştırılan çocuklar

da dâhil on milyon kişi çalıştırıyoruz...

Koşullar da belli. Üç milyar satış yaptık, “Çok güzel,” diyoruz. Öbür tarafta 500 çalışmanı ile 10 milyar \$’lık satış.

Ancak, buradan o noktaya geçebilmek için, yani hammadde ya da potansiyel coğrafyanın, doğanın bize ne verdiyse onu satmak, onun hammalığını yapmanın ötesine geçmek için, bizim yapısal dönüşümler gerçekleştirmemiz gerek.

Ne kadar bilgi o kadar inovasyon

Bunun için çok basit üç önerim var.

1- Bilgi ekonomisi...

Ne demek? Bilgiye ulaşma ve bilgiyi paylaşmamız...

WHATSAPP'IN HİKÂYESİ

Kitabımda “Whatsapp”ın hikâyesini anlattım. 52 çalışanın kurduğu bir şirket. 52 çalışmanı olan Whatsapp, 18 milyar \$’a satıldığı zaman bu fiyatı da anlamadığımdan merak ettim... Cumhuriyet tarihi boyunca bizim ürettiğimiz en büyük markaları, şirketleri alt alta koyup bakayım dedim.

Beş tane büyük Türk şirketi koyun: TÜPRAŞ, Türk Telekom, THY, Petrol Ofisi... Havaalanları var, uçakları var... Hepsini bir tarafa koyun, bir Whatsapp etmiyor.

“Minecraft” diye bir oyun satıldı. Satıldığında, ben oturup Türkiye’deki madenleri hesaplamadım. Çünkü bir yıllık maden gelirimiz bir “Minecraft” etmiyordu.

Türkiye maalesef bilgi ekonomisi açısından çok kötü bir noktada... Çünkü biz bilgiye ulaşmanın önüne engeller

koyuyoruz. Basın özgürlüğü dediğiniz şey, bilgiye ulaşmanın özgürlüğüdür. Dünyada bilgiye kolay ulaşan ülkeler daha çok inovasyon yapıyor. Bilgi ekonomisini yürütmek için, başarılı olmak için daha çok inovasyon şart.

Dolayısıyla böyle bir ilişki var... Bizim basın özgürlüğü önündeki tüm engelleri kaldırmamız lazım. Eğer

bunu kaldırmazsak, “İki tane gazeteci gözaltına alındı, bana ne,” dersiniz, oradan inovasyon çıkmıyor. Bu kadar basit!

2- Adil Rekabet

İkinci olarak bizim “Adil Rekabet” kurallarını yerleştirmemiz gerek. Şimdi burada bir yarışma yapsak, on kişiye New York Üniversitesi’nde burs vereceğim diyeceğim ama yarışma adil olmayacak.

– Katılır mısınız böyle bir yarışmaya?

– Katılırsanız, çaba harcar mısınız?

– Harcamazsınız.

Dünyada tarihsel olarak çok basit bir veri var: Adalet sistemini oturtan ülkeler ilerliyor.

Çünkü oradaki yurttaş şöyle diyor: “Çok çalışırsam emeğimin hakkını alacağım, rekabet adil olacak ve herkes bu yarışa girecek!”

3- Hayal Ekonomisi

Son olarak, –en önemlisi bu– bizim bu “Hayal Ekonomisi”ne geçmemiz için, çocuklarımızın itiraz etmesi lazım.

Bunu da kim ölçüyor? OECD. Bu ekonomik kuruluş, 15 yaşındaki çocukların “critical thinking / problem solving”ini (Ben bunu Türkçeye biraz kısa olsun diye, “itiraz etme” olarak tercüme ediyorum) yani itiraz etme becerisini ölçtü.

Türkiye’de 15 yaşındaki çocukların itiraz etme becerisi-
ne sahip olma oranı %2,2. Güney Kore’de bu oran %28.
OECD ortalaması ise %11.

Biz ne yapıyoruz?

- Nüfusun yarısı olan kadınlara: “Siz yarışa girmeyin!”
- Öbür yarısına, ideolojik olarak: “Falan partidensiniz,
sizi almıyorum!”
- Geri kalanlar, yok mezhep, yok din, vs.

DOÇ. DR. SELÇUK ŞİRİN

New York
Üniversitesi’nde (NYU)
davranış-bilim ve ista-
tistik dersleri vermekte
ve NYU-Şirin Araştırma
Laboratuvarı’nda, eği-
timden siyasete geniş
bir alanda bilimsel
çalışmalar yönetmekte-
dir. ODTÜ’den lisans,
State University of
New York’tan (SUNY)
yüksek lisans ve Boston
College’den doktora
derecesi alan Selçuk
Şirin’in 70’i aşkın
akademik yayını bulun-

maktadır. Şirin’in ABD’de yayınlanmış Muslim
American Youth adlı kitabı, 11 Eylül saldırıları
sonrası İslamofobinin gençler üzerindeki etki-
sini ortaya koyan ilk bilimsel çalışmadır. Kitap
2015 yılında Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları
tarafından “Amerikalı Müslüman Gençler” is-
miyle Türkçeye kazandırılmıştır. Dr. Şirin, Boston
College ve New York Üniversitesi tarafından
Öğretmen Mükemmeliyet Ödülü, Çocuk Gelişimi
Vakfı tarafından Genç Araştırmacı Ödülü,
dünyadaki en büyük
eğitim-araştırma der-
neği olan AERA’dan
Yılın Araştırması
Ödülü’nü almıştır.
Dr. Şirin, İksara Veri
Araştırma Analiz
A.Ş. ve Bahçeşehir
Araştırma Yöntemleri
Okulu (BAYO) eş-
kurucusudur.
Selçuk Şirin’in ilk
Türkçe kitabı “Yol
Ayrımındaki Türkiye:
Ya Özgürlük Ya
Sefalet” altı ayda 10.
baskıya ulaşmıştır.
Selçuk Şirin ABD
Bilimler Akademisi’nde
çocuk gelişim komitesi-
nin üyesidir.

Nüfusunun %5’i ile üretim yapan bir ülkeyiz, biz.
Öbürleri %100 ile giriyor. Finlandiya, bizden çok üreti-
yor. Nasıl oluyor bu?
Normal koşullarda zaten doğdukları zaman çocukların
%5’i üstün yetenekli. Hiç bir şey yapmamıza gerek yok.
Biz o %5’i alıyoruz, on yıl eğitiyoruz ve bu oranı %2,2’ye
kadar düşürüyoruz.
Bizim en büyük sıkıntımız bu: İtiraz etmeyi bilmiyoruz.
İşte bu yüzden, İTİRAZ EDİN!

Çıkartılabilecek 7 ders

- 1 Umutsuzluğa düşme! Bu topraklar en zor zamanlar-
da bile çare çıkartmış.
- 2 Hayal kur! Türkiye’de yetişkinlerin sadece yüzde
14’ü, çocuklarımızın ancak yarısı hayal kuruyor.
- 3 İtiraz et, ettir! Eleştiren ve problem çözen çocuklar
bizi geleceğe taşıyabilir.
- 4 Gerçekle yüzleş! Suriyeli çocukların eğitimine
kendi çocuklarımızdan bile fazla yatırım yapmak
zorundayız.
- 5 Ürettiğine akıl, fikir, sanat, tasarım, inovasyon kat!
Katma değerli ürün ve hizmetler, orta gelir tuza-
ğından kurtulmamızın tek çaresi.
- 6 Ne kadar bilgi, o kadar inovasyon! Bilgi ekonomisi-
ne geçmek için bilginin serbest dolaşımı ve dolayı-
sıyla basın özgürlüğü şart.
- 7 Adalet iste! Adil bir ekonomi, fırsat eşitliği ile müm-
kün olur.

Kaynakça:
www.selcuksirin.com
Geçtiğimiz aylarda yayınlanan ve izlenme
rekorları kıran TEDX İstanbul konuşmasından.

**Düşünde bile göremez işler
Düşlerin gördüğü işleri**

Can Yücel

Hag Sameah

faik sönmez

#modaHerbedende

online alışveriş: faiksonmez.com

 Türkiye ve Tüm Dünyaya Hızlı Ürün Gönderimi

 /faiksonmezmoda

 /faiksonmez

 /faiksonmezmoda

TESCİLLİ KALİTE

Siyez ekmeği üretimi ile yolculuğuna başlayan 2n14.com, zaman içerisinde gelen talepler doğrultusunda ürün yelpazesini bir hayli genişletmiş. "Yerel, katkısız, iyi gıda" kriterleri doğrultusunda seçilen ve hazırlanan ürünler, titiz bir araştırma ve laboratuvar analizi süreci sonucunda satışa sunuluyor. Örneğin, isotun bile laboratuvar analizi yapılıyor.

‘Korunmuş Lezzetler’in güvenilir adresi: 2n14.com

FOTOĞRAFLAR MEHMET ATEŞ

2n14 Korunmuş Lezzetler Projesi’ni ve ortaya çıkış hikayesini anlatabilir misiniz?

2n14 Genetiği Korunmuş Lezzetler Projesi; sağlıklı yaşamı destekleyen, güvenilir bi-limsel araştırma verileriyle şekillenen, “hem lezzet hem sağlık” prensibiyle hareket eden, geleneksel üretim yöntemlerini benimseyen, “Sadece Genetiği Korunmuş Lezzetler” ilkesiyle yolunu çizen bir “iyi yaşam” hareketidir. Bu proje, küresel ölçekte giderek artan gıda güvenliği konusunda neler yapılabilir sorusunun cevabını ararken ortaya çıktı. Proje çerçevesinde; geleneksel üretim yöntemlerini, kimyasal katkıların ve koruyucuların zararlarını, yerli tohumun önemini ve bu doğrultuda üretilen ürünlerimizi farklı platformlarda tanıtarak, daha güvenli ve sağlıklı bir gelecek inşa edebilmeyi hedefliyoruz.

Projede yer alan ürünlerden bahsedebilir misiniz?

2n14’te yalnızca genetiği korunmuş ürünleri bulabilirsiniz. Sebze, meyve ve bakliyat ürünlerimiz; yerel tohumlar kullanılarak,

“Mutfağınızda yer almasını istediğiniz tüm lezzetleri, en saf ve en sağlıklı hali ile bir araya getirdik.”

geleneksel tarım yöntemleriyle, tarım ilacı veya kimyasal gübre kullanılmadan üretilir. Hayvansal ürünlerimiz ise antibiyotiksiz ve hormonsuz, serbest gezinen ve doğal şartlarda yetiştirilen hayvanlarımızdan elde edilir. Ürünlerimizde GDO, tarım ilacı, hormon, antibiyotik, herhangi bir koruyucu veya katkı maddesi kesinlikle kullanılmaz.

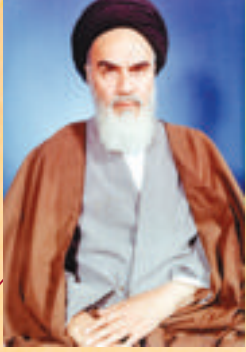
Son zamanlarda adını sık duyduğumuz “Siyez Buğdayı” ve yan ürünleri de projeniz kapsamında yer alıyor...

Evet, genetiği korunmuş ve biyogenetik müdahaleye uğramamış buğday olan Siyez buğdayı ve ürünlerine sitemizden ulaşabilirsiniz. 2n14 kromozom özelliği nedeniyle, Dünya Slow Food organizasyonu tarafın-

dan *PRESIDIA* ilan edilen Siyez Buğdayı projemiz içinde önemli bir yer tutuyor. Bu buğdaydan elde ettiğimiz un ile ürettiğimiz ekmeklerimizin rüçeym ve kepeği fabrikasyon ekmekler gibi ayrılmıyor, ekşi maya ile hazırlanıyor ve odun ateşinde pişiriliyor. Siyez ürünlerimiz arasında; buğday, tam buğday unu, bulgur, tarhana, galeta unu, erişte, mantı ve makarna çeşitleri de yer alıyor.

Projede yer alan diğer ürünlerinizden de bahsedebilir misiniz?

2n14 ürün yelpazesini hazırlarken, mutfağınızda yer almasını istediğiniz tüm lezzetleri, en doğal ve en sağlıklı hali ile bir araya getirmek istedik. Kahvaltılık ürünlerimiz arasında; şirden mayalı özel üretim peynirler, petek balı, yayık tereyağı, soğuk sıkım pekmeler, serbest gezinen köy tavuğu yumurtaları ve ilaçsız yetiştirilen yerli zeytin çeşitleri yer alıyor. Yerli tohumlardan, geleneksel tarım yöntemleri ile kimyasalsız yetiştirilen sebzelerimizin yanı sıra, doğal fermente turşular, sebze ve meyve kuruları, tane ve toz

1 NİSAN

1924 - Münih'teki darbe girişimi dolayısıyla Adolf Hitler 5 yıl hapis cezasına çarptırıldı.
1979 - Humeyni, İran İslam Cumhuriyeti'ni ilan etti.

8 NİSAN

1730 - New York'ta ilk sinagog hizmete girdi.
1960 - İstanbul'a on saat çamur yağdı.

2 NİSAN

1912 - Titanic gemisi deneme seferlerine başladı.
1972 - Aktör Charlie Chaplin, Komünist sempatizanı olduğundan kuşkulandığı McCarthy döneminde terk ettiği ABD'ye 20 yıl sonra ilk kez ayak bastı.

4 NİSAN

1949 - NATO kuruldu.
1968 - Martin Luther King Jr. Memphis'te öldürüldü.

3 NİSAN

2007 - Fransa'da hızlı tren, deneme sürüşünde saatte 574,8 km hıza erişerek dünya rekoru kırdı.

5 NİSAN

1998 - Japonya'daki Şikoku ve Honşu adalarını birbirine bağlayan, dünyanın en uzun asma köprüsü hizmete açıldı.

6 NİSAN

1896 - İlk modern Olimpiyat Oyunları Atina'da başladı.
1909 - Kuzey Kutbu'na ilk kez ayak basıldı.

7 NİSAN

1906 - Vezuv yanardağı lav püskürttü, Napoli şehri harabeye döndü.
1948 - Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Birleşmiş Milletler'e bağlı olarak kuruldu.

11 NİSAN

1909 - Tel Aviv kuruldu.
1912 - Haifa Technion'un temeli atıldı.

15 NİSAN

1912 - 2340 yolcusuyla ilk yolculuğuna çıkan Titanic transatlantiği, New Foundland'ın güneyinde bir buzdağına çarparak battı: 1513 kişi öldü.
1922 - Kanadalı bilim adamları Frederick G. Banting ve Charles H. Best, şeker hastalığına karşı kullanılan insülini buldu.

9 NİSAN

1860 - İlk kez bir ses kayıt altına alınabildi
1953 - İlk üç boyutlu film "Mumyalar Müzesi" gösterime sunuldu.

10 NİSAN

1516 - Venedik'te ilk Getto kuruldu.

14 NİSAN

1912 - Bir Alman şirketine ismarlanan Galata Köprüsü hizmete girdi.
1987 - Türkiye, Avrupa Ekonomik Topluluğu'na tam üyelik için resmen başvurdu.

13 NİSAN

1994 - Türkiye'de Radyo-Televizyon Üst Kurulu kuruldu.

12 NİSAN

1961 - Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği, uzaya ilk insanı gönderdi. Yuri Gagarin, uzayda 108 dakika kaldı.

16 NİSAN

1912 - Amerikalı Harriet Quimby, Manş Denizi'ni uçarak aşan ilk kadın oldu.

19 NİSAN

1987 - The Simpsons televizyonda gösterime girdi.

17 NİSAN

1924 - Sinema devi MGM kuruldu.

18 NİSAN

1946 - 1919'da kurulan Milletler Cemiyeti dağıldı.
1989 - Ege Üniversitesi'nde Türkiye'nin ilk tüp bebeği doğdu.

20 NİSAN

1926 - Western Electric ve Warner Bros. filme ses eklemeyi mümkün kılan Vitaphone cihazını tanıttılar.
1970 - Bruno Kreisky Avusturya'nın ilk sosyalist ve ilk Yahudi Şansölyesi

21 NİSAN

1897 - Dünya'nın en büyük günlük Yahudi gazetesi "The Forward" yayın hayatına başladı.

22 NİSAN

1453 - Fatih Sultan Mehmet, İstanbul kuşatması sırasında 72 parça kadirganın karadan yürütülerek Haliç'e indirilmesi emrini verdi.

23 NİSAN

1920 - Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk Kurtuluş Savaşı sırasında Ankara'da kuruldu.
1984 - AIDS'e neden olan virüs belirlendi.
2001 - Intel, Pentium 4 işlemcisini piyasaya sürdü.

24 NİSAN

1950 - Ürdün kuruldu.

29 NİSAN

1968 - Hair Müzikali, Broadway'de perdelerini açtı.
2004 - Oldsmobile son otomobilini üretti. Şirket tam 107 yıldır otomobil üretimi yapıyordu.

25 NİSAN

1850 - Paul Julius Reuter, 40 güvercin kullanarak borsa bilgilerini iletmeye başladı.
1953 - Cambridge Üniversitesi'nde iki bilim adamı, kalıtsal özellikleri ebeveynlerden çocuğa taşıyan DNA adını verdikleri molekül yapısını buldular.

26 NİSAN

1912 - İlk defa, bir Osmanlı pilotu olan Fesa Bey Osmanlı tayyaresi ile Türk toprakları üzerinde uçtu.
1986 - Ukrayna'nın (SSCB) Çernobil kentinde Çernobil faciası meydana geldi.

27 NİSAN

1927 - Türkiye'de ilk radyo yayını başladı. 1938'de devlet radyosu kurulana kadar yayınlarını sürdürdü.
1994 - Güney Afrika'da siyahi vatandaşların da oy verebildiği ilk demokratik seçimler yapıldı.

30 NİSAN

1492 - Yahudilerin İspanya'dan kovulma fermanı imzalandı.
1945 - Hitler Eva Braun'u öldürdükten sonra intihar etti.

Yitik zamanın sesi

SEMA MORITZ

Taş plaklar, sepya renkli fotoğraflar, bir kadın şapkası, endam aynaları, kolalı gömlekler, eski İstanbul sokakları, cumbalı yapılar... Bunların içinden Sema'nın sesi... Büyük, yalın ve görkemli... Sema Moritz'i nasıl anlatmalı? Destanlardan tangolara, kuşlar, kediler, balıklar, güzel kadınlar, çapkın beyler, serseriler, güngörmüş hanımlar hep bu sesin içindedir. Ankara-Berlin-İstanbul arasında süren, bazen çok yorucu bazen de çok lirik bir hayatın öznesi Sema Moritz...

Şarkı söylemeye nasıl başladınız?

Çocukken başladım diyebilirim. Şarkı söylemeyi çok sevdiğim için, mahallenin kabul günlerinde komşu kadınlara söyledim. En çok da "Gurbet o kadar acı ki ne varsa içimde" şarkısını söylememi isterlerdi. Aslında çok bilinçli olarak duygularımı ifade etmenin yollarını arıyorlardı bu şarkıyla. O yıllardan bugüne dönüp baktığımda diyebilirim ki, gitmelerden, gurbetlerden ve acı çekmelerden bu dünya kurtulamıyor. Aslında hiçbir zaman gönüllü göçler yaşanmamış bu ülkede. O nedenle iyi ki dünyanın trajedisine dayanmak için şarkılar var. Sesimle çevremdeki insanları iyileştirebilirim, biraz olsun acılarını dokunabilirsem ne mutlu bana.

Şarkı söylemek dışında dünyanın trajedisine nasıl dayanıyorsunuz? Gündelik hayatınızı nasıl yaşıyorsunuz?

Aslında daha çok evimde vakit geçirmeye başladım. Mümkün olduğu kadar sokağa çıkmıyorum. Küçük bir evim olmasına rağmen benim sığınağım. Çok iyi yemek yaparım. Sevdi-

ğim arkadaşlarımı bir araya getirir, uzun sohbetler yaparız soframızın etrafında. Yemek yiyoruz, şarkı söylüyoruz, gülüyoruz. Dışarıdaki karmaşa artık tahammül edilmez hale geldiği için evdeyiz.

Bir de gizli bir sığınağım var dağ başında: Uçmaktare. Büyük bir sessizliğin içinde... Gece yıldızlardan başka ışık yok. Bizi koruyan yer aslında orası. Bu ülkeden gitmeyi planlayanların sayısı epey arttı son zamanlarda. Oysa dünyanın en güzel yeri bu topraklar. Biz bu bereketli topraklarımızın kıymetini bilmek zorundayız. Kentimizi ve birbirimizi koruyacağız, dayanışacağız. Bundan başka elimizden bir şey gelmez.

"Şeyh Bedrettin Destanı'nda bir çello ve iki ses vardı"

Sizin uzun bir Berlin geçmişiniz var. "Berlin benim göç yollarımın en değerlisi," diyorsunuz. Neden göç ettiniz Berlin'e? Nasıl hatırlıyorsunuz o yılları?

1981'de, üniversiteyi bitirdikten sonra Berlin'e göç ettim, dönemin ağır poli-

tik koşullarının etkisiyle. Gittiğimde Berlin Duvarı henüz yıkılmamıştı ve vardığımda hep şarkı söylemek istiyordum. Benim için özgürlüğün şehri Berlin'dir çünkü kendimi en çok orada gerçekleştirebildim. Bunun için çok uygun bir ortam vardı. Tek kelime Almanca bilmiyordum ve maddi olarak bana destek olabilecek kimse yoktu. Çeşitli mesleklerde çalıştım. Buradan aldığım maaş ile yüksek lisansa başladım, kendime küçük bir oda kiraladım. Bu benim için büyük bir özgürlüktü. Şarkı söylemek istediğimi bir an için bile unutmadım. Hep bu hayalimi gerçekleştirebilmenin yollarını aradım. Çocuk bakıcılığından kazandığım bütün parayı ünlü bir şan hocasından aldığım derslere yatırdım. **Tuncel Kurtiz**'i çok etkilemiştir bu durum. "Bu kız haftada 100 mark kazanıp, saati 100 marka şan dersi alıyor," derdi. Bir gün şan hocam benden Mozart'ın 'Gece Kraliçesi' ni çalışmamı istedi. O güne kadar hiç duymadığım için anlamsız bakışlarla "peki" demişim. Eve döner dönmez arkadaşşıma 'Gece Kraliçesi' ni sordum. Birlikte dinlemeye başladık ve o benim için bir kasete arka arkaya otuz defa o bölümü kaydetti. Gece gündüz dinledim ve hocamı şaşırta- cık kadar çok iyi öğrendim. Böylece onun dikkatini çekmeyi başardım. Klasik müzik eğitimi almam için beni Bremen'e yollamak istedi ama yeni bir hayat kurmanın zorluğunu çok iyi bildiğim için korktum ve ret ettim. Şimdi geriye dönüp baktığımda asla pişman değilim bu kararımdan. Çok verimli yıllar geçirdim Berlin'de. Almanlar beni tanımaya başlamışlardı. Bir Alman gazetesinde, "Dünyayı oktavlar arasında dolaşan ses" diye büyük bir haber olmuşum. Daha sonra Giora Freidmann ile ortak çalışarak "Yiddisch Liedler" söyledim. 1987 yılında kendi grubum Sema&Taksim'i kurdum ve geleneksel Türk müziğini kendi yorumum "Jazz a la Turca" olarak seslendirdim. Gruba "Tak-

SEMA MORITZ

1956 Ankara doğumlu Türk müzisyen, besteci. Müziğini jazz a la turca olarak niteleyen Moritz, 1981 yılında Berlin'de üyelerini işçi kadınların oluşturduğu bir koro kurdu ve bu koroyu yönetti. 1984 yılında Berlin Kreuzberg Dostlar Korosu'nda solistliğe başladı. 1987 yılında kendi grubu olan Sema&Taksim'i kurdu. Nazım Hikmet şarkıları yanı sıra Tuncel Kurtiz'le beraber "Şeyh Bedreddin Destanı" isimli eseri de seslendirdi.

sim' adını da kendim verdim. Bunun da üç sebebi var. Birincisi Taksim Meydanı'ndan dolayı, ikincisi "paylaşmak" anlamını taşıdığından, son olarak Klasik Osmanlı Müziği'ndeki anlamından...

Tuncel Kurtiz ile pek çok defa birlikte çalıştınız. Onun için yaşamınızın en büyük karşılaşması diyebilir miyiz?

Tuncel Kurtiz için yaşamımın büyük karşılaşması diyebilirim. Tuncel Kurtiz ile Nazım Hikmet'in "Şeyh Bedrettin Destanı" nı seslendirdik. Benim önerimdi. Şeyh Bedrettin Destanı'nda bir çello ve iki ses vardı. Yurt içinde ve dışında sayısız turne yaptık. O dönem çok yoğun çalışıyordum. Hem Sema&Taksim Grubu ile hem de Tuncel Kurtiz'le iki ayrı turneye gidiyordum. Tuncel Kurtiz büyük bir dünya aktörüdür, müt-hiş etkileyici bir insandır. Dünyada çok yer görüp, çok şey bildiği için öğreticiydi. Benim sesimin sınırlarını zorlardı.

"Mihenk taşı Seyyan Hanım'dır"

Söylediğiniz müziği bir çerçeveye sığdırmak zor. Brecht, Şeyh Bedrettin, Nazım söylerken tangoya nasıl geçtiniz?

Tuncel Kurtiz sayesinde tango söylemeye başladım. Bir gün onun evinde

müzik dinliyorduk. Seyyan Hanım çalıyor, ben de çok ilgiyle dinliyordum. "Ah benim sesime ne kadar benziyor," dedim. Tuncel Kurtiz hemen düzeltti: "Hayır, sen onun sesine benziyorsun," diye... Seyyan Hanım ile birlikte tangolar hayatıma girdi ve Tuncel Kurtiz her konuda olduğu gibi bu konuda da beni çok destekledi.

"Efsane Hanımlar" hayatınıza nasıl dâhil oldu?

Suzan Lütfullah, Seyyan Hanım, Mürşide Hanım, Şamran Hanım, Deniz Kızı Eftalya...

Ben bu hanımlara tutkuyla bağlıyım. Bu isimlere bir kültür mirası olarak bakıyorum. Dünyada bir tango etkileşimi var. Arjantin'den gelen tangolar var, Avrupa'dan gelen tangolar var. Bu iki ayrı tango kültürünün

İstanbul'a yansıması var. İşte tam da bu noktada mihenk taşı Seyyan Hanım'dır. Mürşide Hanım da çok değerlidir. 1930'larda söylediği "Dağ Çilekleri"ni hayranlıkla dinlerim. Suzan Lütfullah da benim için çok önemlidir. Onun söylediği *Seven Kalp Böyle Yanar, Rita Tango, Bir Martı Gibi, Çingene ve Vatan Hatırası* gibi tangoları, operetleri yeniden yorumladım. Fakat Suzan Lütfullah'ı çok özel yapan nedenlerin başında dönemin koşullarında eşi Lütfullah Sururi ve orkestra şefi Carlo Capocelli ile birlikte Almanya'ya gidip plaklar doldurmasıdır. Bu durum bize bir kez daha gösteriyor ki "**Efsane Hanımlar**" çok büyük sesler.

Türkiye'nin tango ile tanışması Cumhuriyet'in kabulünden hemen sonraya rasılır. Medeni hayatta Batı'ya yönelik yenilemelerin arasında dans da gelmekte... Cumhuriyetin ilk yıllarındaki tango sevgisinden bahsedermisiniz?

Türkiye'nin her kentinde büyük bir tango sevgisi vardı dersek çok yanlış olur. Sadece İstanbul ve Ankara ile sınırlı bir sevgi bu. İstanbul'da o dönem büyük bir batılılaşma hareketi var. Öncelikle hemen söylemeliyim ki, bu sadece asker - bürokrat kökenli ailelerle sınırlı kalmış bir sevgi. Halkın tangodan haberi yok. Bu nedenle halka mal olmuş diyemeyiz. Tangolar da orduvelelerinde yapılmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında cemiyet hayatı Batı'dan gelen yeniliklerle şekilleniyordu. Tıpkı moda da olduğu gibi müzikte de Avrupa'dan gelen tarzlar çok ilgi görüyordu. İlk Türk tangosu olduğu düşünülen "Mazi"nin bestelenişi de bu döneme rastlar. 1928 yılında, Necip Celal Anadol tarafından bestelenen bu tangonun kayda alınması ise 1932 yılında Seyyan Hanım'ın sesiyle olur. 1930'lu yıllarda Süreyya Opereti'nin solistlerinden olan Afife Hanım da "*Gül Tango, Şivekar ve Sevda*" isimli tangoları söylemiştir.

Tangolarda genellikle aşk, hasret, ayrılık gibi temalar işlenmiştir. Günümüzde en çok Seyyan Hanım biliniyor. Oysa "*Ben aslında ilk değil ama ilklerdenim. Benden önce, Fikriye Hanım ve Afife Hanım vardı,*" der. Seyyan Hanım bir teğmene âşık olur. Mürşide Hanım ve Afife Hanım da teğmenlerle evlenir. Seyyan Hanım, Teğmen Sait Oskay ile evlenerek Oskay soyadını alır, eşinin görevi dolayısıyla uzun yıllar Anadolu'da yaşar. Seyyan Hanım, hayatının bu döneminde Anadolu-İstanbul arasında gidip gelerek müzik çalışmalarını devam ettirebilmişti. Yeşilköy'de Necip Aşkın Orkestrası eşliğinde stüdyoya girerek, plaklar yapmış, çalışmalarına ara vermemiştir.

"Bir Beyoğlu Bestekân" Karnik Garmiryan hayatınıza nasıl girdi?

Aras Yayıncılık'ın sahibi Yetvart ve Payline Tovmasyan benim dostlarım. 2004 yılında "*Bestekâr Karnik Gar-*

miryan Hayatı ve Eserleri" adlı kitabı yayınladılar, bana da hediye ettiler. O zaman "*Efsane Hanımlar*" üzerine çalışıyordum ve çok yoğunum. Tam on yıl sonra kitabı yeniden ele aldım. Demek ki zamanı yeni gelmişti. Sevgili dostum Dieter Moritz ile bu heyecanımı paylaştım ve hemen birlikte Garmiryan'ın besteleri üzerine çalışmaya başladık. İzin almak için oğlu Ara Garmiryan'a ulaştık ve o da bu heyecanımıza ortak oldu. Maalesef Ara Garmiryan'ı yakın zaman önce

kaybettik. Alin Taşçıyan, "*Sema, Karnik Garmiryan'ın üstündeki*

unutulmuşluk toprağını kaldırdı, yalnızlığımıza son verdi, ona yaren oldu. 1915'ten yüzyıl sonra Ermeni müziğine geçmişten gelen ağıtlar yerine geleceğe çmleyen cilveli aşk şarkıları armağan etti," der. Bu benim için çok değerli.

"Sesim Beyoğlu'nda asılı kaldı"

Pera, Adalar sizin yaratıcılığınızı tetikleyen mekânlar. Geldiğimiz noktada başta Beyoğlu olmak üzere İstanbul'un geçirdiği değişim hakkında ne düşünüyorsunuz? İstanbul sizce hala ilham verici bir kent midir?

Beyoğlu ve İstanbul hızla değişiyor. Ben ne yapabilirim? Fakat çok iyi biliyorum ki, sesim Beyoğlu'nda asılı kaldı.

Sema Moritz, Tuncel Kurtiz ile

Next Generation
Dentistry
Zürich Sihlcity &
Zorlu Center
Istanbul
SWISS
EXCELLENCE

Estetik Diş Hekimliği
Laser tedavisi
Endodonti
Periodonti
Protetik

İmplant
Ağız ve Çene Cerrahisi
Ortodonti
Görünmez teller
Çocuk Diş Hekimliği

DIŞ HEKİMLERİ
ZORLU CENTER ISTANBUL

ZORLU CENTER
TERAS EVLER T0 DAIRE 35
BESIKTAS ISTANBUL

TEL: 0212 353 63 83
FAX: 0212 353 63 84

INFO@SWISSCENTERDENT.COM
WWW.SWISSCENTERDENT.COM

AÇILIŞ SAATLERİ:
HAFTAİÇİ 10:00-20:00
CUMARTESİ 12:00-18:00
PAZAR 11:00-14:00

Fenerbahçeli olmanın dayanılmaz ağırlığı

Galatasaray taraftarı bazı dostlar, nedense benim de öyle olduğuma hükmederler. Yeri geldiğinde, kırmamaya özen göstererek Fenerbahçe'yi tuttuğumu itiraf ederim. Onlar ise tam aksine, düş kırıklıklarımı anında dışa vurmaktan çekinmezler: “Fenerbahçeli misin? Olamaz! Sende Fenerbahçeli tipi yok!”

Nasıldır Fenerbahçeli tipi? Hangi kategoriye sokmak istemezler beni anlamam. Ama bir Cihat Arman'la, bir Zeki Rıza Sporel'le, bir Burhan Sargun'la, bir Ordinaryüs Lefter'le, çocukluk kahramanlarım Basri Dirimlili ve Can Bartu'yla aynı kefeye konmaktan ancak gurur duyarım! Oysaki ben Fenerbahçeli olarak doğmadım, sonradan oldum. Galatasaray'dan transfer olmam henüz daha dört yaşında gerçekleşti ve bir daha asla takım değiştirmedim. Bu yüzden dönecek sayılmam herhalde? Zaten Galatasaraylı olarak doğmadığıma tıpkı Fenerbahçeli doğmadığı kadar eminim!

Babam Fenerbahçeli'ydı. Öyle sıradan değil, fanatik bir Fenerli! Hafta sonlarında, şimdiki adı Dolmabahçe Vodafone Arena olan Mithatpaşa Stadyumu'nda oynanan İstanbul Mahalli Ligi maçlarına gider, gidemediği zaman büyük bir heyecanla Fener'in maçını radyodan dinlerdi. Onun heyecanlı hâli ev ahalisini çok eğlendirirdi. Fener'in attığı her golle birlikte havalara sıç-

rar, sevinç naraları atar, gol yedikçe de dövünürdü. En çok da Galatasaray'a yenildiklerinde çileden çıkardı. Saçını başını yolarcasına dövüntürken bana çok komik gelen mimikler yapardı. Ben de sırf babamı kızdırmak amacıyla Fener'in ezeli rakibi Galatasaray'ı tutardım. Şimdi geriye bakıp düşündükçe, bu abartılı halinin beni güldürmek amacı güttüğünü anlayabiliyorum. Sonra annemle babam bir gün ayrıldılar. Ben anneme kaldım. Artık babamı yalnızca haftanın bir günü – genellikle pazarları – görebiliyordum. Pazar kahvaltılarını babamın kalabalık ailesiyle ederdik. Şen şakrak bir aileydi. Gün boyunca güler oynar, tabii öğleden sonra Fenerbahçe'nin maçı da varsa, amcamla birlik olur, babama karşı tezahürat yapmayı ihmal etmezdik. Pazar akşamı eve dönüş zamanıydı. Kapıdan binbir tantanayla neşe içinde uğurlanmama rağmen, içimi sevimsiz bir ayrılık hüznü kaplardı. Keşke orada birazcık daha kalabilseydim... Keşke annem, babam, anneannem, babaannem, halam, dedem, amcam hep birlikte aynı evde otursaydık!

Sonra günün birinde annemin evine yeni bir amca geldi. Disiplinli ve dediği dedik bir amcaydı. O evdeyken anneannem mutfakta gürültü çıkarmamaya özen gösterir, kısık sesle konuşurdu. Amca işe gidince hayat yeniden normale dönerdi.

Akşam iş dönüşünde resimli kitaplar getirir, yemekten sonra mutlaka bir tanesini bana okurdu. Çok konuşmazdı ama güzel kitap ve şiir okurdu.

Günelik yaşam benim için artık bambaşka bir anlam kazanmıştı. Gün boyunca rengârenk resimlerini ezberlediğim kitaplarımın sayfalarını çevirerek hikâyeleri kendi kendime tekrarlar, bir an önce akşam olmasını ve yeni amcamın yeni bir kitapla işinden dönmesini beklerdim. Babam bu durumdan pek hoşlanmamıştı. Yeni amcamın beni çok sevdiğini ve bana her akşam kitap getirdiğini anlatmama sinirlenir, tıpkı Fenerbahçe'nin yenilgisiyle sonuçlanan maçların ardından olduğu gibi somurturdu. Sonraları, mümkün olduğunca yeni amcadan söz etmemeyi, yeri geldiğinde lafı değiştirmeyi öğrenecektim. Yağmurlu ve kasvetli bir sonbahar öğleden sonrası - muhtemelen aylardan Kasım, günlerden pazardı - amcam, halam, babam, hep birlikte radyonun başına kurulmuş bir Fenerbahçe - Galatasaray maçını dinliyorduk. Babam artık pazar günleri maçlara gitmiyor, benimle oturuyordu. O gün de radyo başında hepimiz doğal olarak babama karşı Galatasaray'ı tutmuştuk. Ama bir tuhafılık vardı. Fenerbahçe 3-1 yenilmişti ve amcam dalga geçeceğine, babamı teselli ediyordu. Babamsa bana bakıyor ama sanki beni görmüyor gibiydi; bakışları donuktu... Sonra gözlerinden iki damla yaş süzüldü. Aynı anda nihayet görmüş olmalıydı ki, ani bir hareketle beni kendisine doğru çekti ve sınıksarı yüzüne bakmamı engelledi. Ama halamla amcamın gözlerinin de yaşardığını görmemi engelleyememişti. Hele amcamın yüzündeki ifadeyi hiç unutamıyorum; üzgün olduğu kadar da şaşkın bir ifadeyle bize bakıyordu. İlk defa Fenerbahçe'nin yenilgisi onları bu kadar derinden etkilemişti. Şaşkındım! Akşam, yeniden anneme kavuştuğumda, içimde tarifi mümkün olmayan buruk bir tat vardı. Mutsuzdum. Surat asiyordum. Beni sevindirmek için olmalı, yeni amca

durduk yerde, "Fenerbahçeyi nasıl da yendik ama!" dedi. Babamın aksine, futbol konusunu pek açmazdı. Galatasaraylı'ydı ama futbola babam kadar meraklı olmadığını bilirdim. Oysa o akşam aşırı heyecanlı görünüyordu. Fener'in yenilgisine her zamankinden fazla sevinmiş bir hali vardı. Amcaminkine benzetmeye çalıştığım hüzünlü ve şaşkın ifadeyle yüzüne baktım. Bu bakışım onu yıldırılmamış olmalıydı ki bu kez, "Rerere, rarara, gassa'ay, gassa'ay cim bom bom!" diye zafer şarkısı söylemeye koyuldu. Ne denli öfkeli olduğumu hâlâ hatırlarım: "**Ben artık Galatasaraylı değilim, Fenerbahçeli'yim!**" diye bağırarak odama koşmuştum...

Öyküm burada bitiyor. Ama sonrasını merak edenler için kısa bir özet geçeyim:

Babam yeniden evlendi ve hayatının sonuna kadar mutlu yaşadı. Fenerbahçe sevgisi son nefesine kadar sürdürdü. 1982 yılının oldukça kasvetli bir sonbahar günü, şuurunun biraz olsun açıldığı anların birinde Fenerbahçe'nin durumunu sordu. "Çok iyi, bugün Trabzon'u 4-2 yendik!", dedim. Gülümsedi, "İyi oldu, iyi oldu... Bu Trabzon'a dur demek lazım..." dedi güçlülükle. Bunlar bana son sözleri oldu... Yeni Amca annemle evlendi, cici babam oldu. Ölümüne dek, cici babamla çok iyi anlaştım, tek istisna Galatasaray - Fenerbahçe maçlarıydı. Cici babam, maça hiç gitmemesine karşın koyu bir Galatasaray taraftarı oldu. Birbirimizi bu konuda kızdırmaktan hep haz duyduk. Bense, 1954 yılında Galatasaray'ın Fenerbahçe'yi 3-1 yendiği günden beri Fenerbahçeliyim. Bir yıl sonra, Fenerbahçe'nin Galatasaray'ı 2-0 yendiği maçtan duyduğum hazzı ve sevinci, ne 3-0 geriden gelip Galatasaray'ı 4-3 yendiğimiz mucizevi maçtan sonra, ne de 6-0'lık tarihi 6 Kasım galibiyetinden sonra tadabildim. Çünkü o tarihlerde artık her iki babam da hayatta değillerdi. Ama Fenerbahçeli olmanın dayanılmaz ağırlığını her maç sonrasında bütün yoğunluğuyla yaşıyorum.

2020 Olimpiyatlarına hazırlanan

ROTEM İBRAHİMZADEH

ile atların dünyası...

Bir günlüğüne İstanbul'a geliyorum dedi. Ertesi sabah, pastanenin açıldığı saatte buluştuk. Üniversite öğrencisi, Rotem İbrahimzadeh'nin çok yoğun ve hareketli bir hayatı var. Kendisine Şalom Dergi okurları için, çok küçük yaşlardan beri yapmış olduğu binicilik sporu hakkında sorular yönelttik.

21 yaşındasınız ve 18 yıldır atların dünyasını yakından tanıyorsunuz. Nasıl hayvanlardır atlar ve onlarla nasıl iletişim kuruyorsunuz?

Atlar sürü hayvanlarıdır, o yüzden bir lider ararlar ve karşısındaki kişiye güvenmek isterler. Atın güvenini kazanmak çok kolay değildir; uysal oldukları kadar güçlü ve dik başlı da olabiliyorlar. Her atın karakteri bir diğerrinden farklı o yüzden herhangi bir bağ veya iletişim kurmak için atları hem çok iyi tanımak, hem de hep sabırlı sevecen, ancak ayı zamanda kararlı yaklaşmak gerekiyor.

İyi bir yarış atı nasıl seçilir; onda aranan özellikler nelerdir?

Düz koşu binicisi değilim, o yüzden yarış atları hakkında maalesef çok bilgim yok ama o konuda Emir Alkaş'a danışabilirsiniz. Branşım olan at terbiyesi için şunu söyleyebilirim; her şeyden önce atın üzerine binmeniz gerekiyor; onunla uyuyor musunuz, anlaşabiliyor musunuz görmek ve hissetmek için... Şahsen, hep atların gözlerine bakarım. Bunu bana hocam Ela Açar öğretmişti. Bir atın bakışlarından çok şey anlayabiliyorsunuz.

Ata nasıl isim seçiliyor?

Bir atı, tay olarak yetiştiren, doğumdan sonraki ilk sahibi isimlendiriyor genelde. Çoğunlukla, atın kökenini devam

ROTEM İBRAHİMZADEH

1996 yılında İstanbul'da doğdu. Bir erkek kardeşi var İlay İbrahimzadeh. 'Birbirimize çok yakınızdır' diye anlatıyor. Milano'da yaşayan Rotem İbrahimzadeh, Bocconi Üniversitesi'nde İşletme ve Ekonomi'de çift ana-dal yapıyor; 2017'de bitirmeyi plânlıyor. Üniversite hayatı boyunca, Avrupa'nın birçok ülkesinde ve şehrinde gezdi. Farklı insanlar ve kültürlerle tanışma şansı oldu. Öğrenci olmanın yanında, 18 yıldır binicilikle uğraşıyor. Hayatı okul ile ahırlar arasında koşuşturmakla geçiyor.

ettirmek için, ismini babasınınkiyle benzer koyarlar. Mesela şu anki atımı tay olarak almadığım için ismi koyulmuştu. Biniciler arasında, bir atın ismini değiştirmenin kötü şans getireceğine de inanılır.

At binicisi olabilmek nasıl bir eğitim gerektiriyor? Hangi aşamalardan geçtiniz?

Birçok kademesi olan bir spor aslında. Üç yaşında, Ela Açar ile birlikte ponilere binerek başladım. Uzun yıllar poniler üzerinde eğitim gördükten sonra atlara geçtim. Böylece, atlama branşının ileri gelen isimlerinden Avni Atabek ile çalışma fırsatım da oldu. Daha sonra yoğunlaşmak istediğim branş olan, at terbiyesini seçtim. Türkiye'nin at terbiyesi branşında en başarılı antrenörlerinden olan Ela hocamla birlikte 15 seneyi aşkın bir eğitimden geçtim, çok emeği vardır üzerimde. Şimdi, İrlandalı olimpiik bir binici olan Anna Merveldt ve İtalyan milli takım binicisi olan Monica İemi ile çalışıyorum.

Yarışmalarda, farklı kategoriler var mı?

Biniciliğin düz koşudan tutun, at terbiyesine kadar birçok farklı branşı var. Her branşın içinde ise zorluk ya da yaşa bağlı olarak ayrılan farklı kategoriler var.

Bu sporun zorlukları nedir?

Öncelikle, çok zaman ve bağlılık gerekiyor. Annem ve babamın hakkını ödeyemem bu konuda; saatlerce araba kullanıp yarış yerlerine gitmek olsun, her gün antrenmana bırakmak olsun, stresli zamanlarımı sakinleştirmek olsun... Çok uğraştılar bunca sene. Neticede bu spor bir takım işi; tek fark takım arkadaşınız sizinle aynı lisanı konuşmuyor, sizinle aynı mimiklere sahip değil ve derdini kolay kolay anlatamıyor; o yüzden anlaşmak ve orta yolu bulmak sizin elinizde.

Türkiye'de bu spora yeterince ilgi var mı? Avrupa ile kıyasladığınızda farklılıklar neler?

Türkiye'de binicilik sporunun çok yaygın olmadığını düşünüyorum. Bu yüzden Avrupa'ya kıyasla ilgi daha az. Avrupa bu sporun en ileri olduğu yerlerden biri olduğu için, gerek finansal, gerek eğitim olarak çok daha avantajlı.

Profesyonel biniciliğin bir yaşı var mı?

Yok diyebilirim, çünkü dünyanın en iyi binicilerinin yaşları bile 65-

Rotem İbrahimzadeh ve Miryam Şulam

70'e kadar çıkıyor. En önemlisi, iyi bir kondisyonunuzun olması; neticede altınızda 500 kiloyu geçebilen ve bazen kuşlardan bile korkabilen biri var ve onu zapt etmek de size düşüyor.

At binmek sizce, insana ne katıyor?

Sanırım, her şeyden önce 'sabır', çünkü her gün bir diğerinden farklı oluyor. Atların da, insanlar gibi duyguları var. Biz nasıl bazen sinirli kalkabiliyorsak, huysuz olabiliyorsak onlar da aynı şeyleri yaşıyor. O yüzden, her zaman sakin olmak gerektiğini düşünüyorum. Onun dışında, atlar gerek otizm, gerek iş adamları için liderlik çalışmaları olsun, birçok terapide de kullanılıyor. 'Atlar ruhun aynasıdır' derler. Onlarla çalışırken insan kendini daha iyi tanımaya başlıyor. Örneğin, psikolog olan halam Gila Şeritçioğlu, yıllardır atlarla terapi çalışmaları da uyguluyor. Bu konuda uzman olanlardan biridir.

Binicilikte, ileriye yönelik bir hedefiniz var mı?

Binicilik ve atlarla uğraşmak bir hayat tarzına dönüyor belli bir süre sonra, o yüzden atımdan ve bu hayattan kolay kolay vazgeçemeyeceğimi biliyorum. Tabii ki, başarılı bir sporcu olarak bir hayat sürdürmek çok isterim ve her sporcu gibi, Olimpiyatlara katılabilmek gibi bir hayalim var ama sanırım zaman gösterecek bundan sonrasını.

Ela AÇAR: "Rotem disiplini, at sevgisi ve yeteneği ile çok özel bir öğrencimdi. Hep gözlerimden onay alırdı ve her yarışmanın sonunda benim yaşlar içinde kalmış gözlerimle karşılaşırdı. Defalarca ödül aldı, milli takıma seçildi ve uluslararası yarışmalara katıldı. Onu, bana 3 yaşında teslim ettiler; o zamandan 2020 Olimpiyatlarını hedef koyduk. Eğitim sürecinde yaşanan birçok yıpratıcı olaya rağmen, Rotem hiç yılmadı; devam etti. Bir Türk çocuğu ilk defa Pony şampiyonası için koştu. İnsanlar kadar, atları da çok iyi analiz eder. Balkan şampiyonası ödülünü kazandıran ilk ponisi Highlight artık yaşlı ve bir çiftlikte yaşıyor. Rotiş, onu her fırsatta ziyaret eder. Bugün, ailemden sonra değer verdiğim en yakın dostum diyebilirim. Çok vefalıdır. Onun daha birçok ilke imza atacağına inanıyorum."

Komşuda karnaval zamanı...

İlkbahar kapımızı çaldı. Dünyanın çeşitli noktalarında rengârenk festivaller Şubat ve Mart aylarında takvimleri doldurdu. Ta Pagan dönemlerden bu yana... Dini, ruhani, sanatsal, müzik, dans veya mevsimsel temalı bu etkinlikler, geniş katılımlarla gerçekleşiyor. Baharı ilk renkleriyle kucaklayacağımız, Xanthi / İskeçe Festivali olsun bu kez... Dedik ki, turların en iyisi olsun ve bir meslektaş (ama o bir televizyoncu...) ile çıktık yola... "Çağatay Yolda..." diyen Çağatay'ın organizasyonuyla...

Yunanistan'da gerçekleşen en görkemli karnaval Patra şehrindeki... Karnaval havasının en şaşıla ve heyecan dolu olanları Yunanistan'ın üç kentinde yer almakta... Bunların arasında başlıca karnaval Patra'daki. Büyüklük sıralamasında Yunanistan'ın üçüncü kenti olan Patra'da üç gün boyunca süren karnaval eğlencelerinde konserler, maskeli kostümlü

resmî geçitler ve sayısız farklı etkinlik düzenlenmekte. Patra'yı takiben en keyifli karnaval ise Kozani, Resmo ve Xanthi'de (İskeçe) yer almakta - Apokries Karnavalı ülkemizde çok tanınır olmasa da son yıllarda İskeçe'de düzenlenen etkinliklere Türkiye'den ilgi her yıl giderek büyüyor. Tabii ki, Brezilya'daki Karnaval çok daha büyük bir hayal olsa da... İşte! Diyelim ki, Balkanlarda esti Rio rüzgârı bu kez. Konsept aynı. Yunanistan'ın İskeçe kentinde her yıl düzenlenen İskeçe Karnavalı'nda, binlerce insan gün boyu dans edip çılgınlar gibi eğleniyor. Görsellik ve eğlence anlayışı açısından İskeçe Festivali'nde, katılımcılar birbirinden renkli ve ilginç kostümler giyerek eğlencenin sınırlarını zorluyor. Venedik ve Rio Karnavalı'nda olduğu gibi İskeçe Festivali'nde de ana unsur kostümler, tabii ki. Festivalde neden ilginç kostümler giyilip ya da neden insanların yüzlerini

boyadığı sorusunun cevabı ise, festivalin anlamıyla doğrudan ilişkili. Efsaneye göre, Hazreti Meryem'in oğlu İsa'nın ileride peygamber olacağı düşüncesi yayılmaya başladıkça, halkta dönem yöneticilerinin İsa'yı öldüreceği şüphesi uyanmaya başlar. İsa'yı yöneticilerin şerrinden kurtarmak isteyen halk ise kasabada bulunan tüm çocukların yüzlerini boyayarak İsa'nın görünüşünü gizlemeye çalışır. Günlerce boyalı yüzleriyle kasaba sokaklarında dolaşan çocuklar, bir pazar günü yöneticilerin İsa'yı öldürmekten vazgeçtiğine inanan halk tarafından topluca yıkanarak, tertemiz bir pazartesiye uyandırılır. Çocukların yıkandığı pazar günü ise herkes coşkuyla eğleniyor. Ve işte festivalin oluşum öyküsü! Her yıl mart ayının ilk haf-

tası gibi düzenlenen İskeçe Festivali'nde eğlence bir hafta önceden başlıyor. Günlerce çeşitli etkinlik ve kültürel faaliyetlerin gerçekleştiği kentte toplamda 50 bin olan nüfus, festival zamanı neredeyse 500 bine yaklaşıyor. Zaten şehre gelindiğinde, şehrin uzak bölgelerine topluca park edilmiş otobüsleri görünce festivalin ne denli kalabalık olacağını anlamak mümkün. Hafta boyu süren etkinlik ve eğlenceler pazar günü doruk noktaya ulaşıyor. Öylesi bir gündü. O gün, İskeçe'deyiz... Saat 13.30'da başlayan karnaval yürüyüşü, şehrin en ünlü caddesini şölen yerine çeviriyor. Tuhaf, ilginç, komik, yaratıcı, türkünç, tarihsel... Çeşitlerce kostümle caddeyi şölen yerine çeviren halk yürüyüş esnasında, dansın, içkinin, keyfin ve

coşku dolu olmanın tadını sonuna kadar çıkarıyor. Günlerce süren etkinliklerin ve pazar günü yapılan geçit töreninin ardından halk, karnavalı sonlandırmak için şehir stadına akın ediyor. Havai fişek gösterileri ve çeşitli etkinliklerle eğlencenin doruğa ulaştığı stadyumda, dünyaca ünlü İskeçe Festivali son buluyor. Görkemli - komik - ilgi çekici - sanatsal ve müzikli bir resmigeçit... Günlerdir hazırlıkları yapılan... Örgütlü gruplar ile. Müzik ve heyecan dolu naralar. Pusetlerde minicikler. Sırtlarda taşınan çocuklar. Kanguru çantalarında gezegenin tuhaflığını algılamaya çalışan henüz yeni doğma bebekçikler. Geçit sonlanana dek neşe hep zirvede... Kotyonlar... Püskürtülen cins-cins konfetiler. Gülüyoruz. Dükkânlarının önlerinde yapılan ızgaraların birinden komşumuzun "kebabi" diye adlandırdığı şiş köfte ile gideriyoruz açlığımızı. Aynı esnada yüzlerimize sürülmüş rengârenk boyalar. Hatta saçlar da nasiplenmiş... Biralar... Kahveler... İşte o gün, orada, komşuda, İskeçe'de... Karnaval şenliklerinin en zirve yaptığı gün 26 Şubat Pazar günüydü. Hafızalarımızın anı bankasına, gülümseme ve kahkaha dolu bir gün eklemiş olduk.

2017 APOKRIES KARNAVALI

Yunanca'da Apokries (Apo='den ve Kreas=et) etten arınmak, uzaklaşmak anlamına gelir.

Paskalya öncesi 40 gün tutulan oruç süresinde et ve hayvansal ürünlerden uzak durulur.

Apokries Karnavalı, Osmanlı döneminde var olan ve yüz yıllar boyunca süre gelen bir gelenek.

Paskalya bayramı öncesinde 40 gün boyunca et ve hayvansal ürünlerin yenilmemesi ile tutulan oruca gönderme yapıyor. Yunanistan'da çevremde duyduğuma göre -belki efsane belki gerçek- Rio ve Venedik karnavallarının başlangıcı da **Apokries Karnavalı**'na dayanıyor.

Belki bir sıralama yapmak daha açıklayıcı olabilir: **İLK HAFTA: Apokries Karnavalı** (genelde Şubat ayı içinde başlar ve 3 hafta sürer) - Apokries karnavalı, şarap ve festival tanrısı olan Dionysos'a olan bağlılığı temsil eder. **5 Şubatta** başlayan karnaval bu

sene 27 Şubat Pazartesi günü sona erdi. Karnaval şenliklerinin en zirve yaptığı gün 26 Şubat Pazar günüydü.

İKİNCİ HAFTA: Tsiknopempti (Tsikno=Izgara esnasında çıkan duman, Pempti=Perşembe)

16 Şubat günüydü... 40 gün boyunca yenilemeyeceği için Perşembe günü herkes ızgarada et yapar. Bu sene 16 Şubat'a denk geldi. Ve sokaklarda birçok dükkânın önünde ızgara yapan ve sokaktakilerle paylaşan insanlar...

ÜÇÜNCÜ HAFTA: Peynir Günleri Bu haftaya aynı zamanda "Beyaz Hafta" da deniyor. Çünkü genellikle insanlar süt ve süt ürünleri tüketiyorlar. Bu haftadan itibaren et ve çeşitlerini yemek yasak.

Artık ne kadar gerçek veya ne kadar uygulanıyor bilmiyorum. Fakat bu hafta içerisinde kadınların saçlarını yıkamadığı söyleniyor. Çünkü inanışa göre yıkamaları durumunda saçları beyazlaşmış.

Kathara Deftera (Kathara=Temiz, Deftera=Pazartesi) **27 Şubat** tarihindedi.

Apokries Karnavalı'nın bitişini ve oruç döneminin başlangıcını temsil eder. Geleneksel olarak et ve hayvan ürünleri tüketilmez.

#nofilter

 doctor B
CLINIC

Zorlu Center Teras Evler, Kat T2 216 İstanbul

İNSANLAR HATA YAPAN ROBOTU SEVİYOR

Amerika'nın ileri bilim kurumlarından MIT'de insan-robot etkileşimi üzerine Doktora yapan İsrail asıllı **Guy Hoffman** dünyanın ilk *insan-robot tiyatro performansını* geliştiren, ilk insan-robot caz düetini gerçekleştiren kişi. Araştırmaları önemli akademik ödülleri toplayan Hoffman'ın çalışmaları Time dergisi tarafından "Yılın En İyi İcatları" arasında gösterildi. Herzliya İletişim Okulu'nda yardımcı profesör olarak görev yapan Hoffman, MIT'deki İnsan-Robot Etkileşim Grubu'nun da başında. Kısacası kendini robot - insan etkileşimine adanmış biri.

Oğlumun robotlara olan merakından dolayı, ben de robotların hayatımızı nasıl etkileyeceğini öğrenmek üzere, Hoffman ile, Management Centre Türkiye (MCT)'nin her yıl geleneksel olarak düzenlediği İnsan Kaynakları Zirvesi'nde bir araya geldim. Zirvede, Cornell Üniversitesi Sibiley Mekanik ve Uzay Mühendisliği Fakültesi'nden Guy Hoffman, robotların iş hayatında daha çok yer alacağı ile ilgili konuşmasıyla dikkat çekti. Biz de robotlar konusunu Hoffman ile masaya yatırdık:

Robotların günümüzde bu kadar ilgi çekmesinin nedeni ne?

Artık 10 yaşında çocuklar bile ro-

botları monte ediyor. Eskiden pahalıydı, şimdi 10 dolara satılır hale geldi. 30 sene önce eve bilgisayar götürmek çılgıncaydı şimdi ise cep bilgisayarı olmadan tuvalete bile girmiyoruz. Teknoloji kullanıcı tecrübelerine dayanır oldu. Haliyle robotik kullanım tecrübeleri, işyeri, restoranlarda, her yerde karşımıza çıkıyor.

Robotların insani özellikler taşıması gerekli mi?

Ortak beden dil psikolojisi çok önemli, yani robotların sezgisel biçimde kafa sallaması bir ortak dil. Bu nedenle vücut dilini taklit edebilen robot yaratmak önemli. Bir çalışma esnasında insanların yarı-

sına iyi hesaplanmış robot verdik. Diğer gruba ise bazen hata yapan, hep kişinin önüne geçmek isteyenini verdik. İnisiyatif kullanan robotu daha eğlenceli buldu insanlar... Düşünsenize dinlediği zaman robotlar gözünüze bakıyor. Mekanik bir şey duyma yüküyoruz.

Robotlar ilerde insanları kontrol edecek mi?

Hayır edemeyecekler. Robotlarda doğaçlama da matematikselidir. İlerde gerçek zamanda doğaçlama yapan robotlar göreceğiz. Robotlar ilham olarak yapacak. Aslında insanlar olarak kontrolü biraz daha teslim etmeyi seviyoruz. GPS kullanmak gibi; kullanmayan var mı, ya da google'a bir şeyler soruyoruz hemen 3 seçeneğe cevap veriyor. Aslında insan kontrolü bırakmak istiyor.

Robotlardan ne bekleniyor?

Hata olsa da inisiyatif alsınlar istiyoruz, biz de mükemmel olmadığımızdan o da hata yapsın istiyoruz. Teknoloji hep ileri gidecek bu yüzden kontrolü bırakacağız

Hangi meslekler yok olacak? Hangi işleri elimizden alacaklar?

Bazı meslekler yok olacak bazıları gelişecek. Bu önemli bir ekonomi sorusu; yanıtı bilmiyorum. 50 sene sonra da insanlar çalışmaya devam edecek, farklı iş yapıları şekilleri olacak. Eğitim önemli. Her şey farklı şekilde gelişecek.

Guy Hoffman Dorel Habib
ile birlikte

Fotoğraflar: Moris Sarfati

Robotlarla bu kadar yakın çalışıyorsunuz. Aranızda duygusal bir bağ oluştu mu?

Kemanla olduğu gibi duygusal bir bağım var. Hissediyorsun, dizayn ediyorsun, onun sorumluluğunu alıyorsun, yaratıyorsun, tabii ki bir duygusal bağım oluşuyor. Sadece bazen endişeleniyorum acaba başaramam mı diye...

En büyük hayaliniz, bir robota insani hangi özelliği eklemek?

Empati eklemek en büyük hayalim. İnsanların duygularını anlamaları önemli.

Robotların en iyi olacağı meslek dalı hangisi?

Sualtı arkeolojide en iyi olacak çünkü insanlar gidemiyor. Mars'a, aya gidecekler. Sağlık önemli bir alan; yaşlılara bakan robotlar önem kazanacak. İnsanları ilaçlarını almaları için motive eden robotlar geliştiriyoruz. Robotlar torunlarına dokunmaları için yardımcı oluyorlar. Dünyanın en önemli sorunu yalnızlık, bu yüzden robotlar yardımcı olabilirler.

Bir robotu en çok nerede gördüğümüzde şaşıracağız? Fabrikalarda servis sektöründe biliyoruz. Politikacı ya da din adamı olarak görme şansımız var mı?

"Nasıl davrandığınızı hissettirecek robot geliştireceğiz."

Fabrikada görmeye alışıklar. Benim yaptığım araştırmalara göre terapist, polis olabilirler...

Robotlar bizden akıllı mı?

Robotlar bir şekilde bizden daha akıllı olabilir. Ancak biz biyolojinin bize verdiği becerileri genişletmek için teknolojiyi yaratırız. Teknoloji aracılığıyla insanlar biyolojik limitlerinin ötesine geçer. Sahip olmadığımız becerileri bize vereceği için teknoloji ürettiğimizi kabul ettiğimiz müddetçe bizden daha akıllı olabilirler mi sorusunun endişe vereceğini sanmıyorum. Çoğu açıdan bilgisayarlar hali hazırda bizden zeki. Fakat bu durum bir arabanın bizden daha hızlı olmasından farklı değil. Arabalarımız varken, neden yürümek bizi endişelendirsin ki?

Sizin robotlara dair ilginizi çeken ne?

Benim ilgilendiğim şey, robotların insanlarla daha iyi iletişime geçmesi, daha kabul edilebilir olmaları. Bir

Hastane ve okullarda robot

Tahminlerde bulunmayı pek sevmem ama robotik teknoloji ekonomik ve teknolojik olarak erişilebilir noktaya geldi. Birkaç yıl içerisinde herkesin yaşamında robotlar olacak. Sanırım robotlar ve özellikle sosyal robotlar, yaşamımız boyunca Hastane ve çocuk bahçelerinde hizmet vermeye devam edecek. Robotların hemşire ve öğretmenlerin yerini alması gerektiğini söylemiyorum ancak robot eşliğindeki bir öğretmen, 40 çocukla tek başına başa çıkmaya çalışan bir öğretmenden daha başarılı olabilir. Aynı durum hastaneler için de geçerli. Hastanede gece nöbetine kalan personel çoğu zaman aşırı çalışır. Bu teknolojiyle hemşirelere yardım eden robotlar olacak.

robot doğaçlama ve nazik hareket ettiğinde, duygulu ifadeler sergilediğinde insanların onunla daha iyi bağ kurabildiğini ve daha iyi çalışabildiğini gördüm. Robotlar bir şekilde insan psikolojisine uymalı.

Mevcut robotların nesini yanlış buluyorsunuz?

Bence robotları fazlaca insana benzetmeye çalışıyorlar. Hiç iyi bir tasarım fikri değil. İnsan gibi görünüyör ve makine gibi hareket ediyorlar. Bu, insanları rahatsız ediyor. Fakat makine gibi görünüp organik biçimde hareket edince insanlar olumlu tepki veriyor.

Bundan sonraki projeniz ne?

"Empati nesneleri"; size nasıl davrandığınızı hissettirecek robotlar üzerinde çalışıyoruz.

Bir toplantıda çok konuşuyorsanız sıkılacak, başını başka yere çevirecek örneğin. İnsanların veremediği tepkileri verecek, fikrini söylemeye cesaret edemediği ortamlarda dürüst davranacak ve insanların sesi olabilecek yeni robotlar geliştiriyoruz.

Besteci
Joaquin Rodrigo ile
Türk karısı piyanist
Victoria Kamhi'yi
sevgiyle anmak için

RODRİGO'NUN GİTAR KONÇERTOSU

Madrid'e gitme-
niz için elbette
çok neden var:
Real Madrid
ya da Atlético
Madrid'in futbol maçları, tapas
ve paella lezzetleri, Velázquez ve
Goya'nın tabloları, boğa güreşleri,
Flamenko gösterileri, Picasso'nun
Guernica'sı... Ama beni Madrid'e
götüren bunlar değil, hay-
ran olduğum bir beste ve onun
İstanbul'a bağlanan öyküsü oldu.
Bu öyküyü anlatmak için ön-
ce XV. yüzyılın sonundaki
İspanya'ya dönmemiz gerekiyor.
1492'de Endülüs'ün son kalesi olan
Gırnata (Granada) düşmüş, burada
yaşayan Müslümanlar ve Yahudi-
ler Kraliçe İsabella tarafından din
değiştirmeye ya da göçe zorlan-
mışlardı. Osmanlı İmparatorluğu
yalnızca Müslümanlara değil, engi-
zasyonun ölüm emrinden kaçarak
yeni bir vatan arayan on binlerce
Yahudi'ye de kapılarını açtı. Sefa-
radlar İstanbul'a ve başka kentlere

**İstanbul ve Madrid'i
birbirine bağlayan
Rodrigo'nun ünlü
konçertosu "Concierto
de Aranjuez",
ilhamını İstanbul'da
doğan bir kadına ve
Aranjuez'deki saray
bahçesinde el ele
yapılan yürüyüşlere
borçlu... Ben de, Cecilia
León Rodrigo ile anne
ve babasının anılarını
paylaşarak Madrid'i
gezdim.**

yerleştirildi ve sonraki yüzyıllar
içinde geniş aileler kurdular.

**ORTAKÖYLÜ KAMHI AİLESİNİN
PIYANİST KIZI**

Bunlardan biri olan Kamhi ailesi-

nin İstanbul Boğazı'nın kıyısında,
Dolmabahçe Sarayı'nın yakını-
daki yalılarında, 1905'te bir kızları
doğdu. Adını Victoria koydular.
Victoria Kamhi "muhteşem" diye
tanımladığı İstanbul'da Boğaz'dan
geçen gemiler, Pera Palas, Haliç ve
minareler, sıcak simitler, börekler,
Rumeli Kavağı, siste çalman gemi
dütükleri, baharda çiçek açan er-
guvan ağaçları ve nazar boncukları
arasında büyüdü. 90 yaşında bi-
le düşlediği, kucağında çiçeklerle
eve döndüğü Büyükkada günleri,

bu benzersiz dekoru tamamlıyordu. Annesinin ona Bin Bir Gece Masalları'nı okuduğunu hiç unutmadı.

24 yaşındayken Paris'te İspanyol besteci Joaquín Rodrigo ile tanışması yaşamını değiştirdi. Bir toplantıda onu ilk kez gördüğünde şoke oldu. Rodrigo salona yardımcısının kolunda girdiğinde genç kadın onun kör olduğunu fark etti. Besteci üç yaşında geçirdiği difteriden sonra görme yetisini kaybetmişti. O gece piyanonun başına geçip parçalar

çalın Victoria'ya besteci ertesi gün bir buket çiçek yolladı. Ardından birlikte gidilen konserler, çay partileri derken 1933'te Valencia'da evlendiler.

VİCTORIA TAM 64 YIL JOAQUÍN'İN KARISI, GÖZLERİ VE HAYAT AĞACI OLDU

İspanya İç Savaşı'nın ardından patlayan II. Dünya Savaşı ve yokluk günlerinde yaşam kolay değildi. Bebek bekledikleri günlerde, doğuma iki ay varken bir sabah aniden acılar içinde kıvranarak hastaneye kaldırıldı. Karısı hastanede ölüm kalım mücadelesi verirken, Joaquín evdeki piyanonun başında endişe dolu duygusal gelgitler içinde, beste yapmaya çalışarak uykusuz geceler geçirdi.

Bebeklerini kaybettiler ama o hüzün dolu günlerde konçertonun ünlü ikinci bölümü, Adagio doğdu.

ORTAYA ÇIKAN KONÇERTOYA ARANJUEZ ADINI VERDİLER

Eve döndüğünde ezgiyi dinleyen Victoria, bunun bir aşk şarkısı olduğunu hemen anladı ve balayı günlerinde Aranjuez kentindeki yazlık sarayın bahçelerinde kocasıyla el ele yürüyüşlerini hatırladı. Bahçelerdeki manolya kokusunun, çeşmelerin fısıltılarının, kuş seslerinin verdiği ilham, sevgiyle birleşince ortaya çıkan konçertoya Aranjuez adını verdiler. Hastane masraflarını karşılamak için de Victoria'nın ailesinin ona hediye ettiği piyanoyu sattılar. Konçerto ilk kez 1940'ta Barcelona'da çalındı ve o günden sonra dünya çapında bir başarı kazandı. Sadece klasik müzik repertuarlarına girmekle kalmadı, rock ve caz yıldızlarına kadar birçok müzisyen onu çalmadan edemedi. Konçerto Rodrigo ailesine uğur getirdi. İki buçuk ay sonra kızları Cecilia dünyaya geldi.

Madrid'de, Bernabéu Stadyumu'nun yakınındaki General Yagüe Sokağı, No:11'de Cecilia León Rodrigo ile konuşurken bütün

bunları düşünüyorum. Hem Victoria ve Joaquín Vakfı'nın merkezi hem de özel bir müze burası. Dünyanın dört bir yanından gelen müzikseverlerin sürekli kapısını çaldıkları bir apartman dairesi...

YAŞADIKLARI SON EV MÜZEYE DÖNÜŞTÜRÜLDÜ

Victoria ve Joaquín'in yaşadığı son ev, hiçbir eşyasına dokunulmamış, bıraktıkları gibi duruyor. Bestecinin piyanosu, kendisine verilen ödüller, nişanlar, madalyalar, fotoğraflarla dolu bir anılar geçidi... Son derece nazik ve enerji dolu bir kadın olan Cecilia, anne babasıyla ilgili haberlerle dolu 63 yıl öncesinin Türk gazetelerini gösteriyor. 1953'te düzenlenen Rodrigo Festivali için birlikte ilk kez Türkiye'ye gelen Rodrigo çifti, İstanbul'da Pera Palas Oteli'nde kalmış. İzmir'de Efes'i gezmiş, Selçuk'taki St. Jean Bazilikası ile Meryem Ana Kilisesi'ni ziyaret etmişler. Taksim, Kız Kulesi ve Boğaz Victoria için mutlu bir nostalji olmuş, Joaquín de İstanbul'un tarihinden çok etkilenmiş. 1972'deki ikinci gelişlerinde Ankara'daki Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ni

gezmişler ve kendi deyimleriyle “gerçek arkeolojik mücevherleri” görmüşler.

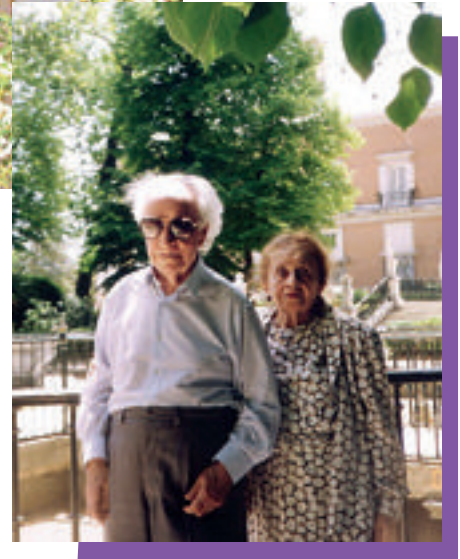
Rodrigoların müze evinden ayrıldıktan sonra onların Madrid’de sevdiği yerleri gezmeye başlıyorum. İlk noktam Buen Retiro Parkı. Kral IV. Felipe’nin sarayından kalan yapıların da bulunduğu park, hafta sonu olduğu için tıklım tıklım. Parktaki göl kayıklarla dolu; ben de bu geziyi yapmaya niyetleniyorum ama gişenin önünde uzun bir kuyruk görüp, vazgeçiyorum. Gölün güneyinde ise Velázquez Sarayı ve Kristal Saray var.

Rodrigoların sevdiği yerlerin izinden giderek parktan çıkıp Cibeles Çeşmesi’ne varıyorum. Adını Anadolu kökenli ana tanrıça Kibele’den alan bu meydan, tanrıçayı iki aslanın çektiği arabası üzerinde gösteren heykel ve şırl şırl akan çeşmelerle süslenmiş. Yakınında iki otel var: Ritz ve Westin Palace. İlk İspanya’nın en lüks oteliyken, diğeri Madrid’in tarihinde kadınların tek başlarına çay içebildikleri ilk mekân olduğu için ünlenmiş. Westin Palace’ın cam kubbeli, ışık güzeli Yuvarlak

Salonu’nda casuslar, film yıldızları ve yazarlar da boy göstermiş. Burada kahvemi yudumlarken, Joaquín Rodrigo’ya ‘Dulceinea’ya Hasret’ adlı yapıtı nedeniyle Cervantes Ödülü verildiğini hatırlıyorum. Dünyanın en ünlü romanlarından biri olan Don Kişot’un yazarı Cervantes’in mezarı Convento de las Trinitarias Kilisesi’nde bulundu ve ziyarete açıldı.

MADRID, SANAT DEĞERİ AÇISINDAN BENİ HEYECANLANDIRAN BİR KENT...

Prado, Thyssen-Bornemisza ve Reina Sofia müzeleri Picasso’dan Dalí’ye, Goya’dan El Greco’ya kadar resim tarihinin büyük ustalarının başyapıtlarıyla dolu. Üç müze de Cibeles Çeşmesi’ne yürüterek beş on dakika mesafede. Rodrigoların gezmekten keyif aldıkları Salamanca semti, Madrid’in zenginliğinin göstergesi gibi. Serrano Sokağı pahalı mağazaları ve restoranlarıyla alışveriş meraklılarının yolunu gözlüyor. Recoletos Bulvarı’nda, entelektüelleri mıknatıs gibi çeken Café Gijón var ve Almirante Sokağı’nda ülkenin en ünlü moda evleri sıra sıra dizili.

Onları geçip Café El Almirante’de bir tür sandviç olan bocata yemek için mola veriyorum. Sonra metroya binip Puerta del Sol’daki kocayemiş ağacının meyvelerine uzanan siyah bronz ayı heykelinin önünde buluyorum kendimi. Altı yedi koldan meydana kesen sokaklara girip çıkan binlerce insanın yaydığı yüksek enerji başka kentlerdekine benzemiyor. Gran Via’daki kalabalık ise elbise, takı, ayakkabı seçme derdinde. Bu caddede mimarının gözdeleri olan yapılar dikkatimi çekiyor. Edificio la Estrella, Telefónica, Edificio Grassy bunlardan birkaçı. Geldiğim yoldan dönüp Plaza Mayor’a varıyorum. Revaklarının içindeki tasarım mağazalarının birinden, Velázquez’in Las Meninas (Nedimeler) tablosunun heykel-

ciklerini satın alıyorum. Meydanda-ki Casa de la Panaderia'yı süsleyen resimleri fotoğrafladıktan sonra III. Felipe'nin atlı heykelinin yanından geçip Mercado de San Miguel'e gidiyorum. Camdan yapılmış bu pazarın içindeki yiyecek çeşitliliği, atıştırma seven müşterileri mest ediyor. Deniz ürünleri, suşiler, tapas ve paellalar görenlerin iştahını kabartıyor. Görkemden hoşlananlar buradan çıkıp Kraliyet Sarayı'na gidebilirler. Saray melek ve çiçek

tasvirleriyle bezeli Porselen Salonu, Gasparini Salonu, Taht ve Yemek salonları, eczane ve silahhanesi ile geçmişte kalan İspanyol aristokrasinin kartviziti gibi duruyor. Bense Atocha Garı'na doğru yürümeye başlıyorum. Yarım saat sonra da trene binip Madrid'e 50 km uzaklıkta, Endülüs yolundaki Aran-

juez kentine gideceğim. Oradaki saray bahçelerinde uzun uzun yürüyeceğim. Bizlere eşsiz bir gitar konçertosu armağan eden, gözleri görmeyen besteci Joaquín Rodrigo ile İstanbul'da doğan karısı Victoria'yı sevgiyle anmak için...

* Yazar

Kaynakça: SkyLife Ocak 2017

Cecilia León Rodrigo anne ve babasının ellerinin rölyefi ile

Kumkapı Halil Çavğan Çeşmesi

Kumkapı

Zamanın kilitlediği kapı

Eski bir Kumkapılı olan **Nazaret Davityan** ile Kumkapı'yı dolaşıp, onun Kumkapı'sı hakkında konuşmak için sözleştiğimiz saatten biraz erken Kumkapı Meydanı'na geldim. Öğle saatleri olduğundan meydandaki meyhaneler boştu ve akşama hazırlanıyordu. Nazaret Bey ile buluşmadan bir şeyler atıştırmak için uygun bir yer aradım. Ördekli Bakkal Sokak'taki süt ürünleri ile ünlü *Boris'in Yeri*'ne gittim. Bir bardak süt aldım ve oradaki çalışan kişiye Nazaret Davityan ile buluşacağımızı, onu tanıyıp tanımadığını sordum. "Nazaret Ağabey az önce buradaydı" dedi. Kumkapı'da herkesin büyük bir saygıyla söz ettiği Nazaret Davityan ile biraz sonra buluştuk.

Sıra sıra dizilmiş cumbalı evlerin olduğu bir sokaktan geçiyoruz. Evlerinin rengi solmuş, pencerele-ri eskimiş, kapılarının önünde şen kahkahalar atan, pencere önlerinde sohbet eden kimse kalmamış, çocukların bile yüz vermediği bir sokaktayız şimdi. Oysa zamanında çok ince bir zevkle yapıldığı belli olan evler bize geçmişin tüm görkemini anlatmaya hazır duruyor. İşte tam o sırada bir kapı açılıyor. Madam Sona bu. Son Kumkapılı'larından. Evine davet ediyor. Her yer öylesine temiz, öylesine düzenli ki, "Az önceki terk edilmiş sokakta değil miyim?" diyorsunuz. Hiç misafir beklenmediği halde her an misafire hazır bir ev burası. Ev sahibi Madam Sona yaşına aldırılmadan servis yapıyor. O gün, kahvelerin yanında, özenle hazırladığı kabak tatlısından da ikram ediyor. İşte o an anlıyorsunuz, daha tüm sandıklar açılmamış, kokular gökyüzüne karışmamış, Kumkapı'nın hikâyesi son bulmamış. Gelin Kumkapı'yı Nazaret Davityan ile birlikte gezelim.

"Müthiş bir çok kültürlü ortamın içindeydik"

Nazaret Davityan doğma büyüme

Kumkapılı. Kumkapı, Kapalıçarşı'ya yakın olduğu için komşu çocukları gibi kendisi de mesleğine çırak olarak Kapalıçarşı'da başlamış. Şu an Çuhacı Han'ın önde gelen mücevher ustalarından. Artık Kumkapı'da yaşamasa da yüreği Kumkapı ile çarpıyor. Sosyal medya yoluyla tüm Kumkapılı'ları buluşturduğu bir sayfanın da yöneticisi. Bu sayfa, süreç içinde öylesine bir hal alıyor ki, eşsiz bir fotoğraf albümüne, belgelere sahip oluyor.

Nazaret Bey, "Kumkapı'ya Özlem" sayfasının hikâyesini şöyle anlatıyor: "Kumkapı'nın insanları birbirinden koptu, dağıldı. Fakat hepsinin akli Kumkapı'da kaldı. Sürekli bize Kumkapı'yı soruyorlardı. Ben ve arkadaşım Hayk Durmaz da bu insanların özlemine dindirmek için fotoğraflar çekip, mail yoluyla onlara yollamaya başladık. İnsanlar çok mutlu oldular. Sonra da bu fotoğrafları "Kumkapı'ya Özlem" sayfasında yayınlamaya başladık ve bir anda çok büyük bir ilgiyle karşılaştık. İnsanlar kendi fotoğraf albümlerini paylaşarak, izlerini kaybettikleri çocukluk arkadaşlarını, komşularını bu sayfa aracılığıyla buldular." Bakımsız, zamana yenilmiş, yıpran-

mış evlerin sıralandığı kaldırımda oynayan çocukların bakışlarındaki yabancılaşma ve güvensizliği fark ettiğimde Nazaret Bey'e burada geçen çocukluğunu soruyorum. "Benim zamanımda Kumkapı'da hep aileler otururdu. Pencere, kapı önleri çiçeklerle bezenirdi. Akşamları kapı önlerinde insanlar hep birlikte oturur, kahve içer, sohbet ederdi. Sabahları da mutlaka herkes kapının önünü temizler, pırıl pırıl olurdu sokaklar. Evler hep cumbalıydı. Kumkapı dışı dediğimiz yerde de daha çok balıkçı aileleri otururdu. Müthiş bir, çok kültürlü ortamın içindeydik. Rumlar da çok yoğundu Kumkapı'da. Nişanca'da Kastamonu ve Yozgat çevresinden gelen aileler otururdu" diye anlatıyor.

"Gök Gürlemesinin Oğulları" anlamındaki Vortvots Vorodman Kilisesi ise Anadolu'dan gelen Ermeniler için ayrı bir değere sahiptir."

Kumkapı, İstanbul'un en eski yerleşim bölgelerinden. Bizans döneminde Kumkapı, *küçük iskele* anlamındaki *Kontoskalion* olarak anılır. Bu bölge Kumkapı adını Osmanlı döneminde alır. Semte adını veren Kumkapı, Marmara Denizi kıyısındaki surlarda yer alan beşinci kapıdır. Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u aldıktan sonra Rumların yoğun olarak yaşadığı bu bölgenin nüfusunu dengelemek için Anadolu'dan Ermenileri getirterek yerleştirir. Tarihi çok eskiye dayanan Patrikhane, semtin tam kalbinde yer alarak semti şekillendirmektedir. Fatih Sultan Mehmet, ilk önce Samatya'daki Sulu Manastır'ı Patrikhane ilan eder. 1461-1641 yılları arasında Patrikhane Samatya'da hizmet verir. 1641 yılında ise Türkiye Ermenileri Patrikhanesi, Samatya'dan Kumkapı'ya taşınır. Patrikhane'nin tam karşısındaki kapı Meryem Ana Kilisesi'ne açılır. Nazaret Bey ise bizleri daha da eskiye, Bizans'a kadar götürecektir, kilitli kapıları açacak, Bizans mahzenleri ve ayazma-

Nazaret Davıyan doğma büyüme Kumkapılı. Kumkapı, Kapalıçarşı'ya yakın olduğu için komşu çocukları gibi kendisi de mesleğine çırak olarak Kapalıçarşı'da başlamış. Şu an Çuhacı Han'ın önde gelen mücevher ustalarından.

larıyla buluşturacaktır. Meryem Ana Kilisesi'nin altında bir ayazma vardır ve aslında burası Bizans'tan kalma eski bir Rum Ortodoks Kilisesi'dir. Patrikhane Kumkapı'ya

taşınıncaya bu kilise Ermenilere verilir ve Patriklik Kilisesi mertebesine yükselir. *Gök Gürlemesinin Oğulları* anlamındaki Vortvots Vorodman Kilisesi ise Anadolu'dan gelen Ermeniler için ayrı bir değere sahiptir. Varto ve Lice depremleri sonrasında Varto, Muş, Siirt ve Bitlis'ten İstanbul'a göç eden evsiz Ermenilere kucak açmıştır. Günümüzde Vortvots Vorodman Kilisesi, aslına uygun olarak restore edilip, yeniden hizmete açılmış. İbadete açık olan kilise aynı zamanda Patrik Mesrop Mutafyan Kültür Merkezi adıyla kültürel etkinliklerin de mekânı konumundadır.

Semtin en önemli mekânlarından biri de Bezciyan Okulu'dur. Sementin hafızasında çok değerli bir yere sahip olan bu okul, kendi adına bir okul yaptırmayı çok isteyen Harutyun Amira Bezciyan'ın büyük desteğiyle yapılmıştır. Kendisi de Bezciyan Okulu mezunlarından olan Nazaret Bey, öğrencilik yıllarını hatırlıyor: "Çocukluğumda Bezciyan Okulu çok aktifti, üç yüz elli öğren-

cisi vardı. Yaklaşık yüz otuz öğrencisi var. Oysa biz çocukken bir sınıfta kırk kişiydik. Günümüzde temel derslere ek olarak konserva-

tuvara yönelik de bir çalışma yapılıyor. Öğrencilere ud, keman ve piyano çalması öğretiliyor. Okulumuzun derneği de oldukça aktif. Örneğin masa tenisi ekibi, yaklaşık yirmi senedir tüm yarışmalarda birinci oluyor. Bizim zamanımızla şimdiki arasındaki en büyük fark, öğrencilerin Kumkapı'dan değil, İstanbul'un çeşitli semtlerinden geliyor olması. Çünkü Kumkapı'da maalesef artık çok az sayıda kaldık."

"Kumkapı'da meyhane kalmadı. Günümüzdekilere restaurant demek daha doğru olur"

Kumkapı günümüzde artık sadece meyhaneleriyle biliniyor. Meyhanelere kimsenin yüz vermediği bu saatlerde eski meyhanecileri hatırlıyoruz. Nazaret Bey ilk gençliğinin meyhanelerini keyifle anlatıyor; "Kumkapı'da meyhane kalmadı. Günümüzdekilere restaurant demek daha doğru olur. Eskiden üç beş meyhane vardı.

Kumkapı'da merametçiler, Kapriyel Reis,
Merametçi Valantin ve Málvine
Foto arşivi Mehmet Üngör

Şimdiki gibi tüm meydan tıklım tıklım dolmamıştı. Örneğin *Kör Agop* namlı Agop İnciyan ilk meyhanesini denizin kenarında açtı. Tekneden bozma bir yerde balık çorbası yapar-

İlginç olan ise eşinin ve çok sevdiği kurt köpeği Zalim'in de bir gözünün kör olmasıydı. Hemen onun yanında *Minas Misisyan*'a ait *Minas'ın Kırathanesi* vardı. *Minas, Kör Agop*'un

meyhanesine rağbet olduğunu görünce kırathanesini meyhaneye dönüştürdü. Sonra *Yorgo'nun Yeri*, Beşiktaşlı Çamur Şevket'in *Kartallar Meyhanesi*, açıldı.

Başka da meyhane yoktu. Kumkapı'nın lakerdacıları da çok ünlüydü ve *Kör Agop*'un ağabeyi *Jiray* da köşede lakerda satardı. Bu meyhanelerin en önemli özelliği pencerelerinde perde olmasıydı. İçerisi gözükmezdi sokaktan. Meyhanenin böyle bir kültürü vardı. Üç

dı arkadaşlarına, kırlangıç çorbası çok ünlüydü. İnsanların hoşuna gittiğini görünce işini büyüttü. Sonra bir meyhane açtı. *Agop*'un bu kadar ünlü olmasında eşi *Marta*'nın yaptığı mezelerin payı çok büyüktür. *Kör Agop*'a kör denmesinin sebebi gerçekten bir gözünün kör olmasıydı.

Surp Asdvadzadzin
Ermeni Patriklik
Kilisesi

dört çeşit meze vardı ama hepsi çok özenilerek yapılırdı. Bunlar arasında en çok kalamar dolma, pilaki, karides salatası ve lakerdayı hatırlıyorum. Lakerdayı her meyhane kendi yapardı. Daha doğrusu tüm Kumkapı'nın evlerinde lakerda kurulurdu. Dışarıdan almak ayıp karşılanırdı. Çocukken tüm evlerden tütsülenmiş, tuzlanmış balık kokusu gelirdi.”

İyot ve balık kokusu gelen Kumkapı'dan bir zamanlar, *doğuş yortusu* öncesinde “*melkon, kaspar yev bağdasar*” şarkısını söyleyen çocukların sesleri de gelirmiş. Kumkapı'nın çocukları ellerindeki fenerlerle tüm kapıları çalar, karşılığında büyüklerden şeker ve para alırlarmış. Nazaret Bey geçmiş bayramları şöyle anlatıyor: “Bayramlarımız neşe içinde kutlanırdı. Pas-kalyada kiliseden çıkan tüm cemaat Kumkapı'nın çevresini dolaşarak ayinlerini yapardı. Komşularımızla büyük bir dostluk içindeydik. Müslüman komşularımızın kendi bayramlarında kurduğu sofralar, bizim bayramlarımızda ise çöreklerimiz ve dolmalarımız meşhurdu. Din ve ırk ayrımı kesinlikle yapılmazdı.” Bayramlar bittiğinde de Kumkapılılar beraber ve neşe içinde yaşamın yollarını bulmuşlar. Akşam yemekleri çabucak yendikten sonra

Süt ve süt ürünleri ile meşhur Boris'in Yeri

doğruca sinemaların yolu tutulmuş. Kumkapı bir zamanlar yazlık sinemalar semtiymiş. Sekiz tane yazlık sinemaya ev sahipliği yapmış bu küçük semt. Her ne kadar hiçbir filmi sonuna kadar bitiremeden, annelerinin kucağında evlerine götürülen çocuklardan birisi olsa da, Nazaret Bey yazlık sinema günlerini hiç unutmamış: “Kumkapı’da sekiz tane sinema vardı. Kadırga Işık Sineması, İncirdibi İnci Sineması, Azak yazlık-kışık Sineması, Nişanca Nil yazlık-kışık sineması, Hisardibi Akçınar Sineması, Langaba Başar Sineması, Yenikapı Gar ve Ulus Sinemaları. Nil Sineması’nı çok iyi hatırlıyorum. Çünkü çok şıktı. Balkonlu ve localıydı. Akşamları her zaman sinemaya giderdik. Evlerimiz de çok yakındı. Ertesi gün de toplanır, bir evvelki gecenin filmi hakkında konuşurduk.”

Kumkapı’nın eğlenceleri sadece yazlık sinemayla kalmamış. Birbirinden ünlü kalender meyhaneleri, sinemaları, renkli bayram günleri yaşayan Kumkapılı’ların piknikleri de meşhurmüş. Hiçbir pikniği kaçırmayan Nazaret Bey anlatıyor: “Bezciyan Okulu’nun ve Gençlergücü futbol takımımızın yararına olurdu pikniklerimiz. Annelerimiz dolmalar, börekler hazırlar, Florya’ya, Polonezköy’e giderdik.

Kınalıada’da sürdürmeye çalışıyoruz.”

“Agavni Demirciyan o günlerden kalan son merametçi”

Çirozluk uskumruların, Kumkapı’dan Yeşilköy’e kadar balıkçı evlerinin balkonlarını süslediğini düşünelim. Marmara’dan torik çıkıyor, istavritin, tekirin yüzüne kimse bakmıyor. Kumkapı’nın herhangi bir kıyısından elini soksan midye tutuyorsun. Tavadaki balık

kokusu tüm Kumkapı’yı kaplıyor. Deniz küsmemiş daha. Sabah çaylarını en güzel balıkçı kahveleri demliyor. Merametçiler de yanı başımızda. Ucundan kıyısından yetiştiği o günleri şöyle anlatıyor Nazaret Davityan: “Balıkçıların ağlarının kazanlarda boyanıp, yırtık ağların onarılması işine ‘merametçilik’ denir.

Ama mutlaka her on beş günde bir tüm Kumkapılı’lar Ereğli’ye pikniğe giderdik. Tabii Ereğli Kumkapı’ya çok uzak, fakat yolun nasıl geçtiğini anlamazdık. Birimizin elinde tef, diğerinin elinde darbuka, şarkılar söyleyerek giderdik. Şimdilerde bu piknikleri ve adetlerini

Kumkapı’nın Ermeni balıkçıları da bu işi yapardı, balıkçıların eşleri de. 1928 doğumlu Agavni Demirciyan o günlerden kalan son merametçi. Balık çok tükettiği için uzun yaşadığını söyler. Yaşadıkları, gördükleri ve anlatımı ile tam bir Kumkapılı’dır. Mesela biz Arbo Reis derdik, “Yooo, ona köylünün Arbo denir” diye düzeltirdi. Reislerin hepsinin bir lakabı olduğunu söylerdi. Kalafat yerinde doğmuş ve sonrasında Kömürcü Sokak’ta oturmuş. On yedi yaşında “meramet” ile tanışmış ve yirmi yıl ağlarla yaşamış. Maalesef evlenmek kısmet olmamış. Eniştesinin deniz üzerinde Çöplük Palas adlı bir meyhanesinden bahsedirdi. O anlatırken sanki ben yaşıyordum, çünkü ben ne Kalafat yerini ve ne de o günleri görmüştüm.”

Kumkapı’da bugünlerde hummalı bir çalışma var. Patrikhaneye bağlı *sıra evler* restore edilip otel olarak hizmet vermeye hazırlanıyor. Bezciyan Okulu çağdaş bir okul görünümünü almış, okulun derneği eksiklerini tamamlamış. Kilise ve Patrikhane çok bakımlı, cemaatini karşılamaya her zaman hazır.

Ne var ki, Kumkapı sokaklarında dolaşırken çevreye baktığımda, cemaate özgü insanlardan çok Suriyeli, Etiyopyalı ve Somalili insanları görüyorum. Kumkapı’yı hüzünlü bir sis içinde geride bırakıp uzaklaşırken, bu görüntünün, saatlerce Kumkapı sokaklarında dolaştığımız Nazaret Bey’in yüzüne, davranışlarına hatta ses tonuna nasıl da yansıtıldığını düşünüyorum.

Edip Cansever’in *Mendilimde Kan Sesleri* adlı şiirindeki şu dizeleri geliyor aklıma; “...İnsan yaşadığı yere benzer O yerin suyuna, o yerin toprağına benzer Suyunda yüzen balığa Toprağını iten çiçeğe Dağlarının, tepelerinin dumanlı eğmine benzer...”

Aarhus Anlatısı

Danimarka'nın ikinci büyük kenti Aarhus'dayız. Aarhus 2017'de Avrupa Kültür Başkenti olmaya hazır bile. İşgal Müzesi, bugünkü odağımız. Farklı bir perspektiften bakıyoruz Holokost'a. Bir Danimarkalının gözlerinden...

Cocukluk arkadaşım ile el ele gezecektik Aarhus'u, liman-
dan başlayarak yol boyu ya-
kalarında, göğüslerinde ko-
caman "ASK ME" (bana sor) kokartları taşıyan her yaşta insan... Soruyoruz, "Size ne soralım," diye...
"Aarhus ile ilgili her şey..." şeklindeydi yanıt.

Bu yıl 2017'de Avrupa Kültür Başkenti toplantısı, burada Aarhus'da yapılacaktır. Limanın yanı başında toplantının yer alacağı modern ve son derece sade bir yapıt. Aylar öncesinden bütün halk örgütlenmiş bile, gençlerle yaşlılarla. Gönüllü olarak birer danışma noktası, 2013 nüfus sayımında 320.000 kişi var Aarhus'ta. Danıştıklarımızın büyük çoğunluğu da emekli, hayli yaşlı emekliler. "Neden bu işi yapmaktasınız?"

"Çünkü ancak bu şekilde kendimizi faydalı hissedebiliriz..."
İlk uğraşımız merkezdeki en büyük meydanda bulunan Aarhus Katedrali. Ülkenin en uzun ve en yüksek kilisesi... Denizcilerin koruyucusu, Aziz St. Clement'e adanmış, 1.200 kişilik kapasitesiyle.

900'ler civarında inşa edildiği biliniyorsa da, yöredeki Jutland Krallığı'na ait pagan Viking Mezarlığı'nın da aynı esnada yer aldığı tahmin ediliyor. Aarhus (Orhus diye okunuyor) Danimarka'nın, başkenti Kopenhag'dan sonra en büyük ikinci kenti, bir liman

kenti. Aynı adı taşıyan nehir, şehrin ta kalbinden akıyor ve denizle buluşuyor. Jylland⁽¹⁾ Yarımadası üzerinde. Dümdüz bir alan, verimli ve ormanlık bir bölge... Tarım ürünleri ihracatında olduğunca, ülkenin demir-çelik, kömür ve diğer madenlerin ithalatında ise önemli bir liman.

Liman - Katedral ve İşgal Müzesi birbiri ardı sıra ziyaret noktalarıydı, yolumuzun üzerinde.

1856-57'de inşa edilmiş şehrin eski belediye binası ve polis karakolu. II. Dünya Savaşı sıralarına kadar... İşgal Müzesi bize ne anlatacak derken... Zaten oradaydık! Mesafeler gerçekten çok kısa, adımlama mesafeleri...

9 NİSAN 1940

Alman Birlikleri Danimarka sınırını geçti. Bir direnişle karşılaştılar şüphesiz ve anında 16 asker öldü. Danimarka Hükümeti, bu eşitlikçi mücadeleye hemen son verilmesini emretti. Hitler'in amacı, ırkçı üstünlük teorileriyle "Yeni bir Avrupa Düzeni" kurmak iken...

Danimarka bir istisna olacaktı. "Barışçıl İşgal" konusunda çokça konuşuldu... Danimarka halkı, Almanların ülke-lerini işgal ederken "kötü niyet" taşımadıklarına inanmışlardı. Almanlar,

**Savaş zamanı, kıtlık zamanı
Ayakkabılar ahşap
ve balık derisi**

Danimarka direniş hareketinin tüm silâh ve cephaneleri İngiltere'den sağlanmakta idi. Metal kaplarda paketlenmiş olarak boş, terk edilmiş alanlara havadan ulaştırılmıştı.

Veda mektubu

Danimarka'nın tarafsızlığına ve yönetimine saygı göstereceklerini söylemişti. Bir "gösteri işgali" söz konusuydu. Hitler için Danimarka, gelecekte, savaş kazandığında, Nazi Avrupa'sı için bir rol model olacaktı. Aynı zamanda da Almanya, Danimarka'dan gıda gereksinimlerini temin etmekte iken... İşgal esnasında, Danimarka Hükümeti görevini muhafaza etti. Aynı şekilde parlamento, hukuk mahkemeleri ve yürütme de işlerlikteydi - polis, ordu ve donanma... O günlerde Kral Christian X, saygın bir davranış çerçevesinde barış çağrılarını sürdürdü. Katedralin önünde kentin en büyük heykeli, çok sevilen o krallarına ait. Bir Danimarkalı

anlattı: "Hayır, o göğsüne Davud'un sarı yıldızını takmadı..." Ama o, her gün beyaz atının üzerinde kenti tek başına dolaşmış. Nazilerden biri sormuş: "Neden kralınız yakın korumalar ile dolaşmıyor," diye... Danimarkalı şöyle yanıtlamış, "Biz bütün halk onu - kralımızı korur..."

Neden ağlıyorsunuz?

İşgal öncesi Belediye Binası iken, sonrasında da Jutland Gestapo merkezi olarak kullanılmış. Savaş sonunda da çevrede bombardımanlarla yıkılan binalar gibi o da hayli nasibini almış. Binaya varınca... Girişin hemen sağında... Besbelli bir hücre...

İçeri giriyorum... Ama orada hapisane yatağının üzerinde hıçkırarak ağlayan bir adam... Adeta kamburlaşmış sancısından.

En azından teselli etmeyi arzuluyorum... İçeri girdim, adamın yanına oturdum, hapisliğin yatağına.

"Neden ağlıyorsunuz?"

Yatağın tam karşısındaki yazı masasını gösteriyor ve diyor ki...

"O, 1943'te burada son gecesini yaşadı. Bir karısı ve iki çocuğu vardı. Ailesine bu mektupta yazdığı son satırlarla veda etti, bu hücrede... Almanların ilk kurşuna dizdikleri Danimarkalı oldu, o..." "Akrabanız mıydı? Siz o günleri yaşadınız mı? Arkadaşınız mıydı? Onu tanıdınız mı?"

Bildik bir soru yağmuruna tutuyorum, hıçkırıklarını sürdüren adamcağızı...

"Hayır, akrabam değildi. Onu tanıyıyorum bile. Ama sadece bizim kasabamızdandı. Onlar direnişçilerimizdi. Bütün dünya bizi Almanlarla işbirliği içinde zannederken... Kasabamızın gençleri direndiler, Nazilere karşı savaştilar ve onurumuzu kurtardılar..." derken gözyaşları hala seller içinde.

"Direnişçiler onurumuzu kurtardı" diyerek ağladı...

1940 - 1945 Danimarka'nın işgal yılları

1940'ın baharında Almanlar Danimarka, Norveç, Fransa, Belçika, Lüksemburg ve Hollanda'yı işgal eder.

Aynı esnada Winston Churchill Britanya Başbakanı seçilir. Mayıs ayında da Polonya'nın Oswiecim kenti yakınında Auschwitz Ölüm Kampı kurulur. Haziran ayında İtalya, Fransa ile Britanya'ya savaş ilan eder.

Ağustos'a gelince... Almanya - İtalya tahkimindeki Romanya, Elie Wiesel'in doğum yeri Sighet kasabası dâhil olmak üzere kuzey Transilvanya bölgesini Macaristan'a terk etmek zorunda bırakılır. Güz vaktinde ise, Macaristan, Romanya ve Slovakya, AXIS adını taşıyan Alman-İtalyan İttifakı'na katılırken Almanlar, işgal altındaki Polonya'da bulunan gettoları kapatmaktaydılar. Gettolardakileri en süratli şekilde ölüm kamplarına nakledecekler...

Böylesine iken II. Dünya Savaşı'nın 40'lı yıllarındaki atmosfer.

Az bilinen bir şeydi Danimarka'nın Aarhus Kenti ziyaretimizde keşfettiğim. Norveç Fiyordları'nın ihtişamına tanık olacakken, aynı esnada Dan Halkı'nın fedakârlığına da şahitlik edecektik. Üstelik ilk elden... İşgal Müzesi'nde. Kentin tarihi merkezinde, Latin Mahallesi'nde...

Müzenin odağı savaş... Kentin bombardımanı, 1944'te Liman'daki büyük patlama, muhbirlerin faaliyetleri ve genelinde bütün sivil ve üniformalı direniş hareketi. Tüm bunlar esnasında yerel halkın yaşamı: Kıtliklar, karartmalar... Tarihi binada bulunan müzede sorgulama ve işkence yerleri sergi alanı olarak kullanılmakta: Savaş esnasındaki olayların öykülerini anlatmakta.

Hücrelerde özgün detaylar... Kullanılmış işkence aletleri...

Sergide, üniformalar, silahlar, mayınlar, araçlar, çeşitli evrak ve Almanca, İngilizce ve Danca propaganda malzemeleri. 1940-1945 dönemine ait ayrintılar, halkının acılarının adeta canlı kanıtları...

İşgal Müzesi gönüllüler tarafından işletiliyor, gezdiriliyor...

(1) Jutland veya Yüzen Yarımadası

Papaz Patrick Debois ve İsraili sanatçı Mira Maylor

GUATEMALA'DA

"SANAT ARACILIĞIYLA HOLOKOST'U ANMAK"

Yahad-In Unum teşkilatı tarafından oluşturulan "Guatemala Holokost Müzesi"nde Holokost, sanat aracılığıyla anılıyor. İki Holokost kurtulmuş torunu Yahad-In Unum'un kurucusu ve başkanı Katolik Papaz Patrick Debois ve İsraili sanatçı Mira Maylor- birlikte çalışarak olağanüstü bir serginin olağanüstü bir mekânda (orta Amerika'daki tek Holokost müzesi) "Museo de Holocausto in Guatemala"da sergilenmesini sağladı.

Yahad-In Unum yöneticisi Marco Gonzales'e göre: "Şiddetin sıradan bir olay olduğu bir ülkede, 'kayıtsızlığın sonuçlarının nelere sebep olduğunu' öğretmek, böylesi bir toplumun değişiminde anahtar rol oynayabilir."

Dikenli teller, temerküz kampları ve bir zamanlar etkin olup artık varlığı silinmiş Yahudi toplumlarının haritalardaki ayrıntılı görüntüleri ABD, Avrupa ya da İsrail'deki herhangi bir Holokost müzesinde sergilenebilirdi. Ancak, orta Amerika'daki ilk ve tek Holokost müzesinin hikâyesi, Holokost trajedisinin içinde yer alan insanlığın hikâyesi kadar derin ve olağanüstü.

Müze, (ismi İbranice ve Latince kelimelerden oluşmuş) Yahad-In Unum teşkilatı tarafından gerçekleştirildi. Yahad-In Unum, II. Dünya Savaşı sırasında Nazi ölüm birlikleri (özellikle Einsatzgruppen) tarafından Sovyetler Birliği'nde öldürülmüş Yahudi ve Roman kurbanların kitle mezarlarını saptamak amacıyla 2004 yılında Fransız Roman Katolik Papazı Patrick Desbois tarafından Paris'te kuruldu. Teşkilat bugüne kadar, araştırmacılar ve kurbanların aileleri için paha biçilmez bir kaynak teşkil edecek, 3.000'den fazla kitle imha mekânı tespit edip belgeledi.

İkinci Dünya Savaşı sırasında, Rava Ruska'daki Nazi esir kampına gönderilen bir Fransız askerin torunu olan Desbois, 2002 yılında Ukrayna'ya büyükbabasının tutuklu olduğu yeri görmeye gitti. Yaklaşık 10.000 Yahudi'nin öldürüldüğü böyle bir yerin varlığından Rava Ruska'da hiç kimsenin haberinin olmaması Desbois'yi şaşkına çevirdi. Yaptığı birkaç ziyaret ve onlarca video kayıtlı söyleşinin ardından, unutulmuş binlerce kurbanın işaretlenmemiş orman mezarlarını keşfetti. Patrick Desbois: "Fark ettim ki, orada birer hayvanmışçasına bırakılmışlardı. Bu gerçeğe yüzleştüğimde yaşadığım şoku anlatmam çok zor."

Desbois daha sonra bütün dünyada ses getiren "A Holocaust of Bullets: A Priest's Journey to Uncover the Truth Behind the Murder of 1.5 Million Jews" (Kurşunların Holokost'u: 1,5 Milyon Yahudi'nin Ölümünün Ardındaki Gerçeği Arayan Bir Papazın Yolculuğu) isimli kitabını yazmaya koyuldu.

Sanat evrensel bir dildir

14 Kasım 2016 - 28 Şubat 2017 tarihleri arasında yer alan sergi, yine bir Holokost kurbanı torunu olan İsraili sanatçı Mira Maylor ile Peder Patrick Desbois'nın tesadüfen Los Angeles'da karşılaşmalarının sonucu olarak oluştu. "Şahsından ve yaptığı işten çok etkilendim," diye açıklıyor Maylor. "Peder Desbois, sanatıma gerçekten bağlandı ve bana, sanatımın, yaptığı işe çok uyumlu olduğunu söyledi - ki ben de bunu görebiliyordum. İşbirliğimiz böyle başladı. Bunun hoşgörüsü, şefkat ve insanlığın geliştirilmesinde önemli bir araç olduğuna inanıyorum."

Mira Maylor çalışmalarında sözcüklerden kaçınıyor. Sanatçının eserleri, 'felaket, yaşam ve ölüm ve ahlakın anlaşılması güç sınırları' mesajını ilettiği demir, tahta, cam ve pislik gibi temel malzemelere dayanıyor.

Örneğin, sergide yer alan ve Mira'nın (ahşap bir kutuda resmettiği, mutlu / üzgün bir ka-

dının yüzünü elleriyle gizlediği) en çok beğenilen eserlerinden biri olan 'Dark Cover'. Bu 'esrarengiz' çalışma, "ahlakın anlaşılması güç sınırları" nı herhangi bir şiddet olayının, özellikle Holokost'un merkezi olan bir kavramı - tasvir etmekte.

Müze ziyaretçilerinin çokça ilgisini çeken bir diğer eser ise, birbirine yöneltilmiş iki tabanca.

Kristal içine yerleştirilmiş bu iki kırmızı tabanca, optik bir yanılsama ile sonsuzluk hissi uyandıran aynalarla desteklenmiş olarak ışıklı bir kutu içinde sergilenmekte. Çalışma, hiç bitmeyen şiddetin anlamsızlığını temsil ediyor.

Yüksek oranda fakirlik, suç olayları ve yaygın uyuşturucu ticaretinin günlük yaşamın bir parçası olduğu bir toplumda gençlere, özellikle okulda olanlara, şiddet karşıtı mesajların verilmesi hayati önem kazanmakta.

Mira Maylor'un eserleriyle birlikte müzede, Yahad-In Unum'un "Holocaust by Bullets" araştırmalarının bir parçası olarak Doğu Avrupa'da öldürülen Yahudileri ve Romanları belgeleyen

fazla insanın öldüğü Guatemala Sivil Savaşı'na atfen. "Belki klişe olacak ama, 'sanat evrensel bir dildir ve her sınırı aşar'. Ümit ederim ki, burada sergilenen insanlık, şiddeti terk etmede kişilere ilham kaynağı olur."

Guatemala City'deki müzenin inşasını denetleyen Guatemala doğumlu, Yahad-In Unum yöneticisi Marco Gonzales de aynı ümidi paylaşıyor. Yeni kabul edilen ve Eğitim Bakanlığı'nın da uyguladığı kanuna göre, ulusal düzeyde, Guatemalalı öğrencilere verilecek Holokost eğitimine istinaden Gonzales şunlara dikkat çekiyor: "Holokost'un bu kadar yakın bir zamanda gerçekleşmiş ve bu kadar geniş bir şekilde araştırılmış olması, aslında Holokost'un reddedilememesi için bir fırsat. Latin Amerika'da, özellikle Guatemala gibi şiddetten mustarip ülkelerde kötülüğün, bir insandan diğerine nasıl bulaşabileceğini, kayıtsızlığın nelere sebep olabileceğini öğretmek, şiddet toplumunun değişmesinde anahtar rol oynayabilir."

Gonzales'e göre, YIU ve Guatemala Eğitim Bakanlığı arasındaki bu ortak girişim ve yakın işbirliği çalışmaları çok ümit verici. "Çocuklar çok ilgili. Çoğunun Yahudi ya da Yahudi halkı hakkında hiçbir bilgisi yok. Hıristiyan olduklarından, Yahudilerle ilgili bilgileri İncil'de yer alan kısımla sınırlı. Ancak bizler, 2000 yıllık Yahudi tarihi, savaştan önce Avrupa'da yaşanan antisemitizm vs. hakkında onları bilgilendiriyoruz. Aynı zamanda çocuklara nefretin ve ırkçılığın tehlikelerini anlatarak kendi toplumlarında bunu önlemenin önemini anlamalarını sağlamaya çalışıyoruz."

Guatemala Yahudi Cemaati Başkanı Yehudi Sabagh, Guatemalalı 6.000 küsür öğrencinin şimdiden müzeyi ziyaret ettiğini ve "daha hoşgörülü ve gelişen bir Guatemala"ya vesile olacağını umduğunu belirtti.

İsrail'in Guatemala maslahatgüzarı Yoav Katz da onaylayarak fikirlerini şöyle belirtiyor:

"Holokost'tan alınacak derslerin evrensel olduğuna inanıyoruz. Bu kapsamda İsraili bir sanatçının - Mira Maylor'un eserlerini sergilemek üzere Guatemala'ya gelişinde birlikte çalışmaktan onur duyuyoruz. Mira çalışmalarıyla herkesin ruhuna dokunmakta ve paylaştığı evrensel dille, böyle olayların tekrar gerçekleşmemesi için yardımcı olmaktadır."

Çeviri: Gila Erbeş

Guatemalalı 5 fotoğrafçının özgün fotoğrafları da sergilendi. Bu iki sanat sergisi sadece kültürel sınırları birbirine bağlamakla kalmıyor; güç ve acı barındıran bu görsel zenginlikle aynı zamanda farklı dinleri ve coğrafyaları da birbirine bağlıyor.

Gelecek için dersler

Gerek Debois gerek Maylor, müzenin vermek istediği mesajın tüm ziyaretçilere, özellikle de gençlere ulaşmasını ümit ediyor ve böyle bir müzenin önemini Guatemalalılar tarafından fark edilmesini istiyorlar.

"Holokost'un tarihî trajedisini ayrıntılayan böyle bir müze, savaştan çok çekmiş Guatemalalılara hitap edecektir" diye açıklıyor Maylor, 1954 - 1996 yılları arasında gerçekleşen ve 200.000'den

2007 yılından itibaren sektörde yer alan kuruluşumuz, **joyevents** markası, yeni kadro ve yapılanmasıyla birlikte düğün ve davet sektörünün öncü kuruluşlarından biri haline gelmiştir.

Her geçen gün daha da büyüyerek başarılarına yenilerini ekleyen kuruluşumuzun amacı, sizlerin en özel günlerinde hayallerinizi gerçeğe dönüştürmek ve unutulmaz bir iz bırakmaktır.

MERKEZ
Köybaşı Cd. Mübaşir Sk. No:12 Yeniköy-Sarıyer /İSTANBUL
Tel: 0212 262 67 77 – GSM: 0532 373 65 49

www.joyevents.net

ŞUBE
Atatürk Mh. Bandırma Cd. Çiğdem Apt. No:101 Karesi/BALIKESİR
Tel: 0266 244 22 50 – GSM:0532 492 54 30

 [joyeventswedding.yenikoy](https://www.instagram.com/joyeventswedding.yenikoy)

Mısır'da bulunan lahitin sırrı

**MISIR'DA
YAPILAN
ARKEOLOJİK
KAZILARDA
BİNLERCE
YILLIK BİR
MUMYA
BULUNDU...**

Geçtiğimiz Eylül ayında İspanyol arkeologlar Mısır'ın güneyindeki Luxor bölgesinde, 2500 yıllık bir mumyayı gün ışığına çıkardıklarını açıkladılar. Mumyanın çok iyi durumda olduğunu söyleyen arkeologların şefi Myriam Seco Alvarez, mumyanın lahdinin, eski Mısırlıların tanrısal sembolleri ile rengârenk süslenmiş olduğunu anlatırken, bu tanrıların; tanrıça İsis, kanatlı tanrı Nephtys ve tanrı Horus'un dört oğluna ait betimlemeler olduğu bilgisini verdi. Mezarlar büyük ihtimalle M.Ö 1075 - 664 yıllarına ait, Kahire'nin 700 km. güneyindeki, Nil Nehri kıyılarındaki, Luxor'un "Pazar" bölgesinde bulunuyor.

Mumya, yapışkan keten bantlarla sarılmış ve ya-pıştırılarak sağlamlaştırılmış. Mumyanın içinde bulunduğu lahit ahşaptan yapılmış olup, savaşçı Kral 3. Tutmos'un mezarının yanında yer almakta. Mısır Eski Eserler Bakanlığı, mumyanın, o devrin bir asili ve sarayın önemli hizmetkârlarından biri olan Amenrenef'e ait olabileceğini tahmin ediyor. Firavun 3. Tutmos, tarihte cengâver bir firavun olarak tanınır. Bazı tarihçi-

ler ona, "Mısır'ın Napoleon'u" lakabını takmışlardır. Tutmos, 18. Hanedanın 6. Firavunu'dur. Onun döneminde yaklaşık 50 mabet inşa edilmiştir. Devrinde Mısır'ın en önemli mimarları ve inşaat ustaları bu yapıların oluşmasında etkin rol aldılar. Bilindiği gibi antik Mısır'da başlayan Mumyacılık, ölmüş olan insanların iç organlarını tahnit ederek, bedenlerini sonsuza kadar, dağılmadan muhafaza edebilmek için yapılmış bir işlemdir. Mumyacılık zanaatı, M.Ö 4500 yıl öncesine dayanmaktadır. Luxor şehri, yarım milyon nüfusa sahip olup, Nil'in kıyılarında kurulmuş bir yer. Bu bölgede firavunlara ait çok miktarda tapınak ve mezarlar günümüze kadar ulaşabilmiş. Bu tarihi zenginlikler, 2011 yılında isyanlar sonucu makamından indirilen Hüsnü

Mübarek döneminden sonra, gerici Müslüman halk tarafından büyük zarara uğratılmış, hunharca tahrip edilmiş, bazıları ise tamamen yıkılmıştır.

Kazılar, 2008 yılında başlamış olup, Mısır Antik Eserler Bakanlığı ve İspanya'nın Seville kentinde bulunan "Santa İsaibel Güzel Sanatlar Akademisi"nin ortak çalışmaları neticesinde gerçekleştirilmektedir.

Atlantik Okyanusu'nun dibindeki piramit

**PORTEKİZ
KIYILARINDAKİ
ATLANTİK
OKYANUSU'NUN
ORTALARINDA,
DENİZİN ALTINDA
20.000 YILLIK BİR
PİRAMİT BULUNDU...**

Portekiz'deki yetkililerin son aylarda yaptıkları bir açıklamaya göre, Atlantik Okyanusu'nun dibinde çok büyük bir piramit keşfedildi. Keşfi yapan Diocleciano Silva, piramidin Sao Miguel ile Azor Adaları arasındaki Terceira bölgesinde bulunduğunu açıkladı. Piramidin, mükemmel bir durumda olup, çok iyi hesaplanarak inşa edilmiş olduğu tahmin ediliyor. Günümüzün dijital teknolojisi ile ölçümleri alınan piramidin, 60 metre yüksekliğinde olup, 8.000 metre karelik bir alan üzerinde yükseldiği tespit edildi. Eldeki verilere göre, bu piramidin insan yapısı olup olmadığı halen araştırılıyor.

Atlantik'in ortasında bulunan bu piramidin yaklaşık 20.000 yıllık olduğu tahmin ediliyor. Bu dönemin ise, son Buzul Çağının sonunda, buzların erimesinin en yüksek döneminde, 20.000 yıl önce olabileceği düşünülüyor. O dönemde ise bu piramidi inşa edebilecek insanların orada var olup olmadıkları ise meçhul...

Portekiz Deniz Kuvvetleri, henüz Piramidin kökenini bulabilmiş değil. Belki de o yüzden, 2012 yılının

sonuna kadar bundan hiç söz edilmedi. Ayrıca bu bölgenin volkanik etkinlik altında olduğu göz önüne alınacak olursa, bu buldukları külenin belki de piramit olmaması ihtimal dâhilindedir. Doğruluğu ispat edilmeden, iddiada bulunmak ise çok mantıklı değildir.

Portekiz'e ait Arkeoloji Birliği'nin yaptığı araştırmalara göre, Azor Adaları'nın olduğu bölgede bulunan Pico Adası'nda, Portekiz'e binlerce yıl evvel gelip yerleşen insan topluluklarının izlerine rastlanmıştır. Bir ihtimaldir ki, bu piramit belki de o medeniyetler tarafından yapılmış-

tır. Belki de bu piramit insan yapısı değildir?

Azor Adaları, çok ilginç bir bölgede olup 9 volkanik adanın yan yana dizilmesinden oluşmuştur. Lizbon'un batısından 930 mil uzaklıkta bulunmaktadır. Bu adalar Kuzey Amerika, Avrasya ve Afrika tektonik tabakalarının arasında durmakta olduğundan, bu piramidin faal volkanik özellikler taşıyan tabakalardan oluşmuş bir yükselti olabileceği de var sayılmaktadır.

Bunun yanı sıra, aynı bölgede iki piramidin daha olduğu ve Mısır'daki piramitlerle olan bire bir benzerlikleri de akılları karıştırmaktadır. Yakın bir gelecekte bu piramitlerin doğal bir oluşum mu, yoksa tarihin gizemli sayfalarına gömülmüş, bilinmeyenleri mi bağrında taşıyıp taşımadığının anlaşılması umut edilmektedir. Keşfedilmesine değin, bu soru işaretleri hala boşlukta asılı kalmış durumda...

HAMSA

HAMSA DUASI

“Bu kalbe hüznün uğramasın
Bu kollar zorluk kaldırmasın
Bu kaşlar çatık olmasın
Ruhum şükran barış ve neşe ile dolsun.”

Fatima'nın

Eli Başarılı futbolcu Maradona 1998 yılında, ülkesine Dünya Kupasını getiren eliyle attığı gol sonrası “O benim elim değil, Fatima'nın Eli idi” şeklinde yaptığı açıklamayla herkesi şaşırtmıştı.

Tasarımcılara takıda, kıyafette, süslemede ilham olan, özellikle kadınların benimseyerek kullandıkları ve ona yüklenen anlam sayesinde popüleritesini hiç kaybetmeyen bu sembolün anlamını tanıyalım istedik...

Tanrıçanın sembolleri çağlardan beri süregelen, yaşamın her anında, dinde, kültürde ve doğada form değiştirmiş olmakla birlikte, özündeki sırrı taşımaya devam etmiştir. İshar'ın Eli, İnannan'nın Eli, Venüs'ün (Afrodit'in) Eli, İsis'in Eli bunlardan bazıları... 'Açık El' sembolizmi eski dönemlerde "Tüm Tanrıçaların Eli" olarak kullanılmış, bilhassa Mezopotamya'da önemli yere sahip olmuştu. Tanrıçanın kutsamasını, korumasını, bereketini, sihri kısacası tüm dış prensiplerini açığa çıkarmayı sembolize eder. Finikelilerin tanrıçası Tanit'in elinin, nazardan koruduğuna ve iyi şans getirdiğine inanılmıştı.

Hamsa (el sembolü) Ortadoğu'daki kültürlerde uğur, bereket, şans ve mutluluk sembolü olarak kullanılırdı. Gümüş, altın kolye, takı, duvarlara asılan figür olarak yaklaşık 3.000 yıldır Anadolu'da ve Ortadoğu'da görülüyor.

Elin ortasındaki, Mısır geleneğinden kalma Horus'un gözünün, ya da "Her şeyi gören gözün" şans getireceğine ve nazarı uzaklaştıracağına, kem gözlerden insanları sakınacağına inanılırdı.

Elin ortasındaki üç balık, bereket sembolü...

Genellikle elin çeşitli taraflarına dualar da yazılırdı. Bu eli taşıyan kişilerin şanslarının açılacağı, nazar gelmeyeceği, bereketlerinin artacağı çok yaygın bir inanıştı.

İslam kültüründe "Fatıma Eli" diye bilinen figür Yahudi kültüründe de "Abla Meryem'in Eli" (Sister of Moshe Rabenu) diye bilinir. Meryem (Miryam), Hz. Musa'nın ablasıdır. Yahudi, Hıristiyan ve Müslüman araştırmacılar Hamsa'yı birçok değişik şekilde tanımlıyorlar. Üç din için de muska anlamı taşıdığı, nazardan koruduğuna dair inanışlar var.

Hıristiyanlıkta, bilhassa Hıristiyanlığın ortaya çıktığı ve yaygınlaştığı dönemlerde Tanrı'yı (eril enerjiyi) sembolize etmek için fallus yerine kapalı (yumruk şeklinde) el, tanrıçayı sembolize etmek için de, açık el kullanılmaya başlanmış. İnanışa göre Hz. Meryem İsa Mesih'i doğuracağı sırada tuttuğu dal bir el şeklini almıştır.

Yahudi kültürüne göre bu 5 parmak, Tora'nın 5 kitabını sembolize eder. Elin sağ ve sol parmakları yanlara dönüktür. Diğer üç parmaksa dikeydir. Aynı zamanda Kabalist bir sembol

de olan Hamsa, Yahudi sanatında birçok dalda sembolize edilir. Günümüzde Hamsa, Yahudiliğin ve İsrail'in sembolü olarak anılır.

El simgesi, İslam'a göre en kutsal iki kadın olan Hz. Fatıma ve Hz. Meryem'in sembolüdür. Hz. Fatıma, Hz. Muhammed'in Hatice Ana'dan olan ve soyunun sürdürdüğü kızıdır. Erkek evladı olmadığı için soyunun devam etmeyeceği söylentilerine karşı, Hz. Muhammed'e Kevser Suresi'yle, soyunun Hz. Fatıma ile devam edeceği müjdelenmiştir. O Fatıma'nın yeri çok özeldir. Peygamber bir hadisinde şöyle buyurmuştur: "Kızım Fatıma, bedenimin bir parçasıdır, gözümün nurudur, kalbimin meyvesidir, bedenimdeki ruhumdur, insan şeklinde bir huridir. İbadet mihrabında ayağa kalktığında yıldızlar yeryüzündekilere nur saçtığı gibi, onun nuru da gökteki meleklerle öyle nur saçar."

Bunun yanı sıra el, Hz. Muhammed'in amcası Abbas'ın simgesi olarak da kullanılmıştır. Hangi anlama gelirse

İslam kültüründe “Fatıma Eli” diye bilinen figür Yahudi kültüründe de “Abla Meryem’in Eli” (Sister of Moshe Rabenu) diye bilinir. Meryem (Miryam), Hz. Musa’nın ablasıdır.

gelsin, bu simgenin nazarlık olarak insanları kötülöklere karşı koruyacağına inanılmıştır.

Kapı girişlerinin üzerine kötölöklere ve kem göze karşı koruma amacıyla işlenen motif, biçimsel olarak Arapça harflerle “Ya Allah” yakarışını anımsatmaktadır.

Arapçada beş rakamının okunuşu olan “Hamse” ismi ise, el sembolündeki parmakların sayısını sembolize etmektedir. Hamse’nin uğuruna inanılır çünkü eldeki parmaklardan başparmak Hz. Muhammed, işaret parmağı Hz. Ali, orta parmak Hz. Fatma diğer iki parmak ise Hasan ve Hüseyin’i temsil etmektedir. Müslümanlık için önemi olan bu isimleri tek bir sembolde birleştirmiştir. Bu anlamıyla ele, Pençe-i Ali Aba denilmektedir. El motifinin, Hz. Muhammed ve onun ailesine duyulan sevginin bir işareti olarak mezar taşlarına işlendiği de belirtilmektedir. Bu mezar taşlarının, Caferi mezhebine mensup yörelerde yoğunlaştığı görülür.

El motifinin aynı zamanda, İslam sancağının ellerde taşındığını ve bunun sürekliğini simgelediği ileri sürülmektedir.

Bir inanışa göre de, Fatıma, kocası Hz. Ali’yi genç ve güzel bir odalıkla görünce o sırada pişirmekte olduğu helvaya şaşkınlıkla elini daldırır ve

karıştırmaya başlar. Kocası, durumu fark edince Fatma’nın elini tencereden çıkartır. Fatma’nın eli, yüzyıllardır sahiplerine şans getirdiğine ve onlara sabır ve sadakat erdemleri verdiğine inanılan bir tılsım niteliğine dönüşür. Bununla birlikte, dinî anlatılardan birinde, Hz. Muhammed’in İslami hukuk söz konusu olduğunda başka bir kadına acıyıp hırsızlıktan cezalandırılıp elinin kesilmesinin engel-

lenmesi rica edildiğinde, “Bu suçunu kızım Fatıma dahi işleyeydi onun da elini keserdim” cevabını verdiği anlaşılmaktadır. Bu Fatıma’nın Eli’nin böylesine önemli bir simge haline almasında şer-i hukukun bakış açısı olarak değerlendirilebilir.

Mittik bir anlatımda ise Fatıma, başında tacıyla bir kraliçe olarak tanımlanır. Nasıl ki Meryem Ana’ya cennetin kraliçesi denirse, aynı şekilde Hz. Muhammed de Fatıma’nın, cennet kadınlarının efendisi olduğunu söyler. Babası Hz. Muhammed ona ayrıca “Ümmü Ebîha” yani “Babasının Annesi” takma adını verir. Ayrıca Hz. Muhammed’in soyu, “kevser” olarak nitelenen Fatıma’dan devam eder ve kâh bereket kâh şifa için “Fatıma’nın Eli”nden yardım istenir. Bu benzerlikler ve niteliklerden hareketle Ana Tanrıça arketipi ile Fatıma arasında bir bağ kurulabileceği öne sürülür.

Parlak gümüş ya da altın mücevher üzerine kazınan ya da kırmızı boyayla çizilen, bazen de ev koruması için duvara çizilen “Fatma’nın Eli”, İslam dünyasında en sevilen muskallardan birine kaynak olmuştur. Annemarie Schimmel, “Tanrı’nın Yeryüzündeki İşaretleri” adlı eserinde Fatma’nın Eli’nin önemine şöyle dikkat çekiyor: Bu sem-

bol genellikle ‘Fatma’nın Eli’ olarak bilinirse de, Araplar arasında ‘Hamse Eli’ diye anılır. Hamse, 5 demektir ve bir elin parmak sayısını gösterir. Parmakların açık tutulduğu el motifini, 5 parmaktan ötürü Arapça 5 anlamına gelen “hams” olarak da isimlendirilmektedir. 11. yüzyılda büyük olasılıkla Şii etkileriyle “Ali’nin eli” (Pençe-i Ali) olarak nitelendirilen şekil, Kerbela’da bir elini kaybeden Ali’nin oğulların-

dan birinin anısını da yaşatıyor olabilir. Aynı motif Mağrip’te Fatıma’nın Eli olarak saygı götürür.

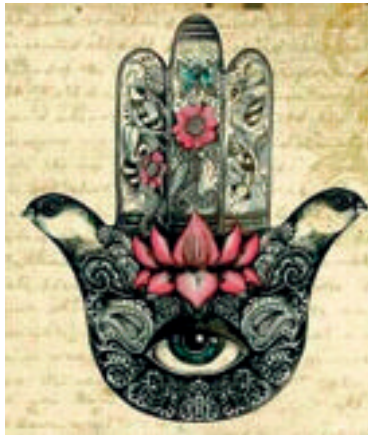
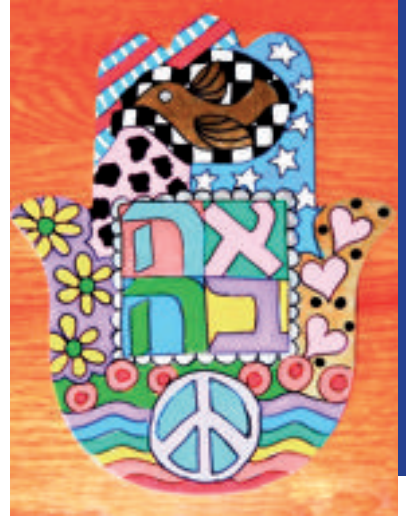
Hindularda ise, ‘Humsa Eli’ olarak anılır. Kökeni Uzakdoğu öğretisi olan Ahimsa’ya dayanır. Ahimsa hümanizm ve şiddet karşıtlığı prensibine dayalıdır. Humsa elinde ortadaki göz, çevresindeki elden daha önemli bir anlam kazanmıştır. Muskanın, çok güçlü bir koruyucu olduğuna inanılan Asya’da, ona “Merhametin Her Şeyi Gören Gözü” adı verilir.

Türklerde ise, “Umay Ana’nın Eli” olarak anılır. Umay Ana, sıkıntıda ve doğum yapmakta olan kadınlara yardım eden el’dir.

Hamsa’nın birçok kültürde, kapılara çizildiğini görüyoruz. Endülüs’teki Elhamra Sarayı’nın girişindeki büyük taş el, bir tılsım olarak kabul edilir. Hamsa eli bir inanışa göre de, gök mavi, lacivert ve kırmızı renklerin gücü ile bir araya geldiğinde bilinçaltı çapası olarak çalışacak mükemmel bir semboldür. İfade yeteneğini geliştirmeye yarar. Varoluşu, korunmayı ve yaşam özündeki yaratıcılığı temsil eden dengeli değişimin anahtarıdır. Sağlık enerjisini çoğaltır, ağrıların giderilmesi ve şifa edinme sürecinin hızlanması için kullanılır.

Kaynakça:

Yahudiliğin ve İslamiyet’in Ortak Sembolü Hamsa / İsrail Blogu
Uludağ Sözlük: www.uludagsozluk.com
İndigo Dergisi: www.indigodergisi.com
Gazete Bilkent - Gördüğümüz semboller pek bilmediğimiz anlamlar: www.gazetebilkent.com
İslam Ansiklopedisi / Mehmet Akif Aydın: www.islamansiklopedisi.info
Türk El Sanatlarında Kullanılan Nazar Motifleri ve Alevilerde Nazar İnancı - Nuran Kayabaşı, Ayşen Yanar: www.hbvdergisi.gazi.edu.tr
Gizli İlimler Kütüphanesi: www.gizlilimler.tr

Nisan ayına genel bir bakış

3 Nisan saat 3.26'da Venüs ters hareketinde Balık Burcuna geri döndü.

Aşk, yaratıcılık ve güzellik gezegeni Venüs ters hareketinde Koç Burcundan Balık Burcuna geçince ilişkiler, ortaklıklar, duygusal konular, aşk, sevgi, kişisel değerler ve finansal konularla ilgili değişimler mümkün olabilir. Venüs zayıf konumda olduğu Koç Burcundan çıkıp, yükseldiği Balık Burcuna girdiğinde evrensel temalar bir kere daha ön plana gelerek, şefkat, empati ve sempati ön plana çıkacaktır. Venüs burada duyarlı, ılımlı, şefkatli ve sıcaklıktır. Kalbi sadece birkaç kişiye değil, evrendeki tüm canlılara açıktır. Aynı zamanda cansız objelere hayat vererek onları adeta canlandırır. Yani sanat ve yaratıcılığın var olduğu her yerde en üst düzeyde çalışacaktır. Balık sınırların ötesini görebilen bir burç olduğu için, Venüs buradayken yaratıcılık ve aşkta sınır tanımaz.

3 - 15 Nisan arasındaki dönemde, Şubat başında göremediğimiz ya da yanlış değerlendirdiğimiz bazı konuları fark edebiliriz. Aynı zamanda affetmek ve kabul etmek bu dönemde her zamankinden daha kolay bir hale gelebilir.

10 Nisan saat 2.15'te Merkür 4° Boğa Burcunda ters hareketine başlıyor.

İletişim gezegeni Merkür, Boğa Burcunda iletişim, haberleşme, eğitim, ticaret ve kısa yolculuklar gibi konularda yavaşlamalara sebep olabilir; fakat aynı zamanda fikirlerin somutlaştırılmasına yardımcı olacaktır. Merkür burada tıpkı bir mehter takımı gibi bir düşünüp iki hareket etmek isteyebilir. Gezegenin ters hareketine dönmesi ise, yavaşlamayı arttırırken aynı zamanda iletişimi içe çevirecektir. Kişisel değerlerimiz, sahip olduklarımız, inatlaşmalarımız, sabit fikirlerimizi yeniden gözden geçirebilir ve bu konulara ne kadar tutunduğumuza bakabiliriz.

11 Nisan saat 9.07'de Ay 21° Terazi Burcunda Dolunay Fazında.

Bu dönemde "Ben" ve "Sen" kavramları vurgulanıyor. Güneş Koç Burcunda gücü, kimliği ve egoyu gösterirken

Ay Terazi ise, ilişki ve uyum isteğiyle dolu... Dolunay bize orta yolu bulabilmeyi ve denge arayışını hatırlatıyor. Bireysellikle, paylaşım arasındaki dengeyi bulabilenler Dolunay'ın yoğun enerjisiyle kolaylıkla başa çıkabilecekler. Bu dönemde kendimize sormamız gereken en önemli sorulardan biri şu olabilir: "Kendi ihtiyaçlarımı, başkalarımı da düşünerek karşılayabilme olgunluğuna ulaşabilir miyim?"

Terazi / Koç aksında, kadın ve erkek arasındaki "ilişki ve tutku" ikilemi yer alır. Bu Dolunay tüm bu durumları harekete geçirecek ve eğer memnun olmadığımız bir durum varsa son noktayı koymaya yardımcı olacaktır.

15 Nisan saat 13.18'de Venüs 26° Balık Burcunda düz hareketine başlıyor.

4 Mart'tan beri ters hareketinde olan Venüs şimdi düz hareketine başlıyor. Böylece ilişkiler, aşk ve yaratıcılık gibi konularda son dönemde yaptığımız içsel sorgulamalar sona ererken değerlerimizle ilgili yeni farkındalıklar elde edebiliriz.

20 Nisan saat 00.27'de Güneş Boğa Burcuna giriyor.

Güneş'in Boğa Burcuna geçmesi, günlük koşuşturmayı biraz olsun yavaşlatıp hayatın tadına varmamıza vesile olacaktır. Nisan sonu ve Mayıs ayları baharın geldiği, doğanın canlandığı ve bitkilerin kök salarak güçlendiği aylardır. Güneş Boğa Burcundayken bu sağlamlığı bizlere hatırlatır. Nisan başındaki yüksek enerjimiz ve hareketli günlük hayatımız şimdi iyice yavaşlayacaktır. Şimdi her şeyin acelesizce aktığına şahit olabiliriz. Güneş'in Boğa Burcunda kalacağı bir ay boyunca rutin olanı, alışılmış ve bize tanıdık geleni arayabiliriz.

20 Nisan saat 20.38'de Merkür ters hareketinde Koç Burcuna giriyor.

10 Nisan'da 4° Boğa Burcunda ters hareketine başlayan Merkür şimdi ters hareketinde Koç Burcuna geri dönüyor.

Merkür burada hız kazanırken aceleci davranmak isteyecek ve temkinli olmak yerine paldır küldür koşarak yola devam edecektir. Nisan ayının geri kalan döneminde, 27 - 31 Mart tarihleri arasında almış olduğumuz bazı kararları tekrar değerlendirebilir ya da bu dönemde atmış olduğumuz bazı adımları düzeltmek veya yeniden atmak zorunda kalabiliriz.

21 Nisan saat 13.32'de Mars İkizler Burcunda.

Mücadele ve savaş gezegeni Mars düşük konumda olduğu Boğa Burcundan çıkınca biraz olsun hareketleniyoruz. Çoğumuz Mars'ın Boğa Burcunda olduğu süre boyunca harekete geçmek, hedef belirlemek ya da ileri gitme konusunda tıkanıklık hissini yaşamış olabiliriz. Şimdi Mars'ın İkizler Burcuna geçişi, planlar yapmak ve savaş stratejimizi belirlemek için oldukça destekleyici bir etki vermekte... Diğer taraftan zihinsel enerjimizi ve odağımızı tek bir konuya odaklamakta zorlanabilir, konudan konuya, düşünceye atlama eğiliminde olabiliriz. Önceki dönemki bekleminin verdiği sıkışıklığı üzerimizden atarak bir an önce biriken enerjiyi dışarı vurma isteğiyle her şeye bir anda atlamak ve oradan oraya koşuşturmak isteyebiliriz. Zihinsel olarak huzursuz olacağımız dönem boyunca, iletişim, eğitim ve seyahat gibi konularda sabırsız ve atılgan olacağız.

4 Haziran'a kadar devam edecek bu dönemde İkizler Burcu ve yükselen Burcu İkizler olan kişiler fiziksel olarak güçlendiklerini hissedebilirler. İkizler Burçları kendilerini ortaya koyma konusunda her zamankinden daha cesur davranırken ilişkilerinde hem girişken hem de talepkâr davranabilirler. Terazi ve Kova Burçları da dönem boyunca Mars'tan olumlu etki alıyor. Terazi ve Kova burçları da fiziksel enerjilerinin yükseldiğini ve kendilerine güvenlerinin arttığını hissedebilirler.

26 Nisan saat 15.16'da 6° Boğa Burcunda Yeniay Fazı gerçekleşiyor.

Yeniay daima yeni başlangıçlar demektir. Boğa Burcunda gerçekleşecek Yeniay ise, güvenlik ve sürekliliği ön plana çıkarırken üretken, bereketli ve yaratıcı olmamıza yardım ediyor. Doğum haritasında Boğa Burcu hangi alanı yönetiyorsa, önümüzdeki dönem bu alanda yeni, sağlam ve verimli başlangıçlar yapabiliriz.

28 Nisan saat 16.14'te Venüs Koç Burcuna giriyor.

Venüs 4 Mart'ta 13° Koç Burcunda ters hareketine başlamıştı. 3 Nisan'da ters hareketinde Balık Burcuna tekrar geri dönen gezegen ayın 15'inde 26° Balık Burcunda düz hareketine başlamıştı. Venüs şimdi tekrar Koç Burcuna giriyor. Dolayısıyla şimdi 4 Mart - 3 Nisan arasındaki ilişkilerle ilgili konuların üzerinden tekrar geçeceğiz.

Venüs Koç Burcunda ilişkiler, ortaklıklar, duygusal konulara yaklaşım, çekim duyduğumuz şeyler, kişisel değer-

ler, aşka dair davranışlarımızı ve finansal konularla ilgili yakıcı bir enerji verecektir. Venüs Koç Burcunda zayıf durumdadır; çünkü burada yakıcı duygular ve çabuk tükenen aşk ve değerlere sahiptir. Para konusunda pek tutumlu olduğu söylenemez. Bu sebeple yatırımlarla ilgili aşırı risk alma eğiliminde olabilir.

Venüs 6 Haziran'a kadar Koç Burcunda kalarak Koç Burçları ve yükselen burcu Koç olan kişileri etkileyecektir. Koçlar parladıklarını ve yaratıcılıklarının arttığını hissedebilirler. Bu dönem Koçların ilişkilerini düzenlemeleri açısından oldukça önemli bir dönem olacaktır. Koçlar ilişkilerinin yapılarına ve ilişkilerinde yürümeyen konulara bakarak bazı düzenlemeler yapabilirler. Bu dönemde diğer Ateş Elementi burçlarında doğmuş kişiler, Aslan ve Yay burçları da ilişkilerini gözden geçirerek geçmiş ilişkilerinde yapmış oldukları hatalarla yüz yüze gelebilirler.

28 Nisan saat 16.29'da Kuzey Ay Düğümü Aslan Burcuna / Güney Ay Düğümü Kova Burcuna geçiyor.

Ortalama Ay Düğümleri bu tarihte burç değiştirirken Gerçek Düğümler 9 Mayıs tarihinde burç değiştiriyor. Aslan ve Kova Ay Düğümleri eksenli kalp ve beyin ikilemini çözmekle ilgilidir. Ay Düğümlerinin Aslan/Kova ekseninde kalacağı 1,5 sene boyunca kendi gücümüzü kolektif alanda kullanmaktan çok yaratıcı bir şekilde kullanabilmeyi öğrenmemiz gerekecektir. Kısacası bu dönemde her bir birey kendi içindeki gücü keşfedebilme yolculuğuna çıkıyor. Aslan ve Kova Sabit Burçlardır ve 'Kendine Değer'le yakından ilgilidirler. Aslında her iki burç da kişinin koşulsuz sevgiyi alıp vermesiyle ilişkilidir. Aslan sevgiyi kalbinden, kişisel anlamda verirken Kova ise, bunu daha soyut ve zihinsel anlamda, tüm insanlık için yapar. Sonuç olarak her ikisi de oldukları kişi olarak sevmek ve kabul görmek ister. Bu dönemde toplumun ve içinde bulunduğumuz sosyal çevrenin içinde karışmak, kaybolmak yerine, kendi bireysel değerimizi anlamak ve ortaya çıkarmak üzerine çalışabiliriz. Biz birey olarak toplumun bir parçasıyız; fakat kendi biricik yapımız toplumdaki hangi değeri parlatıyor, bunu fark ettirebiliyor muyuz?

Anadolu'da bir köy gömütlüğüne gömülmek istedi... Bir de başucunda çınar ağacı...

Yaşamı boyunca işçi sınıfının ve ezilen kitlenin haklarını savunmak için uğraş veren, bu uğurda uzun yıllarını demir parmaklıklar ardında geçiren Nazım Hikmet, 1902 yılının 15 Ocak günü Selanik'te doğar. Babası Hikmet Bey, ilde yabancılar şubesinde memurdur. Annesi Celile Hanım, Fransızca bilir, ressamdır, piyano çalar. Şairin gerek anne, gerekse baba tarafından dedeleri paşadır, mareşaldir. Akrabaları arasında birçok ünlü kişiler vardır, örneğin Kurtuluş Savaşı kahramanlarından General Ali Fuad Cebesoy, eski MİT Başkanı Mehmet Ali Aybar,

**Nazım Hikmet, yalnız
Türk şiirinde
yeni bir çığır açmış edebiyat
devrimcisi değil, hiç görmeye
alışmadığımız
yeni bir şair tipidir.**

YAKUP KADRİ KARAOSMANOĞLU

şair Oktay Rıfat gibi. Nazım ilk ve ortaokuldan sonra Heybeliada Bahriye Mektebi'ne yazılır, yıl 1915'tir. Necip Fazıl Kısakürek okul arkadaşısıdır, dersleri iyi gitmekle birlikte edebiyat öğretmeni Yahya Kemal'in (Be-yatlı), annesi Celile Hanım'la olan ilişkisi onu üzmekte, sınırlarını bozmaktadır.

1919 yılında güverte subayı olarak mezun olur, o günlerde annesiyle babası boşanırlar. Nazım, bu olayın da etkisiyle bir gece nöbette üşütür, hastalanır. Zatülcenp (plörezi) olmuştur. Doktorlar iki ay hava değişimi verirler fakat o iyileşemez. 17 Mart 1920 günü sağlık nedeniyle askerlikten ayrılır.

NAZIM HİKMET RAN
(15 Ocak 1902 Selanik-
3 Haziran 1963 Moskova)

Aynı yıl Alemdar Gazetesi'nin açtığı bir şiir yarışmasında birinci olur.

1921 yılının ilk günü, Ankara Hükümeti'nin genel çağrısı üzerine Nazım Hikmet, Anadolu'ya geçer. Üç gün sonra İnebolu'ya varır, orada on beş gün kalarak Ankara için onay bekler, yanında arkadaşı Va-Nu (Vala Nurettin) vardır. O günler içinde yeni arkadaşlar edinir, bunlar Almanya'da eğitim görmüş, sosyalistlerdir, orada Spartakistlerle çalışmışlar, hatta sokak çatışmalarına katılmışlardır. Nazım Marks'ı, Engels'i komünizmi orada öğrenir, benimser.

Beklemeler sonunda onay gelir, Nazım ve arkadaşı Va-Nu yürüyerek, dokuz günde Ankara'ya varırlar. Yaptıkları görüşmeler sonunda yetkililer onlara Bolu'da öğretmenlik görevi verir.

İki arkadaşın Bolu Lisesi'ndeki öğretmenlikleri iki ay sürer. Oradaki gerici çevreye ters düşerler. Bolu'dan ayrılıp Tiflis'e giderler. Orada Nazım, ufak tefek bir kadın olan Nüzhet Hanım'a âşık olur. Yerinde duramayan Nazım buradan Moskova'ya geçer. Orada, doğudan gelen öğrenciler için açılan KUTV Üniversitesi'ne yazılır, o şimdi Ekonomi, Toplum Bilim öğrencisidir. Bu arada Nüzhet Hanım da Moskova'ya gelir, Nazım'la evlenirler. Bu evlilik bir yılı bulmadan sona erer, ama "Mavi Gözlü Dev, Minnacık Kadın ve Hanımcıları" adlı ünlü şiirin yazılmasına neden olur:

*O, mavi gözlü bir devdi
Minnacık bir kadın sevdi
Kadının hayali minnacık bir evdi
Bahçesinde ebruli
Hanımeli.*

1924 yılında, "Bu denli eğitim yeter, ülkemde politikaya atılarak haksızlıkları yenmeliyim," der ve aralık ayında bir sabah, Kadıköy'de Moda'daki evlerinin kapısını çalar. 1 Ocak 1925'de Dr. Şefik Hüsnü'nün evinde toplanan Türkiye Komünist Partisi'nin (TKP) kongresine katılır. Merkez Komitesi üyeliğine seçilir.

1 Mayıs günü Aydınlık Dergisi'nde yayınlanan bildiri nedeniyle derginin tüm yazarları tutuklanır. Nazım, gıyabında yargılanır, 15 yıl hapis cezasına çarptırılır. Şefik Hüsnü'yle birlikte Kırım üzerinden Moskova'ya kaçar. Yolda, "Güneşi İçenlerin Türküsü" adlı ünlü şiirini yazar:

*(...) Sıçradık,
Şimşekli rüzgâra bindik
Kayalardan
Kayalara kopan kartalların
Çarpıyor ışıktaki yıldızlanan kanatlarını
Alev bilekli süvariler kamçılıyor
Şaha kalkan atlarını*

*Akın var
Güneşe akın
Güneşi zaptedeceğiz
Güneşin zaptı yakın! (...)*

Şiir Rusya'da çok beğenilir, övgü dolu yazılarla yayınlanır. 1926 yılı'nda dış doktoru Yelena Yurçenko ile evlenir. Nazım, bir an önce yurduna dönüp aklanmak ister. Arkadaşı Laz İsmail'le (İsmail Bilen veya İsmail Marat) Kafkasya üzerinden ülkeye girer. Cumhuriyet'in kuruluşunun 5. yıldönümü nedeniyle çıkarılan bir Genel Af Yasası'yla Nazım'ın tüm cezaları bağışlanır. O artık özgürdür. 22 Aralık 1928 İstanbul'da Zekeriya Bey'in (Sertel) yayınladığı Resimli Ay Dergisi'nde şiirleri, yazıları yayınlanır. Suat Derviş, Sabahattin Ali, vb. derginin yazarlarıdır. Nazım hep yenilikten yanadır. "Putları Yıkıyoruz" başlığı altında sürekli eleştiriler yazarak, Yakup Kadri, Hamdullah Suphi, Ahmet Haşim, Peyami Safa ve benzeri yazarlara savaş açar.

Nazım, şiirde ideolojik özü yansıtmak için serbest ölçüyü yeğlemiş ve bir devrim başlatmıştır. Oyunlarında da "Toplumcu Gerçekçi" (Realizme Social) bir anlayışı benimsemiş ve bu anlayış gelecek kuşaklara taşınmıştır.

1929'da "825 Satır", "Jokond ile Si-Ya-U", bir yıl sonra "Varan-3" ile "1+1" yapıtları yayınlanır, ardından "Sesini Kaybeden Şehir" okurlarla buluşur.

20 Mart 1933 günü, duvarlara asılan bazı bildirimlerle ilişkisi olduğu gerekçesiyle tutuklanır, bir yıldan fazla hapis yatar.

31 Ocak 1935'te Piraye Hanım'la (Yazar Memet Fuat'ın annesi) evlenir.

1936 yılında "Simavna Kadısı Oğlu Şeyh Bedrettin Destanı" yayınlanır. Konu, 14. yüzyılda Osmanlı Devlet düzenine karşı bir başkaldırıdır. Yapıtta Şeyh Bedrettin ve dava arkadaşlarının çarpışmaları ve öldürülüşleri şiirle anlatılır.

*(...) Yağmur çiseliyor,
Gecenin geç ve yıldızsız bir saatidir
Ve yağmurda ıslanan
Yapraksız bir dalda sallanan
Şeyhimin çırılçıplak etidir. (...)*

Nazım, İpek Film Stüdyosu'nda iş bulur. Senaryolar yazar, dublaj yapar, yönetmenlik gibi görevler alır. Muhsin Ertuğrul'un yönettiği "Cici Berber", "Karım Beni Aldatırsa", "Söz Bir Allah Bir", "Aysel Bataklı Damın Kızı", "Leblebici Horhor" gibi filmlerin senaryoları, "Lüküs Hayat" operetinin sözleri Nazım Hikmet'e aittir. 1937 Yılı sonbaharında Ömer Deniz adlı bir Kara Harp Okulu öğrencisi Nazım'la görüşür, Nazım onu kovar.

"Bu Şehir Güzelse Senin Yüzünden Nâzım Hikmet'ten Vera Tulyakova'ya Kartpostallar"

Ama 17 Ocak 1938 günü tutuklanır. Suçu, "Askeri kişileri üstlerine karşı kıskırtmak"tır... Yargılanır ve 15 yıl hapis cezası verilir. İstanbul'da, Sultanahmet Cezaevi'ne konulur. Çok geçmeden buradan Silivri karşılarında demirli bulunan Erkin gemisine götürülür, bir kez daha yargılanır. Suçu, "Donanmayı isyana teşvik"tir. Buradan da 20 yıl hapse mahkûm olur. (28 Ağustos 1938) Nazım, Sultanahmet, Çankırı ve Bursa cezaevlerinde yaklaşık 12 yılı aşkın bir süre demir parmaklıklar ardında yaşar. Arkadaşları, Orhan Kemal, Kemal Tahir, ressam Balaban vb.'dir. Hapishanede geçirdiği günlerde, konusu Kurtuluş Savaşı olan "Kuvay-ı Milliye Destanı"nı bitirir. Destanın her bölümünde bir kahramanlık öyküsü sergilenir. Sekizinci bölümde Mustafa Kemal bir yıldız gibi parlar:

(...) Birdenbire beş adım sağında onu gördü
Paşalar onun arkasındaydılar
O, saati sordu
Paşalar "üç" dediler
Sarışın bir kurda benziyordu
Ve mavi gözleri çakmak çakmak
Yürüdü uçurumun başına kadar eğildi, durdu.
Bıraksalar
İnce, uzun bacakları üzerinde yaylanarak
Ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak
Kocatepe'den Afyon Ovası'na atlayacaktı. (...)
Dörtmala gelip uzak Aşya'dan
Akdeniz'e bir kısırak başı gibi uzanan
Bu memleket bizim.

Bu arada, Tolstoy'un "Savaş ve Barış"ı Türkçeye çevirir ve önceden başladığı "Memleketimden İnsan

Manzaraları"nı yazar.

1946 baharında Türkiye çok partili yaşama geçer. Nazım kalbinden ve karaciğerinden rahatsızdır.

Nazım, 8 Nisan 1950'de açlık grevine başlar.

O günlerde eşi Piraye Hanım, cezaevine kocasını ziyarete gelmiştir. Aynı anda sevgilisi Münevver Andaç da kapıdan girer. İki kadın karşılaşırlar. Piraye Hanım hiçbir şey söylemeden çıkar, gider. Bir daha da hiç görüşmezler.

Nazım'ın avukatı M. Ali Sebük, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ile görüşür, İnönü ilgileneneceğini söyler, Nazım açlık greviden vazgeçer.

Mayıs ayında çok rahatsızdır, Cerrahpaşa Hastanesi'ne yatırılır.

14 Mayıs 1950 günü, Demokrat Parti seçimi kazanır.

15 Temmuz 1950'de yeni genel af yasasıyla özgürlüğüne kavuşur.

Nazım, Piraye Hanım'dan boşanır, Münevver Andaç'la evlenir. 26 Mart 1951'de oğlu Mehmet doğar.

Birgün Kadıköy Askerlik Şubesi'ne çağrılır, askere alınacaktır, bu durumda askere gitmekten çekinir. Sabahattin Ali gibi öldürülmek de usuna gelir.

17 Haziran 1951 sabahı, Tarabya'dan yeğeni Refik Erduran'ın kullandığı bir motorla Boğaz'a açılır ve bindiği bir Romanya gemisiyle Köstence'ye varır, oradan Moskova'ya geçer.

Aynı yıl Dünya Barış Kongresi'ne üye seçilir, özellikle Doğu bloğu ülkeleri olmak üzere hemen tüm dünyayı dolaşır, konferanslar verir.

25 Temmuz 1951'de Bakanlar Kurulu kararıyla Türk Vatandaşlığı'ndan çıkarılır.

1952'de Çin gezisinde kalp krizi geçirir, dört ay Moskova'da Barhiva Hastanesi'nde yatar, kendine sürekli bakan Doktor Galya (Galina) ile sekiz yıl beraber olur. Anne gibi, sevgili gibi,

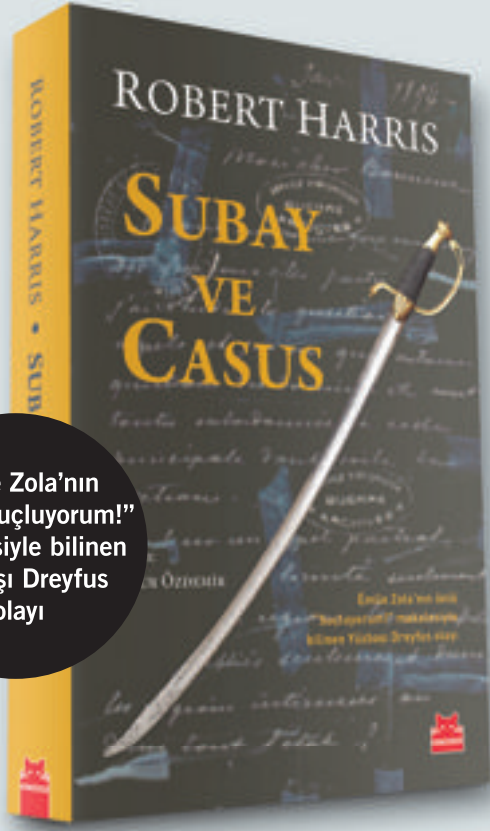
karı koca gibi.

1959'da senarist Vera Tulyakova ile evlenir. 1960'ta çoktandır tasarladığı ve öz yaşamından izler taşıyan, "Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim" adlı romanını yazar. 3 Haziran 1963 Pazartesi sabahı Vera uyanır. Saat yedidir, Nazım, kapıdan gazeteleri alır, ama çelik bir mengene göğsünü sıkmaktadır. Vera'ya da seslenemez. Ayakta duramaz, sırtı kapağı dayalı yavaşça kayar. Oturur durumda, mavi gözleri bir noktada donmuş, kucağında gazetelerle son soluğunu verir.

Anadolu'da bir köy mezarlığına gömülmek, hele hele tepesinde bir de çınar ağacı isteyen Nazım Hikmet, şimdi, Moskova'da içlerinde Çehov, Mayakovski, Gogol, Ostrovski gibi seçkin yazarların da bulunduğu Novo Devičiy (Kızlar Manastırı) mezarlığında yatmaktadır.

* Yazar

ROBERT HARRIS

Émile Zola'nın
nl "Suluyorum!"
makalesiyle bilinen
Yüzbaşı Dreyfus
olayı

15 Ekim 1894'te Fransız ordusunda görevli Yüzbaşı Alfred Dreyfus vatana ihanetle suçlanarak tutuklanır. Rütbeleri sklr, Őeytan Adası'na sürgüne gönderilir. Sahte kanıtlarla kurulan komplonun kurbanı olan Dreyfus ve kabaran Yahudi düŐmanlıđı Fransız toplumunu iki kampa ayırır. Ancak Dreyfus'n masum olduğuna inanan ve gerçek casusun kimliğini ortaya çıkarmaya çalışan tek bir subayın çabası tarihin akıŐını deđiŐtirecektir. Émile Zola'nın dönemin Fransa Cumhurbaşkanı'na hitaben yazdığı "Suluyorum" baŐlıklı mektubuyla dünyanın gündemine oturan tarihin bu en ünlü siyasi davasının hikâyesi günümüz rnekleriyle ŐaŐırtıcı bir benzerlikte.

Çeviren: İLKNUR ÖZDEMİR

Bir semti kalıcı kılan o semtin yerleşik kültürüdür. Mahalle sakinlerinin, esnafın, seyyar satıcının, sanatçının, dilencinin ve sokaklarda koŐturan çocukların sesleri, renkleri, kokularıdır semti yaşatan.

Moda'da kırk yılı aşkın bir süredir işte bu zenginlikten beslenen İzel Rozental, tarihimizin kanayan yarası 6-7 Eylül olaylarında yaŐananlardan, dünyaca nl Modalı sanatçıların hayatlarına kadar semtin fazla bilinmeyen yönlerine yer veriyor. Farklı etnik kökenleri ve farklı sınıflardan insanlarıyla ülkemizin kültürel çeŐitliliđini yansıtan Moda'nın değişen atmosferinin nabzını tutuyor.

İZEL ROZENTAL

NE KEDİSİZ NE KİTAPSIZ

“İnsan neden güç ve mevki sahibi olduğunda erdemlerini unuttur?”

Nazım Hikmet’in muhteşem eseri “İvan İvanoviç Var mıydı? Yok muydu?” oyunu, Tiyatroadam ile sahnede

eleştirmek amacıyla yazdığı oyunun replikleri, bugünün gerçekliğinde hala tam karşılığını buluyor.

Ustaların ustası Nazım Hikmet tarafından 1954 yılında yazılmış olan ‘İvan İvanoviç Var mıydı? Yok muydu?’ bu sezon Tiyatroadam tarafından sahneleniyor. Nazım Hikmet’in Stalin dönemini

Oyunun başkişisi Petrof, önemli bir devlet katında yönetici olarak atanmıştır. Eşitlikçi ve demokrat bir yaklaşımla yeni bir düzen kurmak ister. Oyun boyunca Petrof’un iyiye hizmet etme hürsünün iktidar sevdasıyla kör edilerek bürokrasinin içinde yok olmasını / edilmesini izliyoruz. Süreç özellikle yanındakiyle yönlendirmeleriyle hızlanıyor. İvan İvanoviç ise iktidar hürsü, şöret düşkünlüğü, yağcılık, sonradan görme, vicdanının sesine kulak tıkama gibi özellikleri ile Petrof’un içindeki karanlık tarafın sesi oluyor. Bu sesin etkili olmasının sebebi ise, Petrof’da da hepsinin karşılığının bulunması değil midir?

Oyun geçmişle bugün arasında bir bağ kurarken, diktatörlüğün zamansızlığını ve kimliksizliğini işaret ediyor. Dönüşüm anlarının tamamında yaratılan hacim, bilinçaltılarımızdan geçerek salondan dışarı çıkıyor. Hem dışarıda hem içeride bu değişimin ‘zaafa yenik düştüğü ilk anda’ başladığını gözler önüne seriyor. Birey olarak elimize güç geçtiği anda işimizde, okulumuzda, ilişkilerimizde hatta kendimize karşı bile değişmiyor muyuz? Hepimizin içinde küçük İvan İvanoviç’ler yok mu?

Bu sorunun cevabını ve oyunun inceliklerini okumak için oyunun yönetmeni **Emrah Eren** ve oyuncusu **Deniz Özmen** ile bir araya geldik.

Kurulduğunuzdan bu yana “Arturo Ui”, “V. Frank” gibi oyunlarla dikkatleri çekiyorsunuz. Bu yıl da “İvan İvanoviç Var mıydı? Yok muydu?” ile seyirci karşısına çıktınız. Oyunları açık biçim, hareketli ve epik bir dille anlatıyorsunuz. Bu yöntemi tercih sebeplerinizi öğrenebilir miyiz?

Emrah Eren: “İvan İvanoviç Var mıydı, Yok muydu?” özeline de tercih ettiğimiz üslup metne yaptığımız okumanın zaruretlerinden ileri geliyor. “Tiyatroadam üslubu böyle, bu üslupla yol almalıyız” diye yola çıkmadık yani. Metin üzerinde yaptığımız çalışmalarda İvan karakterinin Petrof’u davet ettiği dünyanın; üzerinde fazlasıyla çalışılmış, planlanmış, bir sistem dâhilinde

ilerleyen, neredeyse metodik bir kötülük içerdiğini gözlemledik. Uzak açı bakıldığında bir “proje”nin nesnesi gibi duruyordu Petrof. Erdemli duruşuyla makamını yalnızca halka hizmet için kullanan kişi bu zor testten geçebilecek miydi, geçemeyecek miydi? Rejiyi bu yaklaşım yönlendirdi temelde. Bu perspektifin gerektirdiği görsel dili aradık provalar boyu. O görsel dilin de ‘Tiyatroadam Üslubu’yla örtüştüğünü söyleyebilirim.

Deniz Özmen: Tiyatroadam 2007 yılında kuruldu ve “Arturo Ui”, “V. Frank”, “İvan İvanoviç Var mıydı, Yok muydu?”dan önce “Albay Kuş”, “Markalı Hava”, “Generaller, Savaş ve Barbekü”, “Bölge Hastanesi”, “Babaannem 100 Yaşında” gibi sezonda ses getiren, beğenilen oyunlar sahnelendi. Tüm bu oyunların seçimlerinde ve sahnelenmesinde kadrodaki kişilerin sanat ve oyunculuk anlayışı, tiyatroya bakışı gibi ekip içi dinamikler ve içinde bulunduğu sosyal ve politik koşullar etkili oldu.

Oyunların sahnelenmesinde kendi beğenimiz doğrultusunda her zaman, sahnedekinin bir oyun, bir kurgu olduğunun saklanmadığı, seyirciyle bir kandırmaca ilişkisinin kurulmadığı, çocukken oynadığımız oyunların saflığında

Oyun geçmişle bugün arasında bir bağ kurarken, diktatörlüğün zamansızlığını ve kimliksizliğini işaret ediyor.

ve sadeliğinde olanın, “oyunsu olanın” peşinden koştuk. Çünkü biz de çoğunlukla oyunsu yazılmış, ya da ona yatkın oyunları okumaktan veya o şekilde sahnelenmiş oyunları seyretmekten keyif alıyoruz; onları seviyoruz. Oyunun, hikâyenin, derdin - Geleneksel Türk Tiyatrosu’nda da var ve kodlarımıza işlemiş olan - açık biçim ile daha net, açık, eğlenceli dolayısıyla etkili anlatılacağını düşüneyoruz.

Atölyenizde de verilen eğitim bu metodun temellerini mi anlatıyor?

Deniz Özmen: Bir metod diyemeyiz tabi ki, ama Tiyatroadam atölyelerini “oyunmak” ve “birliktelik” kavramları üzerinde şekillendirdiğimizi söyleyebilirim.

Sizin oyunlarınızdan “Arturo Ui” ve “İvan İvanoviç”i izledim. Geçen sayımızda da “Güneşin Sofrasında” oyunu hakkında yazma şansım olmuştu. Brecht ve Nazım’ı ele aldığınızda iki büyük düşünür ve dava adamını sahnelemek nasıl bir süreç getirdi yanında?

Emrah Eren: Nazım Hikmet - her şeyden önce - bir şair - i azam. Bir dil ustası. İnsan sevdalısı. Susmayan, susturulamayan bir yürek...

Her ne koşulda olursa olsun üretimine devam eden, dünyanın her yerinde yaşanan adaletsizliklere bağıra bağıra “dur” diyen bir koca çocuk. Politik kimliklerini bir kenarda tutarsak, Brecht ile Nazım arasında kurulacak en köklü bağ kanımca haksızlıklara karşı duruşları. Bir tarafta “Haksızlık varsa bir yerde ayaklanmalı insanlar” diyen Brecht; diğer tarafta “Koyun gibisin kardeşim” diyen Nazım... İnsandan yana aldıkları tavır bile iki dev yazarın her tiyatronun repertuarında başucu kaynağı olması için yeterli bir sebep sanırım.

Deniz Özmen: Tiyatroda metnin, derdin, sözün çok büyük bir önemi olduğunu düşünüyoruz. Bu bakımdan oynadığınız oyunun, fikirlerine sizin de inandığınız, hatta hayranı olduğunuz bir düşünür ve dava adamının kaleminden çıkmış olması büyük bir güç. Çünkü klasikleşmişler, sanki günümüzde yazılmış kadar sıcaklar. Ama daha önce de pek çok defa oynanmışlar, herkes onları çok iyi tanıyor, çok iyi biliyor. Bu da kıyas yapılmaya açık hale getiriyor sizi. “Brecht böyle mi oynanır?”, “Nazım’ı ne hale getirmişler?” gibi yorumlara açık hale getiriyor. Ama bunları çok dert ettiğimizi söyleyemem. Çünkü metinlerin cevherleri o kadar güçlü ki, bize o kadar çok şey anlatıyor ki oynamazsan olmaz. Tabi bildiğimiz, anladığımız, sevdiğimiz şekilde...

“İvan İvanoviç Var mıydı? Yok muydu?” ile Nazım Hikmet neyi mesele etmekte, meselenin bağlarını nelerle, neler arası, nereden nereye kurmakta? Siz yönetirken hangi meseleleri üst başlık yaptınız?

Emrah Eren: Stalin’in Macar isyanını bastırmada tuttuğu zorbaca yola ve Salih Hacıoğlu’nun sürgüne gönderilmesine duyduğu öfke yazdırmış oyunu Nazım’a. Sıkı bir Stalin eleştirisi olarak kaleme aldığı eserin ilk hali maalesef

Politik kimliklerini bir kenarda tutarsak, Brecht ile Nazım arasında kurulacak en köklü bağ kanımca haksızlıklara karşı duruşları.

elimizde yok. Çünkü oyun Nazım’ın dostu Simonov tarafından değiştirilmiş. “Piyesi zararsız, kısıtlı, küçük bir özeleştirisi haline getirmek istiyordu.

Hicvi hafifletmek, sert bölümleri kaldırmak, en açık imaları yok etmek amaçlıydı... / ...Piyenin son biçiminden memnun değilim, kesinlikle değilim...” diyor Nazım, Joseph Berger’le yaptığı bir söyleşide. Yani yola çıktığı noktadan çok uzakta elimizdeki metin. Okurken bu sorunu hissediyorsunuz zaten.

“Erdemleri ile otoritesi arasına sıkışmış Petrof” karakterini ekseninde tutarak Sovyetler Birliği idaresini yönlendiren bürokratları, yaratılan yeni burjuvaziyi, halk, aydınlar ve emekçi sınıfı

için değişen hiçbir şeyin olmadığını okuyoruz oyun boyunca. Yani başta yola çıktığı “zalim lider” eleştirisi, insani zaaflarının kurbanı olmuş bir zavallının ekseninde bir sistem eleştirisine dönüşmüş ister istemez. Oyunu bu haliyle okuyup sahnelemek de mümkündü elbette. Ancak yalnızca Petrof’un sonu önceden kestirilebilir dönüşümüne odaklanmak istemedik. Sistemli ve planlı bir “proje”nin Petrof’a sunduğu seçenekleri takip ediyoruz oyun süresince. Elbette

Petrof'un seçimlerini kuşkusuz...

Kullanılan ses efektleri dönüşümün soyutluğunu vurgularken, insan gücü ile hareket ettirilen nesnelere de 'değişimin' dışsallaştırılmış bir hali gibi idi. Oyunu soyutlarken başka neleri soyutlama ihtiyacı duyduunuz? Burada karşılaştığınız kolaylıklar ve zorluklar nelerdi?

Emrah Eren: Petrof'u dönüştüren "proje"nin kullandığı elementler, bu "proje" için özel üretilmiş olmalıydı. Tasarlanan görselin değişen, dönüşen ve en önemlisi Petrof'u bu sarmalla büyüleyen bir plastiği olmalıydı. Kullanılan müzik, ışık, renk ve malzeme seçimleri bu "proje"yi Petrof'a uydurmak için hipnotik bir etki yaratma amacı güdüyor. Gerisi izleyicinin hayal gücüne kalmış... Soyutlama sorunuza gelirsek; eseri tüm tarihi ve coğrafi referanslarından arındırmak istedik. Zamanlı ve mekânsız bir Rus masalı tadını tutturarak mesafeyi açmayı

amaçladık. Sanırım seyircinin masalın meseline daha sağlıklı odaklanmasına yardımcı oluyor bu soyutlama. Usta tasarımcımız Barış Dinçel'in hayal gözüyle bambaşka bir çehreye büründü kurguladığımız soyut dünya. İşin en zor kısmıysa tasarıma dair aldığımız riskti. Soğuk / röntgen renkleri, metal kutular, kristalize müzik ve ışık düzeni, yansımalar... Sahne üstünde bulunan her element mesel'e hizmet ediyor. Aldığımız riskin işlediğini görüyoruz her temsil.

Oyunda kasketli adamı işitiyor ama duymuyor? Bir zamanlar kendi iç sesi ile aynı şeyleri söyleyen bu adama kapanması günümüzde neyle benzeşlik kurmakta?

Emrah Eren: Vicdanını kaybetmeye başlayan bir toplum oluyoruz. Sınıfsal konumunu bir yanda tutarsak, kasketli de vicdan demek, sağduyu demek zaten oyunda.

Sağduyusunu yitirmiş, vicdanını susturmuş herkes bu benzeşmenin öznesi olabilir.

Dünyanın geçirdiği dönüşüme bakacak olursak, çokluk Petrof olmuş durumda. Sizce İvan İvanoviç'lerin derdi ne? Biz bunlarla nasıl başa çıkabiliriz?

Emrah Eren: Galiba daha sık aynaya bakarak. Her yer İvan dolu çünkü. İçimiz, dışımız, önümüz, arkamız... Sol memenin altındaki cevahirimiz, şahdamarımız... Zaaflarımızı bildiğiniz ve onlarla mücadele ettiğiniz sürece 'İvan'larınız uykuda olacak, evet, ama ortaya çıkmaları an meselesi.

Seyirciden gelen dönüşler nasıl?

Deniz Özmen: Tiyatroadam olarak, on sezondur bizleri yalnız bırakmayan, kemikleşmiş seyirci kitlemiz ve bizi ilk defa izlemiş olan seyircilerimizden aldığımız geri dönüşlerde, usta yazar Nazım Hikmet'in eserini, meselesini ve derdini, samimi, objektif ve gerçekçi anlattığımızdan dolayı, beğendiklerini, izlemekten keyif aldıklarını, mutlu fakat düşünerek ayrıldıklarını söyleyen dönüşler almaktayız. Böyle geri dönüşler aldığımız için mutlu ve gururluyuz.

Politik içerikli bir oyun oynuyorsunuz. Herhangi bir zorluk yaşadınız mı?

Deniz Özmen: Aslında tiyatro dediğimiz sanat, başlı başına politiktir. Bizlerin de on senedir yapmış olduğu tiyatronun, elbette politik bir yönü vardır. Fakat oyunlarımızı sergilerken, günlük siyasetin içinde boğulmamaya, daha evrensel bir bakış ile insana ait dertleri, geniş açıdan anlatmaya özen gösteriyoruz. Oyunlarımızda da dertlendiğimiz var olan dünya düzeninde, herhangi bir işi düzgün yapmaya çalışan, herhangi birinin zorlanacağı kadar, elbette biz de zorlanıyoruz. Ama sevdiğimiz işi, istediğimiz gibi yapmaya çabaladığımızdan dolayı mutlu ve gururluyuz.

“İki Kişilik Bir Oyun”
Yekta Kopan-Bülent Erkmen
Mayıs 2006

“Pornografi”
Simon Stephens
Kasım 2009

“DOT” Edinburgh yolcusu

Her yıl farklı sanat disiplinlerinden sadece sekiz, on gösteriye ev sahipliği yapan EIF (Ana Festival) bölümüne katılmak ancak davetle mümkündür. Bu daveti yapmak, **Robert Wilson** veya **Thomas Ostermeier** gibi büyük yönetmenlere tanınmış benzersiz bir ayrıcalıktır.

Bu sene 70. yılını kutlayacak olan **Edinburgh Festivali**'nin tarihinde ilk kez bu ayrıcalıklı Ana Bölümü'nde bir Türk yönetmen, **Murat Daltaban**, **Eugène Ionesco**'nun “**Rhinocéros / Gergedan**”ını sahneye koyacak. **Daltaban**, DOT'da sahnelenen “**Sarı Ay**” ve “**İki Kişilik Yaz**” oyunlarının yazarı, Edinburgh'un en önemli tiyatrolarından **Lyceum Theatre**'in sanat yönetmeni **David Greig**'in oyunu yönetme teklifini kabul ettiğinde, festival komitesi bunu onaylamakla kalmamış, ortak bir proje teklifi de getirmiş. Sonuçta “**Gergedan**”, **DOT**, **Lyceum Theatre** ve **Edinburgh International Festival** ortak yapımı olarak, Britanyalı ve Türk oyuncular (**Ece Dizdar** ve **Esin Alpogan**) tara-

İskoçya'nın başkenti Edinburgh'da her yıl düzenlenen, tiyatro oyunlarının, konserlerin, opera, dans ve performans gösterilerinin, sergilerin, atölye çalışmalarının şehrin her yanına yayıldığı etkinlik, Avrupa'nın, hatta dünyanın en önemli tiyatro festivallerinden biri. Yüzlerce salonda binlerce oyun sahnelenir...

findan 5 Ağustos'ta prömiyerini yapacak ve 12 Ağustos'a kadar 10 kez sahnelenecek. **Lyceum Theatre**'in kış programına da alınan oyun umarız ki İstanbul'da da izlenecek.

Tabii ki **Murat** her zamanki alçak gönüllülüğüyle “*Bu bizim hayalimizin ötesinde gerçekleşen bir prodüksiyon. Bizi çok gururlandırıyor. Türkiye'deki genç ekiplerin de ufkunu açacak bir hareket olduğunu düşünüyorum. Demek ki Türkiye tiyatrosu olarak bunu yapabilecek bir noktadayız*” dese de, bu müthiş bir olay. Türk Tiyatrosu ilk kez DOT sayesinde, hem de tiyatroyunun en prestijli uluslararası sahnesinde dünyaya açılıyor.

On iki yıldır izleyicisini tokat yemiş-

“Dövüş Gecesi”
Alexander Devriendt
Mart 2014

çesine, tüm bedenine, kalbine, bağırsaklarına dek sallayıp, tiyatrodan çıktıktan günlerce sonra bile huzursuz etmeye devam etmiş olan DOT fenomenini şöyle bir anımsayalım. Yıl 2005, Ankara kökenli tiyatrocunun **Murat Daltaban**, eşi **Özlem Daltaban** ve **Süha Bilal Beyoğlu**'nda, Mısır Apartmanı'nda DOT isimli bir tiyatro kurarlar.

İlk oyunları, **Bryony Lavery**'nin “**Frozen / Donmuş**”uyla farklı ve aykırı anlayışta bir tiyatro yapacakları belli olur. Sahne kavramı yok edilmiş, oyuncularla aynı odada, neredeyse diz dize oturan izleyici artık olayın seyircisi değil, hissedeni olmuş, çoğunlukla küfürlü bir metinle aktarılan rahatsız edici cinsellik, duygusal ve bedensel şiddet, uyuşturucu, cinayet, seyredilmekten çıkarak gerçekten yaşanır hale gelmiştir. Bu süreç içinde pek çok önemli oyun sahneye konur. Ocak 2011'de, Danimarkalı yönetmen **Thomas Vinterberg**'in, yapısal olarak tiyatroya çok yatkın filmi **Festen**'in, **David Eldridge** tarafından 2000 yılında oyunlaştırılmış hâli, **Ece Dizdar**'ın

Murat Daltaban

**“Donmuş” Bryony Lavery
Eylül 2005**

çevirisi ve **Murat Daltaban**'ın rejisiyle, Koleksiyon'un Sarıyer Kampüsü'nün ön bahçesinde, iç oyun mekânı olarak düzenlenmiş çadırında ve arka bahçesinde benzersiz bir sahnelemeyle seyirci karşısına çıkar: **“Kutlama / Festen”**. Maçka Gmall'da **Dennis Kelly**'nin, günümüz İngiltere'sinin kenar mahallelerinde yaşanan ırkçılık temelli şiddet olaylarına orta sınıf, beyaz bir ailenin gözünden bakan, çağdaş toplumun dürüst insanları bile baskı altında birer işkenceciye çevirecek kadar kokmuş olduğunu iddia eden **“Orphans / Öksüzler”**i (Ekim 2011) sahnelenirken, bir yandan da sinema salonlarından biri, 110 kişi alabilecek bir tiyatroya dönüştürülüyordu.

DOT büyük salonda ilk kez Ocak 2012'de, **Murat Daltaban**'ın bir buçuk yıldır üzerinde çalışmakta olduğu, **Bryony Lavery**'nin eski kışak bir boks antrenörünün spor salonunda geçen **“Beautiful Burnout / Süpernova”** oyununu sahneledi. Hiç aksamayan temposuna, sağlam kurgusuna ve şiirselliğine rağmen, sonuçta alışılmış bir boks öyküsünü, soluk soluğa izlenecek bir görsel şölene dönüştürerek yıllarca unutulmayacak bir tiyatro olayına çeviren **Murat Daltaban**'ın sahnelemesi, tiyatro okullarında ders olarak okutulacak nitelikteydi. DOT'un tarihinde ilk kez, hayatın ne olursa olsun güzel ve yaşanmaya değer olduğunu hatırlatan, tiyatrodan kocaman bir gülümsemey-

le çıkmamızı sağlayan **David Greig & Gordon McIntyre**'in **“Midsummer / İki Kişilik Yaz”** (Aralık 2014), topluluğun bir ofis merkezine dönüştürülen Maçka Gmall'daki son oyunları olmuştur.

Murat Daltaban ve eşi, tiyatronun kurucu ortağı ve yöneticisi **Özlem Daltaban** yeni bir yer arayışındayken, alışveriş bölgesinin dışında, sinemaların içinden ulaşılan teras bakan hâlen boş bir mekân için Kanyon'dan teklif gelir. DOT'un yerleşik - göçebe durumuna alışmış olan, nereye giderse gitsin peşinden gelen izleyicilerinin maddi ve manevi desteğiyle, bu kez uzun zaman kalacakları umuduyla **DOTkanyonda** oluşur. Yeni mekânın yeni oyunu, Edinburgh'da yaşayan 1973 doğumlu **Zinnie Harris**'in, distopik bir gelecekte geçermiş gibi görünse de günümüzde Balkanlar'da, Afrika'da ya da Ortadoğu'da süregelen iç savaşların simgesi olarak tasarladığı **“Midwinter / Kış Dönümü”**dür (Aralık 2015). Şubat 2016'da repertuara, **Nick Hornby**'nin güncel sanat dünyasının çıkarıcılığını, modern sanata kişisel bakış açılarımızı eğlenceli şekilde inceleyen, hangi yapıtın sanat eseri sayılacağına kimin karar vereceğini sorgulayan kısa öyküsünü olağanüstü bir anlatıcı tiyatrosu olarak sunan ve İbrahim Selim'in bileğinin hakkıyla Afife Jale en iyi erkek oyuncu ödülünü aldığı **“NippleJesus / Bunu Ben De Yapardım”** ve müthiş keyifli çocuk oyunu

**“Çok Uzak”
Carly Churchill
Mart 2006**

“Our Teacher is a Troll / Yeni Öğretmenimiz Bir Canavar” katılır. 2016 / 2017 sezonunda DOT, günümüz sorunlarını tartışan, metne ve performansa odaklanan, akşam yedide sahnelenecek bir saatlik oyunlar dizisi **“7 serisi”**ni başlatır. Serinin ilki, yalnız sahnelemesi ve müthiş başarılı oyunculuklarıyla keyifli bir seyirliğe dönüşen **Luke Norris**'in **“Growth / İyi Şeyler Olacak Diye Düşün”**dür (Kasım 2016). **Zinnie Harris**'in son derece gerçekçi konulara düşsel ve gerçeküstücü bakışını sürdürdüğü, hâlen sahnelenmekte olan **“How To Hold Your Breath? / Nefesinizi Nasıl Tutarsınız?”** (Aralık 2016) ise **Murat Daltaban**'ın elinde bir tiyatro dersine dönüşmüştür.

Yazın Edinburgh serüveni başlayacak Türk Tiyatrosunu yüzünün aklıyla temsil edeceğinden emin olduğumuz **Murat Daltaban** ve DOT ekibine orada da başarılar dileriz.

İNKÂR

Aradan yetmiş yıl geçmesine rağmen II. Dünya Savaşı, ardından bıraktığı kaos, çekilen acılar, yıkım ve sefalet hala bir çok tarihçiye, birçok yazara, gazeteciye, sinema ve tiyatro sanatkârlarına malzeme olmaya devam etmekte.

Hele hele bir virüs halinde bazı insanların genlerine yerleşmiş olan 'antisemitizm' bu konuyu negatif boyutta irdeleyen kişileri daha da güçlendirmekte ve adeta ekmeklerine yağ sürdürmektedir. En rahatsız edici olanlardan biri de Holokost'un inkâr edilmesi... Onu inkâr ederek veya önemsenmeyecek kadar küçük olması gerektiğini öne sürerek yok etmeye, varlığını unutturmaya çalışırlar... Bazı ırkçılar da Nazizm'i, bu yok edilmesi güç lekeden temizlemek, arındırmak istemektedirler. İşte bunlardan biri İngiliz asıllı yazar David Irving'dir. Köşede kalmış, büyük ihtimalle unutulmaya yüz tutmuş bu şahsiyet kendinden söz ettirmek, kendi adını ön plana almak arzusuyla gerçekleştirmiş bu inkâr

Yakında vizyonda

olgusunu. Negatif alanlarda negatif enerjilerle beslenen, asalak yaratıkların tipik bir örnekleme... İşte size bahsedeceğim bu ayki film bu konuyla ilgili... Önce tarihi iyi bilmek gerekli...

Toplama kamplarında ölen insanların sayısı altı milyon değil tabii ki...

Bu ölen insanların yarısı, Ukrayna, Belarus, Polonya ve Rusya'da 'stettle' adını taşıyan yöre yerleşimlerinde can veriyor, daha doğrusu katlediliyor... Açılan çukurlarda gömülüyor tüm kasaba halkı... On binlerce benzeri gibi...

Bu konu ettiğim sistemin dışında...

Sistemin içinde olanlar ise toplama kampları; burada ölen yalnızca çocukların sayısı bir buçuk milyon...

Ne var ki, David Irving gibi inkârcılar bu sayının çok daha az olduğunu ve ölenlerin de tifo veya buna benzer hastalıklardan can verdiklerini öne sürüyor...

Deborah Esther Lipstadt ise (18 Mart 1947 doğumlu), "Denying the Holocaust" - "Holokost'un İnkârı (1993), "History on Trial: My Day in Court with an Holocaust Denier" - "Holokost Mahkemesinde Bir İnkârcıyla Bir Günüm" (2005) ve "The Eichmann Trial" - "Eichmann Mahkemesi" (2011) adlı kitapların yazarı olarak tanınan Amerikalı tarihçi ve aktivisttir.

Halen Emory Üniversitesi'nde Modern Yahudi Tarihi ve Soykırım Araştırmaları Profesörü...

Lipstadt, Birleşik Devletler Holokost Anıtı Müzesi'ne danışmanlık yapmış, 1994 yılında Başkan Bill Clinton tarafından ABD Soykırım Anıtı Konseyi'ne atanarak iki dönem hizmet vermiştir. Ülkemize de gelmiş ve 2012 Limmud Festivali'nde konuşma yapmıştı.

Holokost inkârcısı David Irving, 5 Eylül 1996'da Lipstadt'a ve yayıncısı Penguin Books'a bir İngiliz mahkemesinde, "Holokost'un İnkârı" adlı kitabında Holokost inkârıyla ilgili yazıları ve kamusal ifadelerinden dolayı kendisine hakaret etmesini ve aşağılamasını bahane ederek, karşı dava açmıştı.

İşte, "Denial" filmi bu gerçeği gözler önüne seriyor. Filmde, İngiliz savunma heyetinin almış olduğu kararlar Deborah'ın elini kolunu bağlıyor. Hâkimin dudaklarının arasından çıkacak sözler, Auschwitz'in varlığını kabul veya ret edecek!

Başrolde Deborah Lipstadt'ı canlandıran Rachel Weisz var. Oscar ve Golden Globe ödülü sahibi olan Weisz, James Bond filmlerinden tanıdığımız Daniel Craig ile evli. Yönetmen koltuğunda ise İngiliz asıllı Mick Jackson oturuyor.

Filmde Lipstadt'ın avukatlığını üstlenen İngiliz oyuncu da Tom Wilkinson... Film 2017 Ocak ayında Londra sinemalarında gösterime girdi.

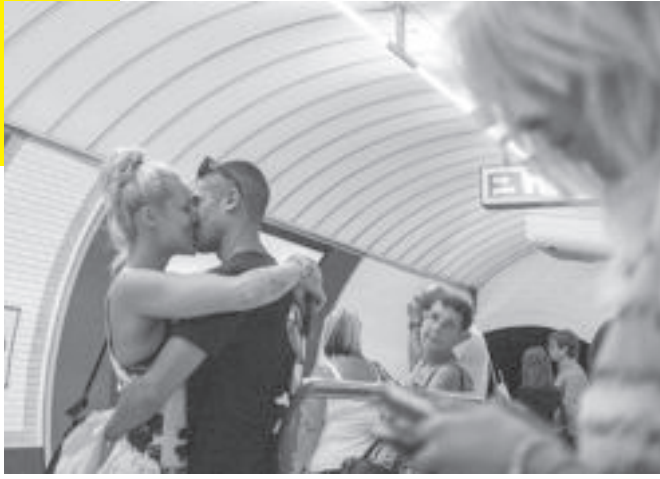

Hayatı Kolaylaştırır

KOROPLAST®

* Nielsen Perakende Endeksi Hizmetleri çerçevesinde raporlanan plastik poşetler kategorisinde; Koroplast 2015 Kasım ile başlayan ve 2016 Kasım itibarıyla sona eren 13 aylık süre boyunca market markaları hariç toplam Türkiye pazarında satış miktarı bazında pazardaki en yüksek satış değerlerine sahip olma konumundadır. (Copyright 2016, ©The Nielsen Company)

Adnan Arduman'ın Metropol Fotoğrafları Kapıların Dışında

5 NİSAN -
23 NİSAN
SCHNEIDERTEMPEL
SANAT
MERKEZİNDE

Adnan Arduman ile, sergi öncesi kısa bir zaman aralığında e-posta aracılığıyla tanıştım. Yani göz göze değil. Yeni bir dünyanın kapılarının ardında, kısa bir an da olsa öz öze. "Bazen belli bir noktada iyi bir kare yakalayacağınızı hissedersiniz, durup beklersiniz. Bazen hiç beklemediğiniz anda gelişir, bin tanesini kaçırmış bir tanesini yakalarsınız, işte o zaman deklanşöre basarsınız" dediğinde düşündüm... Aynı yaşam gibi, O yakaladığınız bir tane, bazen bin taneye bedeldir...

2003 yılında kurduğunuz ses sistemleri şirketinizde (Timpani), kendi tasarımınız olan bir ampli icat ettiniz. Öğrendiğime göre bir odyofilsiniz. Aynı zamanda web yayıncılığı ile birlikte yazmış olduğunuz öyküler var. Ses, görsellik, yazı bu üçünü bir arada nasıl buluşturdunuz? Önceliği hangisine verdiniz?

Meraklı bir insanım. Sanırım meraklar merakları çağırıyor. 12 yaşında gitar çalmaya başladım, bugün de çalmaya devam ediyorum ama hep amatör seviyede. 17 yaşında fotoğraf merakım filizlenmeye başladı. Makina mühendislik eğitimimi Fransa'nın Lyon şehrinde yaparken fotoğrafla haşır neşirdim. Son sınıflara gelince, neredeyse tüm Pazar günümü küçük bir karanlık odada hafta içinde çektiğim siyah/beyaz fotoğrafları banyo edip kâğıda basmakla geçiriyordum. İstanbul'da döndükten sonra 1980'li yılların başlarında müzik sistemlerine merak (ya da odyofillik) baş gösterdi. Bu merakımı çok yoğun yaşadım. Yurt dışındaki dergilere eleştiri yazıları yazdım, bir grup odyofil arkadaşımın İstanbul Hi-Fi Kulübünü kurduk (bugün ne yazık ki aktif değil) ve sizin de altını çizdiğiniz gibi kendi lambalı amplilerimi tasarlayıp imal etmeye kadar götürdüm işi. Bir tek ticareti eksik kalmıştı. On dört yıl önce de mü-

zik sistemleri konusunda uzmanlaşmış Timpani isimli firmamı kurdum. Bir anlamda hobimi mesleğe dönüştürdüm. Firmam şu anda da faal ve zaten profesyonel anlamda başka bir uğraşım yok. Fotoğraf serüvenimin ise en verimli dönemi 2009'da başlayıp bugüne kadar sürdürdüğüm "Sokak Fotoğrafçılığı" dönemim oldu. İki kişiye büyük bir teşekkür borçluyum: Yapıcı eleştirileri ve yönlendirmeleriyle gözümün gelişmesinde önemli rolü olan fotoğrafçı arkadaşım Reha Arcan'a ve beni cesaretlendiren, destek olan, Schneidertempel'de gerçekleşecek sergimin küratörlüğünü de üstlenen Aykut Köksal'a!

Öykü yazmaya ise dört yıl önce başladım ve şu anda bitirmeye çalıştığım bir öyküm daha var tezgâhta (belki de novella demek daha doğru olur çünkü uzadıkça uzuyor). Ses, fotoğraf ve yazıdan hangisine öncelik verdiğim konusunu ise şöyle cevaplayabilirim: Ses veya müzik hayatımda her zaman mevcut, barok müziğin fondaki "sürekli bası" (basso continuo) gibi. Fotoğrafla yazı ise at başı gidiyor, bazen biri bazen de diğeri öne çıkarak... Elele yürüdükleri de oluyor tabii.

Müzikle aranız nasıl? Bu merak ne zaman başladı? Ne tür müzikler dinlersiniz?

Hiç müziksiz olamadım. 1963'te 10 yaşındaydım ve Beatles ile kulaklarım açıldı. 60'lı yıllar büyük tutku yıllarıydı. Her açıdan... Ama en başta müzik dünyası için tabii. Rolling Stones, Cream, Jimi Hendrix, Frank Zappa ve saymakla bitmeyecek bir sürü grup... Büyük bir açlık, elektrik ve heyecan vardı havada. 1980'lerde klasik müzikle tanıştım ve tutkunu oldum. Şu anda baroktan çağdaş tüm klasik türleri dinliyorum. Klasik müzik dışında, caz, blues ve rock müzik de dinlerim. Heyecanını ve meraklarını hep paylaşmak istiyor insan; bu yüzden sevdiğim albümleri arkadaşlarıma ve Timpani ziyaretçilerine büyük bir zevkle öneriyorum. Hatta Timpani'nin web sitesinde "Önerdiğimiz Albümler" diye bir sayfa da yer alıyor.

Fotoğraflarınıza dönersek, hangi fotoğrafçılar sizi etkiledi?

Etkilendiğim fotoğrafçıların başında Henri Cartier-Bresson geliyor. Sonra Robert Doisneau, Elliott Erwitt, Ara Güler ve birçok başkası.

Her fotoğrafın bir hikâyesi var mıdır? John Berger 'mutsuzluk uzun bir romana benzer' der. 'Mutluluk bir fotoğraf gibidir, daha çok senin söylediğin şeyle bağlantılı bir şeye bakılmak gibi.' Vermek istediğiniz mesaj nedir? Sokak fotoğrafçılığını merak ediyorum?

"Kırık İğne" isimli öykümün bir yerinde şöyle yazmışım: "Fotoğrafi iyi yapan ama sanatla ilgili bütün konularda olduğu gibi tanımlaması pek de kolay olmayan bazı sihirli özellikler vardır. Örneğin, öpüşen bir çift eğer yaşlı bir kadının meraklı bakışlarıyla birlikte yakalanmışsa veya öpüşmelerinde forma dayalı farklı bir estetik, bir tuhaflık varsa değerli bir fotoğraf oluşturabilir."

Bilinçli olarak vermek istediğim bir mesaj yok. Sokak Fotoğrafı günlük yaşamın içinden, sıradan insanları kullanarak, tuhaf kompozisyonlar, kesitler ve kendiliğinden oluşan bir estetik yakalamaktır. Tabii benim için tuhaf olan size tuhaf gelmeyebilir. Fotoğraflarım, benim sokağa bakışımı, benim gözümün gördüklerini yansıtır. Biraz mizah içerdiği söylenir. Sokak fotoğrafçılığı bir tür avcılıktır aslında. İngilizcede de "shooting" sözcüğünün kullanılması da belki bu nedendir. Kala-balıklara karışıp görünmez olursunuz. Çekilen çekildiğini fark etmemelidir. Belki çok etik bir davranış değil ama tersi doğallığı ve fotoğrafı bitirir. "Sizin resminizi çekebilir miyim?" diye izin istediğinizde cevap olumlu da olsa çekeceğiniz resim artık Sokak Fotoğrafı değildir. İyi bir sokak fotoğrafı biraz şans, biraz hissetme ve biraz da gözdür. Bazen belli bir noktada iyi bir kare yakalayacağımızı hisseder ve durup beklersiniz. Bazen hiç beklemediğiniz bir anda gelişir. Bin tanesini kaçıran birini yakalarsınız. Heyecanın doruk noktası, o tuhaf, gizemli,

dramatik pozunu yakaladığımızda deklanşöre bastığımız andır.

Öyküleriniz nasıl oluştu? Birkaçını okudum, fotoğrafını çeker gibi bir dikkat ve detay sezdim hikâyelerinizde. Hangi yazarlardan etkilenirsiniz? Ne tür romanlar okursunuz?

Vakit ayırıp okuduğunuz için çok teşekkür ederim. Oldum olası yazmak isterdim ama ne yazacağımı, neresinden başlayıp ne anlatacağımı bulamazdım bir türlü. Uzun yürüyüşlerimde hep bir kurgu oluşturmaya çalışırdım kafamda. Dört yıl kadar önce basit bir kısa öykü yazmayı becerebildim ("Otobüste"). Sonra sanki bir tıkanıklık açıldı, yazdıkça yazmaya başladım. Öykülerim de git gide uzadı. Okuyanlar beğendiklerini ve iyi bir hayal gücüm olduğunu söylüyorlar. Sitemde yer verdiğim öykülerimin birçok okuyanı oluştu. "Kırık İğne" isimli olanı, çok ilginç bir şekilde, Çin'den 680 kere indirildi. Toplamının okunma sayısı da 9.500'ü geçti, hiç bir tanıtım yapmadığım halde. Kendi okumak isteyeceğim türde şeyler yazmaya çalışıyorum.

Kurgu romanlar okurum hep. Nadiren de kurgu bilim. Okuduğum metnin beni kendi dünyamın, günlük hayatımın dışına çıkarmasını isterim. Başka dünyalara, yaşamlara olan meraktır asıl dürttü. Onların hayatla nasıl baş ettiğini anlamak isterim. Bu yüzden daha çok yabancı yazarların romanlarını, öykülerini okurum. Yakın zamandaki favorilerim arasında Japon yazarlar öne çıkıyor: Natsume Soseki, Kazuo Ishiguro, Haruki Murakami, Fuminori Nakamura... Bunların dışında Michel Faber, Philip Roth, J.M. Coetzee, Milan Kundera, Franz Kafka, Albert Camus ve birçok başkası...

Ailede etkilendiğiniz kişiler var mı?

Annem Bilge Arduman'ın yayınlanmış, Hans Christian Andersen tarzı, bir masal kitabı var. Hatta Almancaya da çevrildi. Çocukluğumda anneannem Uzma Yenen'le çok vakit geçirdik.

Edebiyata ve özellikle şiire çok meraklıydı. Yüzerce divan edebiyatı şiirini ezberler ve bana okurdu. Sanırım bu iki değerli insanın bana çocukluğumda anlattıkları, okudukları masalların, şiirlerin, öncelikle edebiyata ve genel olarak da sanata olan ilgimi tetiklemiş olduğunu düşünüyorum.

Bundan sonraki projelerinizden bahsedebilir misiniz?

Şu ana kadar yaptıklarımı iyileştirerek ve kendimi tekrar etmemeye çalışarak yazmaya devam etmek istiyorum. Belki öykülerden romana geçebilirim. Sokak fotoğrafından vazgeçebileceğimi sanmıyorum, çünkü çok keyif alıyorum ama farklı denemelerim de yok değil. Belki onlara daha fazla ağırlık vermeye başlayabilirim.

Adnan Arduman

Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.

Kemal Atatürk

FESTİVAL

ÇİKOLATA FESTİVALI

Tarihi Sirkeci Garı, Türkiye'nin en 'tatlı' festivaline ev sahipliği yapmaya hazırlanıyor. Festivalde, BAU GASTRONOMİ ve USLA Akademi işbirliği ile çikolata şeflerinin katılacağı söyleşiler, workshoplar, çocuk ve yetişkinlere yönelik atölyeler, çikolatanın teknolojiyle bulunduğu birbirinden farklı uygulamalar, performanslar ve interaktif festival deneyimi de yer alacak.

20 - 23 Nisan
Sirkeci Garı Bekleme Salonu

SERGİ

ALİ ŞAHİNLER - DOĞAN TİMURLENK KOLEKSİYONLARI

Galatea Art Sanat Galerisi, kendi koleksiyonu, Şahinler ailesi ve Doğan Timurlenk'in koleksiyonlarından oluşan Türk resim tarihinin önemli sanatçılarının ve yabancı ustaların yer alacağı, kapsamlı koleksiyon sergisine ev sahipliği yapacak.

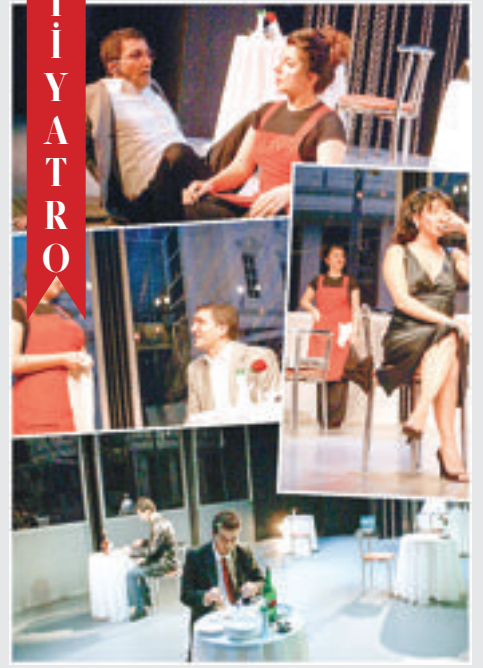
12 Mayıs Cuma'ya kadar
Galatea Art Beyoğlu

TEK KİŞİLİK ŞEHİR

Behiç Ak'ın kaleme aldığı ödüllü oyunu "Tek Kişilik Şehir", komik ve absürt bir kâbus senaryosu. Oyun, ancak tek kişilik yaşanabilen bir şehirde geçiyor. Şehrin sakinleri, kendine ve kendi benliğini çevreleyen her şeye yabancılaşmıştır; iletişim çağında iletişimsizliği, konfor içinde rahatsızlığı, kalabalıklar arasında yalnızlığı, mutluluğun içinde mutsuzluğu yaşamaktadırlar...

14 Nisan Cuma 20.30
Trump Kültür ve Gösteri Merkezi İstanbul

TIYATRO

TIYATRO

39. BASAMAK

Geleneksel komedi anlayışının vazgeçilmez öğeleri; dinamik ve durmak bilmez bir aksiyon, olmayacak ama harikulade teatral rastlantılar, yaptıkları ile yapmak istedikleri birbirine uymayan karakterler, bin bir kalıba giren oyuncular, bu uyarlamada usta-

lıkla bir araya getirilmiş. Patrick Barlow bu uyarlamayı yaparken Alfred Hitchcock izleğini sahne sahne takip etmiş, romandan çok filmin, Hitchcock'un uyarlamasını sahneye getirmiş.

12 Nisan Çarşamba 20.30 / Zorlu PSM Drama Sahnesi İstanbul

MÜZİK

İDİL BİRET

Sagalassos antik kentini korumak ve tanıtmak amacıyla Vakıf yararına düzenlenecek konserde, çağımızın en büyük virtüözlerinden ve aynı zamanda Sagalassos Vakfı kurucuları ve Yönetim Kurulu üyeleri arasında yer alan İdil Biret sahnede olacak.

17 Nisan Pazartesi 20.00
İş Sanat Kültür Merkezi İstanbul

MFÖ

28 Nisan Cumartesi 21.00
Bostancı Gösteri Merkezi

FERHAT GÖÇER

29 Nisan Cumartesi 21.00
Bostancı Gösteri Merkezi

AŞKIN NUR YENGİ

5 Mayıs Cuma 21.00
Bostancı Gösteri Merkezi

MUTLULUK

Talimhane Tiyatrosu ve Arcola Theatre'in ortak prodüksiyonu olan ve müziklerini Cengiz Onural'ın hazırladığı "Mutluluk"ta Zülfü Livaneli, gelenekle modernliği, Doğu'yla Batı'yı karşı karşıya getiriyor. Bu yeni müzikal geleneksel formları otantik Türk çalgıları ile harmanlıyor.

17 Nisan Pazartesi 20.30
Zorlu PSM - Studio İstanbul

T
I
Y
A
T
R
O

ZORLU PSM CAZ FESTİVALİ

Zorlu PSM'nin tüm sahnelerinin, 10 gün boyunca aktif olacağı festival programında; Grammy ödüllü piyanist **Michel Camilo** ile İspanyol Flamenko virtüözü **Tomatito** aynı sahneyi paylaşacak. İskandinav cazının yaratıcısı Norveçli saksofoncu **Jan Garbarek**, farklı coğrafyaların enstrümanlarına kendi yorumunu taşıyan Alman sanatçı **Stephan Micus** da festival kapsamında sahne alacak. Yaşayan caz efsanesi **Chick Corea**, piyano, perküsyon, gitar, çello ve bas gitar gibi pek çok enstrümanda usta

rock, soul ve blues sanatçısı **Beth Hart** da festivalde caz severlerle buluşacak. Yerli sahnenin başarılı isimleri **Önder Focan & Şalliel Bros**, **Redd**, **Gaye Su Akyol**, **Esra Kayıker** ve daha birçok isim de festivalde yerini alacak. Zorlu PSM Cazz Festivali; müzik performansları haricinde; konsept partilere, değerli konukların

katılımıyla gerçekleştirilecek panellerde, farklı konseptlerin işleneceği workshop'lara ev sahipliği yapacak. Geniş yelpazesine plak pazarı, açık havada ücretsiz etkinlikleri, film ve belgesel gösterimleri İstanbul'da kültür-sanat hayatında yepyeni bir geleniğin başlangıcını yapacak.

3 - 12 Mayıs / Zorlu PSM - Studio İstanbul

G
Ö
S
T
E
R
İ

ANADOLU ATEŞİ 15. YIL ÖZEL GÖSTERİMİ

Anadolu Ateşi, 15. yıl etkinlikleri çerçevesinde daha geniş bir kadro ile 3 kuşak bir arada muhteşem bir sahne performansı sunmaya hazırlanıyor.

7 Mayıs Pazar 20.00
Bostancı Gösteri Merkezi

İzafiyet teorisine kendi yorumumu kattım

Einstein'in zaman ile ilgili izafiye teorisini herkes bilir: 'Güzel bir kızla flört ederken bir saat bir saniye gibi gelir. Kızgın bir közün üzerinde otururken bir saniye bir saat gibi gelir.'

Bu teoriye bir ekonomist olarak benim yorumum: '5 dolar ile Amerika'da rezil, Kamboçya'da vezir olursunuz.'

Bir ülkenin ne kadar pahalı olduğunu ölçtüğüm bir indeksim var: kahve. Teknik çok basit. Hep aynı ürün olsun diye temel ölçüt olarak Starbucks'ın kahve fiyatlarını alırım. Neden Starbucks dersiniz, çünkü her yerde varlar; sadece İtalya'da yoklar. Sebebi de İtalya'da espressonun fiyatının bir Euro olması. Amerika'da ise 1 dolara Starbucks'dan ancak sıcak su alırsınız. Kahvenin fiyatı yaklaşık 4 dolardan başlar.

Paranın değerini gösteren başka neler var? Mesela 5 dolarla Kamboçya'da salaş bir restoranda bir tas yemek ve yanında pilav yiyebilirsiniz. Öte yandan, nezih

bir restoranda klima ile oturmak isterse- nize, ancak kahve içmenize yeter bu para. 10 dolara eski halk otobüsleri ile şehir- lerarası yolculuk yaparken, 15 dolara en yeni filmlerin gösterildiği, kliması ve interneti olan son model bir otobüsle gi- debilirsiniz. Aradaki 5 dolar sizi otobüs- lerin kralı yapar.

Peki, ya 50 dolar? Uçakla 6 saatte gi- deceğiniz yere varmanızı sağlar. Me- sela ben Kore'den Kamboçya'ya önce Pekin, sonra Singapur en son da Kuala Lumpur'dan aktarma yaparak uçtum. Toplamda neredeyse 2 gün sürdü ama bilgi dağarcığıma 2 havalimanını ekle- dim. Bugüne kadar gördüğüm en güzel havalimanının Singapur havalimanı olduğunu da eklemek isterim. İçerisin- de bedava sinema salonu var. Aktarma yaptığınızda dinlenmeniz için yatar po- zisyonda koltuklar koymuşlar. Evim di- yebileceğim kadar keyifli bir havalimanı anlayacağımız.

Ya 60 dolarımız olmazsa ne olur? Bir dev

valiz ve bir sırt çan- tası ile New York sokaklarında önce yürür, sonra mer- divenleri inip çıkıp havalimanına git- meye çalışsınız.

Her bir basamakta da bu valizin içine ne koydum ben diye düşünürsünüz. Oysaki 60 dolarınız olsaydı havalimanına UBER ile gidiyor olabilirdiniz.

Deneyimleyerek öğreniyorum ben. Halk dilinde buna, 'kazık yiye yiye' deniliyor. Mesela, bir akılsızlık sonucu Paris'te 3. bir havalimanı olduğunu öğrendim. Hiç havaalanı koduna bakmadan 50 Euro da- ha ucuz diye aldığım biletin sonucunda havalimanının çok uzak olması sebebi ile otobüsle ulaşma git gel 68 Euro verdim. Bir daha unuttur muyum havalimanı ko- duna bakmayı; hayatta unutmam.

Yaptığım hataları yazıyorum ki, siz de yapmayın sevgili okur. Sevgiyle kalın.

HİNT USULÜ TAVUK

MALZEMELER

- 1 adet kırmızı soğan
- 6 adet sarımsak
- 50 gr zencefil
- 40 gr sıvı yağ
- 2 çay kaşığı kimyon tohumu
- 1 çay kaşığı rezene tohumu
- 1 adet tarçın çubuğu

- 1 çay kaşığı kırmızı pul biber
- 1 çay kaşığı garam masala
- 1 çay kaşığı zerdeçal
- 1 çay kaşığı şeker
- 2 adet büyük domates
- 800 gr tavuk butu
- 250 ml tavuk suyu
- 3 dal kişniş

HAZIRLANIŞI

Soğanları, ayrıca sarım- sak ve zencefil de çok ince doğrayın ve eze- rek püre haline getirin. Domatesleri kabaca doğrayın. Tavuk butla- rını çok küçük olmaya- cak şekilde doğrayın. Tavayı hafifçe ısıtın ve kimyon tohumu, rezene tohumu, tarçın çubuğu ve kırmızı biberleri 30 saniye kadar karıştı- rarak kavurun. Soğan püresini tavaya ekleyin

ve suyunu çekip hafifçe karamelize olana kadar kavurun. Sonra sarımsak ve zencefil püresini de ekleyerek karıştırmaya devam edin. Üzerine garam masala, zerde- çal ve şekeri de ekleyip karıştırın. Domatesleri ekleyip ocağın altını kısın. Domatesler suyunu çekip hafifçe karamelize olun- caya kadar pişirin. Artık tüm malzemenin püre gibi olması gerekiyor.

Tavanın altını yeniden biraz açıp tavukları ekle- yin. Tavuklar sosu iyice alıncaya kadar yaklaşık 5 dakika kadar pişirin. Daha sonra tavuk suyunu ekleyin ve 8-10 dakika kadar kısık ateşte tavuk- lar tam olarak pişene kadar kapak kapatma- dan pişirin. Sos suyunu çok çekerse bir parça daha tavuk suyu ekleye- bilirsiniz. Afiyet olsun.

Tips and Tricks

- Baharatları kullanmadan önce sıcak bir tavada hafifçe kavursanız aromaları daha öne çıkacaktır.
- Malzemeleri doğrarken parçaların boyu çok önemli değildir. Önemli olan doğranmış parçaların aynı büyüklükte olması ve malzemelerin birbirine oranıdır.
- Yumuşak malzemeler genelde pişirme esnasında en son eklenir.
- Taze baharatlar, kararmaları için genelde pişirme işlemi bittikten sonra servis edilirken eklenir.
- Bütün parça halindeki etleri pişirirken genelde harlı ateşte tava önce ısıtılır, ardından malze- menin iki tarafı pişirilir. Burada önemli olan, yapışmasını engelleyecek kadar, tavanın az miktarda yağlı olması ve et kendini bırakana kadar eti oynatmamak. Piştiği zaman zaten kendisini hafifçe bırakacak, siz de rahatlıkla çevirebileceksiniz.

CES
2017

En havalı İsrail teknolojileri

CES (Consumer Electronics Show) 2017 – Tüketici Elektronikleri Fuarı 2017'ye giden İsrail heyeti, giyilebilir teknolojilerden yapay zekâya kadar uzanan ve bazıları gerçekten çığır açan çok çeşitli çözümleri, tüketici elektronikleri sektörü için sergiledi.

İsrail Ekonomi ve Sanayi Bakanı'na göre, Genç ve Yenilikçi Ulus; mobil cihazlar, akıllı evler ve akıllı TV'ler, video ve oyun, otomotiv, giyilebilir teknoloji, Nesnelerin İnterneti ve daha birçok alanda yaklaşık 500 tüketici elektronikleri şirketine ev sahipliği yapıyor.

Ocak ayı başında Las Vegas'ta düzenlenen "Tüketici Elektronikleri Fuarı 2017"de, 150 ülkeden tüketici teknoloji sistemleri üreticileri, geliştiricileri ve tedarikçileri dâhil olmak üzere 3.800 katılımcı firma görücüye çıktı. Bu yılki fuara yaklaşık 165.000 kişi katıldı.

Mucitler ve çığır açan buluşların kendilerini kanıtlayabileceği bir alan niteliğindeki CES, gelecek nesil yeniliklerin piyasaya tanıtıldığı global bir platform olarak kabul ediliyor. Türünün en büyük ticari sergisi olan CES, son 50 yıldır Tüketici Teknolojisi Birliği tarafından düzenlendi. Konferanstaki en havalı ve gelecek vaat eden İsrail teknolojilerinden bir tanesi:

SCiO: Akıllı telefona entegre edilen moleküler bir sensör

Çin'in en büyük tüketici elektronikleri imalatçılarından Changhong ve elde kullanılan SCiO moleküler sensörün yaratıcısı olan İsraili genç ve yenilikçi Consumer Physics şirketi, materyal sensörü entegre edilmiş dünyanın ilk akıllı telefonunu CES'te tanıttı.

Bu akıllı telefon, müşterilerin malzemeyi tarayıp bunları oluşturan kimyasal bileşimlere dayalı fiili bilgileri hemen alabilmesine imkân sağlayacak. Örneğin yiyeceklerin besin değeri, içkilerin alkol içeriği, yemeklerdeki yağların saflığı ya da üretimde kullanılan hammaddeler tespit edilebilecek.

Bu özellik, tıpkı geçen yüzyılda entegre edilen kamera ve GPS birimlerinin etkisi gibi, akıllı telefonları sonsuza dek değiştirme potansiyeline sahip. Akıllı telefonun bu yılın sonlarına doğru piyasaya sürülmesi planlanıyor.

2011 yılında Damian Goldring ve Dror Sharon tarafından kurulan Consumer Physics, şu ana kadar yatırımcılardan 11,5 milyon Dolar kaynak topladı. İsraili girişimci Dov Moran (kendisi USB sürücüsünü keşfetmiştir), Khosla Ventures ve İsraili kitlesel fonlama şirketi OurCrowd tarafından desteklenen Consumer Physics, dünyayla etkileşimimizi büyük ölçüde değiştirebilir.

OurCrowd'un kurucusu ve CEO'su Jon Medved'e göre, Consumer Physics "Bilimkurguyu gerçekten hayata geçirdi. SCiO teknolojilerinin Changhong H2 telefona bu yeni entegrasyonu, kullanıcıların çevremizdeki dünyayı daha iyi tanımasına ve anlamasına, daha sağlıklı ve verimli yaşamlar sürdürmesine imkân verecek bir yığın uygulamayı beraberinde getirecek."

Bazen dostlar arasında yaşamak, düşmanlar arasında yaşamaya benzer...

Amos Oz, yazmaya başladığı yer ve zamana dönüyor.

1950'lerde Kibutz Yekhat'ta yaşanan birbirine bağlı sekiz hikâye, kişisel dertleriyle boğuşan idealist kadın ve erkekleri anlatıyor.

KARAKALEM VE
GÜZEL SANATLARA
HAZIRLIK KURSU

ÇERÇEVE
HİZMETLERİ

RESTORASYON VE
EKSPERTİZ
HİZMETLERİ

ÇOCUK RESİM VE
YETENEK GELİŞTİRME EĞİTİMİ

AYSUN ERCAN MERT
yönetmenliğinde

Her Çarşamba
16:00 ile 18:00 saatleri arasında

KOLEKSİYON
ESER
SERGİLERİ

KÜLTÜR
GEZİLERİ

KÜLTÜR
SOHBETLERİ

ÇOCUKLAR İÇİN SATRANÇ
ve ZEKA OYUNLARI EĞİTİMİ

ALİ RIZA DÜRÜ
antrenörlüğünde

Her Salı ve Perşembe
16:30 ile 18:00 saatleri arasında

KARİKATÜR ATÖLYESİ

OĞUZ GÜREL
eğitmenliğinde

Her Cuma
16:30 ile 18:00 saatleri arasında

İstiva

sanat

SULUBOYA RESİM

HİCRAN ALİOĞLU
eğitmenliğinde

Her Salı
11:00 ile 14:00 saatleri arasında

YAĞLIBOYA RESİM

ZİYAD SULTANOV
eğitmenliğinde

Her Pazartesi
11:00 ile 14:00 saatleri arasında

MİNYATÜR

RAİF AYDIN
eğitmenliğinde

Her Perşembe
11:00 ile 14:00 saatleri arasında

TEZHİB

AYSUN ERCAN MERT
eğitmenliğinde

Her Çarşamba
11:00 ile 14:00 saatleri arasında

HAT SANATI

LEVENT KARADUMAN
eğitmenliğinde

Her Cumartesi
11:00 ile 14:00 saatleri arasında

Hayranlık duyan bakışlara hazır mısınız?

Göz alıcı tasarımı ve üstün performansıya
Hyundai Tucson sizi bekliyor.

 HYUNDAI

hyundai.com.tr | | | |

Hyundai'nin
tercihi
Shell
HELIX

2 yıl/60.000 km yasal garantiye ek olarak sadece nihai tüketiciler için yeni araç satışından itibaren 3 yıl sınırsız km, 5 yıl/100.000 km veya 7 yıl/80.000 km ücretsiz onarım güvencesi seçenekleri mevcuttur. Detaylı bilgi garanti kitapçığında ve hyundai.com.tr'de bulunmaktadır. Hyundai Tucson modellerinin resmi spesifik CO₂ emisyonu (715/2007/EC) 156-175 g/km arasında, resmi yakıt tüketimleri (715/2007/EC) lt/100 km: şehir içi: 8,0-9,8, şehir dışı: 5,6-6,5, birleşik: 6,5-7,5 arasındadır.